ހަޔަރ ސެކަންޑަރީ ސްކޫލް ސެޓްފިކެޓް އިމްތިޙާން

ދިވެހިބަސް

އެގްޒެމިނަރ ރިޕޯޓް - 2024

ދިވެހި ސަރުކާރު
އެގްޒެމިނޭޝަންސް ޑިޕާޓްމަންޓް

DEPARTMENT OF
PUBLIC EXAMINATIONS
MINISTRY OF EDUCATION

ދިވެހިބަސް

ކަރުދާސް 8200/01
ލިޔުންތެރިކަން

ތައާރަފު

މި ރިޕޯޓް ބިނާވެފައި ވަނީ 2024ވަނަ އަހަރު ބޭއްވި އޭ.އެސް.ސީ ދިވެހި އިމްތިޙާނު ހެދި ދަރިވަރުންގެ ޖަވާބުތަކުގެ މައްޗަށެވެ. މިގޮތުން މި ރިޕޯޓަކީ ދަރިވަރުންގެ ޖަވާބު ކަރުދާސްތައް ދިރާސާ ކުރުމަށްފަހު، އެކުލަވައިލި ރިޕޯޓެކެވެ.

ސަވާލުކަންޑޫންޕީ މުހިންމު ނުކުތާތައް

- އިރުޝާދުތައް ރަނގަޅަށް ކިޔައި އެ އަށް ތަބާވެގެން ޖަވާބު ދިނުން
- ސުވާލުގައި ބޭނުންކޮށްފައި ހުރި މުހިންމު ލަފުޒުތަކާއި، އިބާރާތަކަށް ވިސްނައިގެން ޖަވާބު ދިނުން
- ލިޔުމުގެ ސްޓައިލާއި ފޯމެޓާއި، އޮޑިއަންސަށް ވިސްނައިގެން ޖަވާބު ދިނުން
- ބޭކާރު ވާހަކަތައް ނުހިމަނާ، ގޮތުން ހުރި ރަނގަޅު ބަސްކޮޅުތަކާއި ބޭނުންކުރުމާ އެކު، އާއްބަރު ހުރި ވާހަކަތައް ހުށަހަޅައި ދިނުން
- ކުރި މަސައްކަތް، އަލުން ބަލައި ޗެކް ކުރުމަށް ފަހު އިސްލާހު ކުރަންޖެހޭ ތަންތަން އިސްލާހު ކުރުން.

އާންމު އިރުޝާދު

- ސުވާލު ކަރުދާހުގައިވާ އިރުޝާދު ރަނގަޅަށް ކިޔުމަށްފަހު ސުވާލަށް ޖަވާބުދޭށެވެ!
- ހާޝިޔާއިން ބޭރުގައި ނުލިޔުމަށާއި، ޖަވާބު ކަރުދާހުގައި މަސައްކަތް ކުރާ އިރު ނަންބަރުކޮށް ލިޔުމާ ތަންތަން **އެއް ރޮނގަން** ކަށަވަރުކުރާށެވެ!
- އިމްތިޙާން ހެދުމުގައި، ކޮންމެ ސުވާލަކަށް ވެސް، އެކަށީގެންވާ ވަގުތު ދޭށެވެ!
- ރީތިކޮށް އިބާރާތް ކުރުމަށާއި ބަހުގެ ޤަވާއިދާއި އިމްލާ ކުރާއި، ލިޔުމުގައި ބޭނުންކުރާ ނިޝާންތަކާއި ތިކިޖެހި ފަދަ އާއި ގުޅުވައިދޭ އަކުރުތަކާއި ރަނގަޅަށް ބޭނުން ކުރުމާއި ޖުމުލަވަކިކޮށްގެން ލިޔުމަށް ސަމާލުކަން ދޭށެވެ!
- ޕްރޮޖެކްޓް ލިޔާ ދަރިވަރުން އޮޕްޝަނަލްކުގައި ޕްރޮޖެކްޓް ލިޔާ ގޮތަށް ސިޓީއާއި ގޮތަށް ޕްރޮޖެކްޓް ނުލިޔުމަށް ސަމާލުކަން ދޭށެވެ!
- ލިޔުންތެރިކަމުގެ ހުނަރު ކުރިއެރުވުމަށް، އަދި ދާއިރާގެ މިންވަރު އިތުރު ކުރެވޭނީ ގިނަގިނައިން ފޮތް ކިޔައިގެންނެވެ. އެހެންކަމުން މޮޅެތި ލިޔުންތެރިންގެ ލިޔުންތަކާއި ގިނަގިނައިން ކިޔުމާއި، އެ ލިޔުންތަކުން ފާހަގަ ކުރެވޭ ރީތި ޖުމުލަތަކަށް ނަޒަރުދީގެން، އެ ގޮތަށް އިބާރާތް ކުރެވޭތޯ މަސައްކަތް ކުރާށެވެ!

ވަކިވަކި ސުވާލުތަކަށް ބަލައިލުން (ދިރިއުޅުމުގެ ބައި)

ކަރުދާސް 1ގެ 1ވަނަ ސުވާލުގެ ޖުމުލަކޮށް މައުޟޫއު

ބޮޑެތި ލިޔުންތެރިންގެ ބަސްމަގުގެ ޚިޔާލުތަކުން ކިޔުމާ ހިފުމަށް ފަރުވާ ހުރުމަށް ސްކޫލުތަކުން ކަރުދާސްކަން މަސައްކަތްތަކުން ސަމާލުކަމަށް ގޮތް

(އެކްސްޕޯޒިޓަރީ ލިޔުން)

މި މައުޟޫއަށް ލިޔުނު ދަރިވަރުންގެ ތެރެއިން ރަނގަޅު ނަތީޖާއެއް ލިބުނު ދަރިވަރުންގެ ވިސްނުން ގެންގުޅުއްވި ހަމަ ފަހަން އުނގެނުމުގެ ސަބަބުތައް އެކްސްޕޯޒިޓަރީ ދިނުމުގައެވެ. މި މައުޟޫއުގައި ބައެއް ދަރިވަރުން ރަނގަޅަށް ލިޔުއްވި ހަމަ އިރު، ބައެއް ދަރިވަރުންނަށް ފަހަން އުނގެނުމުގެ ސަބަބުތައް އެކްސްޕޯޒިޓަރީގެން ލިޔުމަށް ދަތިވިކަން ފާހަގަ ކުރެވުނެވެ. ނަމަވެސް މި މައުޟޫއަށް ލިޔުނު ގިނަ ދަރިވަރުންގެ ލިޔުންތައް ރަނގަޅެވެ.

1ވަނަ މައުޟޫޢަށް ޖަވާބުދިން ދަރިވަރުންގެ ޖަވާބުތަކުން ފާހަގަވި މައްސަލަތައް

- ހުދު ޖުމުލައާއި ފަސްމަންޒަރާއި ތިޔާސް ރިވާޔަތް ގެނެސް ނުދެވުން
- އާޚިރަސް ނުހިފެހެއްޓުން
- ސުރުޚީއަށް އަމާޒު ފަދަ ހަރުދަނާ މައުޟޫޢާމެދު ގެނެސް ނުދެވުން
- ސުވާލުތަކުގެ ކިބައިން ސަފްހާތަކުން ކަންތައްތައް ކިޔައިދިން ނަމަވެސް އެ ކަމުން ސަފްހާތަކުން ގޮތް ކިޔައި ނުދެވުން
- ހަމައެކަނި ސުވާލުތަކުން ކުރާ ކަންތައްތައް އެކަނި ކިޔައިދިނުމަށް ހުރުން
- މައުޟޫޢާ ގުޅޭ މުޙާސަބާ ތަފްސީލުތައް ބޭނުންކުރަން ނޭނގުން
- އިބާރާތުގެ ކޮރިކަން/ ކުރުބަސް ބޭނުން ކުރުން
- ނިންމުމުގައި ހިމަނަން ޖެހޭ 3 ބައި ރިވާޔަތް ގެނެސް ނުދެވުން. އަދި ނިންމާ ޖުމުލަ ލިޔާ ލިޔުމުގެ ބާވަތުގެ ސްޓައިލްގައި ގެނެސް ނުދެވުން

ފެށުން

މި މައުޟޫޢަށް ލިޔުން ގިނަ ދަރިވަރުންގެ ފެށުން ރަނގަޅުވި ނަމަވެސް، ވަރަށް ރަނގަޅު ދެވާ ފެންވަރުގެ ފެށުން ލިޔެފައިވާ ދަރިވަރުން މަދުކަން ފާހަގަ ކުރެވުނެވެ. ބައެއް ދަރިވަރުންނަށް މައުޟޫޢަށް އަމާޒުވާ ގޮތަށް ހުދު ޖުމުލަ ހުރަހަރަކަށް ނުދެވުނެވެ. އަނެއްބައި ދަރިވަރުންނަށް ފަސްމަންޒަރުގެ މައުލޫމާތާއި، ތިޔާސް ރިވާޔަތް ގެނެސްދެވުނު ނަމަވެސް، ހުދު ޖުމުލަ ގެނެސްދެވުނު ގޮތުންނާއި، އިބާރާތުގެ ކޮރިކަމުން، ފެށުމަށް ރަނގަޅު ނުވެފައި އެބަ ހުއްޓެވެ.

ތިރީގައި އެ ވަނީ "ޖުޣުރާފީގެ ވަސީލަތްތަކުގެ ބޭނުންކޮށްގެން މަކާރާ ހިފުމުން ފައިދާ ހުރިގޮތް ސުވާލަށް ކުރުމުންދާ މަސައްކަތުން ސަފްހާތަކުން ގޮތް" މި މައުޟޫޢަށް ދަރިވަރަކު ލިޔެފައިވާ ރަނގަޅު ފެށުމެކެވެ،

މި ފެށުން ލިޔެފައި އެ ވަނީ، ދަރިވަރު ލިޔެފައިވާ ގޮތަށް، އެއްވެސް އުނިއިތުރެއް ގެނައުމަކާ ނުލައެވެ.

"ބޮޑަށްވަމުންދާ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޖުޣުރާފީއާ ނުލައި ދަރިއުތުރުވެއްޖެ މިއަދު އުނދަގޫ ކަމެކެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކާނާގެ ދިމާއަށް ބަލައިލާ ނަމަވެސް ފެންނަނީ ޖުޣުރާފީގެ އަމާޒެއް އެންމެން ވެސް ޖެހިފައިވާ މަންޒަރެވެ. ކާނާއިން ގިނަ ޢިލްމު ތަނބުވަތްތަކުގެ ޖާގަ އުނިވެއް ބޭނުން ކުރެވެން، މިހެންނަމަ އެބައެއް ގެއްލުވައިދީ ސުވާލުތަކުންނަށް ފެންވާ ދަނީ ދެވައްދާ ދެފަރާތް އިތުރުވަމުންނެވެ. އެ މިހެންގެ މަކާރާ ހިފުމުން ކާނާއައްތާ ސަޕްލައިޗެއިން ވެސް ކުރިއެރުވުމަށް ކަމަށް ވެއެވެ. މިކަން ކުރިއެރުން ނުދަރިނަދު ފެސްޓިވަލްތައް ނުވަތަ ނަރަހަރު ވަރަށްބޮޑަށް ކުރި ވާރެތަކަށް ދިރިއުޅުމަށް، ސުވާލު ކުރި ފަރާތްތަކާއި އުފެއްދުމުގެ މަކާރާ އުނިވެފައިވާ ގޮތް ގޮތާއި ވަރުގަދަކޮށްދިނުމަށް، މި ދަރަ ސުވާލުތަކުގެ މައުޟޫޢު ކާނާބާ ދަރަބަރު ޖެހިލުއްވާނެތެވެ. މަކާރާއި ހިލޭބަސް ފަރުބަދަ ހިދުމަތް ސުވާލުތަކުން ކުރިއެރުވުމަށް ކަންކަން ސަރަހައްދުތަކުން ބަލައި ކުރުވެރިކަން ކަންތައްތައް ވަރަށް ގިނައެވެ."

ދަތިގައި އެ ވާ ފުރުމަށް ބަލާ އިރު، "ބަޔަކަ ވަގުތުގާ ދުނިޔޭގައި ބޭނުންތެރިއާއި ނުލައި ދިރިއުޅުން ދިވެހި ތަރުބިއްޔަތުގެ ކަމަކަށްވެ." މިއީ ދަރިވަރު ފުރުމުގައި ބޭނުންކުރެއްވި ހުރި ޤުދުރަތް ވަރަށް. ހުރި ޤުދުރަތުއަރުން ބަލާ އިރު، ސުރުޚީ ތަންކޮޅު ގުޅުން ކުޅެ ނަމަވެސް މިއީ ރަނގަޅު ޤުދުރަތުއެއްކަމަށް ފެންނެވެ. ބޭކާރުވެއްޖެ ވެސް ފާހަގައި ވަނީ އަދުގެ ދުނިޔޭގެ ހާލަތު ބަހާނެކުރަމުންނެވެ. "އަދި ބޭނުންތެރި ބޭނުންކުރެވޭން މުހިންމަށް ތިޔާ ގެއްލުމަށް ވެސް އިސްލާމީކަންފައިވެއެވެ. އެއާ ގެވެއިތައިގެން ޔޫސުފް ގެންސުވެއެވެ. ނަމަވެސް ޔޫސުފް ގެންސުވައިވެސް ރަޙުމަތްތެރި ޗޯއްގެއެވެ. އަދި އެއަށްފަހު އިޙްތިރާމް ޔޫސުފް ޗުނުވެއް ވެސް ގެންސުވެއިވެއްޖެއެވެ. މިފަދަ ބަލައެ ކުރިކުރި އޮނިގަނޑަކީ ކުރިއަށްދާއިރުގެ ހުރިހާ ހިސާބަކުން ގޮވާލަނީ ވެސް މިއީ ތަރުގަދު ފުރުމެއް ކަމަށެވެ.

ޔޫސުފް އެ ވެސް "ބޭނުންތެރިގެ ވަޒީފާތަކުގެ ބޭނުންކުރެވޭން މަކަރާ ހިތަކުން ފައިސާ ހޯދުމަށް ސީލާމަރުން ކުރަމުންދާ މަސައްކަތުން ސާފުމަދުލެއް ގޮތް" މި މައްސަލައަށް ދަރިވަރު ޙާލަތުގާ ޑްރާމާގެ ފުރުމުކަލެވެ، މި ފުރުން ޙާލަތުގައި އެ ވެސް، ދަރިވަރު ޙާލަތުގާ ގޮތަށް، އެއްވެސް އުނިކަމެއް ގެނައުމެއް ނުދެއްވެ.

"އެޑްވާ ޖަވާބުގެ ކުރުކުރުން ތަފްޞީލުކޮށް ބަލާ އިރު، އަދުގެ ދުނިޔެއާއި އުނދަގޫތަކާ އެ ޖަވާބުގެ މިހުރި ނަމަޔުގައި 21 ވަނަ ގަރުނުގައި މިހުން ދަރިވަރުތަކާއި އުޅޭ އުދުރާ ކުރިމަތިކުރަމެވެ. މިއީ ބަރުނަކޮށް ކަމުގައި ނުވި ނަމަވެސް މި ގަރުނުގައި ކުރީން އިންސާނުން ދުނިޔެއިންވާ ވަރަށް ބޭނުންތެރިގެ ދުއިތާ ފުރާވެ، ތަރައްގީވެއިވާ ކަނީ ދުރަޞްޓީވެންނޮތް ކަލުކެވެ. ބޭނުންތެރި އަނީ މިއަދު އެންމެގެ ދިރިއުޅުން ވެސް ފަސޭހަކުރިދަ އެހީތެރިވެދެކެވެ. އެމީހުން މަކަރުވެރިކާއި ޚިޔާލުތަކުން މިހުރިގެ އަތުން ފައިސާފޯރިތަކުން އެއް ސީލާމަރުން ވެސް ބޭނުންތެރި އެތައް މީހުންކަން އެހީތެރިވެދިއެވެ. މިޖާގަތައި މިފަދަ ސީލާމަރުންގެ ނުރައްކާ އެހެން ބޮޑުވެފައި ވާއިރު، ސީލާމަރުންގެ ހިތައިން ސަލާމަތްވުމަށް ބަޔަކުތަކުގެ ފާރަވެރިކަމާ އެއްކަލާ މިއަދު އަދުގެ ދުނިޔޭގެ ކުރިއަށްގެދިޔައީ ކަމެކެވެ."

މި ފުރުމުގެ ހުރި ޤުދުރަތުއެގެ ވަޒީގައި ބޭނުންކުރެވިފައި ވެސް ބޭނުންތެރި ކުރިއަށްދިޔައީ މިންވަރު ހާލަތުގޮތުގެ ޤުދުރަތުއެކެވެ. މި ޤުދުރަތު ގެންގުޅުއްވައި ވެސް އާންމުކޮށް ހުރި ޤުދުރަތު ގެންގުޅޭ ވަޒީ ހިތާމަން ބޭނުންތެރި ވަރަށް ބޮޑަށް އެވެންޓްފެއިޓްން ވަޒީރެވެ. ހަމައެހެންމެ ފުރުމުގެ ބޭކާރުވެއްޖެ ފަރާތުގައިވެސް ބޭނުންތެރިގެ ތަޢާރަފުއް ދީމުންނެވެ. "ބޭކާރުވެއްޖެ" ފަރާތުގައިވެސް މިއަދު ބޭނުންތެރި ވެފައިވެސް ދިރިއުޅުމުގެ ފަސޭހަކާރުކުރު އެހީތެރިވާކަމަށް އަންގައިދީމުންނެވެ. އަދި އިތުބާރުހިފާއިގެން މިހުރިގެ ފާރަވެރިވާ މަކަރުން ފާރަކަނޑުން އެޖޭ ސީލާމަރުން ބޭނުންތެރި އެހީތެރިކަން ވަރަށް ބޮޑުކަމަށެވެ." މިދެބަސްމަށް ބަލާ އިރު، ގާގަގެ ތަރާއްމީއެއް ދެބަސްން ފުރުއަރާކަމެވެ. ނަމަވެސް ފުރުމުގައި ބޭނުންކުރެވިފައިވާ ޔޫސުފް ޤުދުރަ ރަނގަޅު ކަމަށް ފެންނެވެ. އެހެންކަމުން މިފުރުން އޮނިގަނޑުން މުނާސަބުވެއްޖެއެވެ ފުރުމުގެ ފުރުމުއެގެ ގޮތުގައެވެ.

މައިގަނޑު

މި މައުޟޫޢުގައި ރަނގަޅު ނަތީޖާ ލިބިފައިވި ދަރިވަރުން ލިޔުން އޮޅުންފިލުވައިދޭ ލިޔުމުގެ މައިގަނޑުން ފާހަގަވި އެއް ކަމަކީ މުބާރާތުގެ ލިޔުމުގެ ސުވާލުގައި ލިޔުން ހުށަހަޅާފައި ދީފައި ހުރި ކަމެވެ. ޚާއްޞަކޮށް ޖުމްލަތަކުގައި ވަށް މައިގަނޑު ޚިޔާލަކީ ކޮބައިކަން ސާފުވާނެހެން ގެނެސް ދިނުމާ އެކު، ހަމަޖެހުނު މައުލޫމާތު ހިމަނައިގެން ޖުމްލަތައް އޮޅުންފިލުވައިދީފައި ހުރި ކަމެވެ. އަދި ޖުމްލަތަކުގެ ގުޅުމާއި ހަމަތަކަށް ތަރުތީބުން ގެނެސް މަސައްކަތްކޮށް ކޮށްފައި ވާއިރު، ޖުމްލަތަކުގެ ނިޔަލަށް ގުޅުމަކީ ޖުމްލަތަކުގައި ދޮށީ މައިގަނޑު ވާހަކައަށް ބާރު ލިބިދޭ ގޮތަށް ވަކި ގޮތެއް ރައްކާވެފައި ހުރިކަމެވެ.

ތިރީގައި އެ ވަނީ "ބައެއް ކުދިންގެ ތަޖުރިބާތަކުން ބޭނުންތެރިކަން މަތީގެ ނިހާޔަތަށް ފެނިފައިވާ ގޮތުގެ ސުވާލަށް ލިޔުނު މަސައްކަތް މުހިންމު ކަމެއް" މި މައުޟޫޢަށް ދަރިވަރަކު ލިޔުއްވާ ވަރަށް ރަނގަޅު މައިގަނޑު ޖުމްލަތަކެވެ.

މި ޖުމްލަތައް ލިޔުއްވި އެ ވަނީ، ދަރިވަރު ލިޔުއްވާ ގޮތަށް، އެއްވެސް ބަދަލެއް ނުގެނެސް ނަގާފައެވެ.

> "ސުވާލުތަކުގެ ޖަވާބު ސާފުކޮށްދެވުމަކީ ބެލުމުގެ ތެރެއިން ކުރުގެ ތަރަހައުން ޖަވާބު ރަނގަޅު ފަދައިން ދަރިވަރުން ހުށަހަޅާފައި ވާނެ ގޮތެވެ. ހާލަތަކަށް ބަލާއިރު ބޭނުންތެރިކަމާ ގުޅޭ ޖަވާބު ސާފުކަމާ ވަރަށް ރަނގަޅު ގޮތެއްގައި ދީފައި އެކުލަވާލުމެއް ހިމެނިގެންދެއެވެ. ހަމައެއާއެކު ބަލާއިރު ސަބަބު ނަތީޖާ ކުރިއަށް ނެރުމުގައި ތަފާސް ބޭނުންތެރިކަން ހުރިގޮތް ބަޔާން ކުރެވިފައެވެ. ސަބަބަކީ މި މައުލޫމާތުތަކަކީ ބޭނުންތެރިކަމުގެ ސިފަތައް ހިމެނޭ ބޭނުންތެރިކަން ފަހުން ދެނެގަނެވެން ހުރި މައުލޫމާތުތަކެއް ކަމެވެ. ހަމަ މި ބަދަލުވުމަކީ ބޭނުންތެރިކަމުގެ އެހީ ލިބޭނެ ގޮތެއް ކަމުގައިވެއެވެ." ބީ ގެ ޖަވާބު ބޭނުންތެރިކަން ހާސިލްވުން ދަނެގަނެވޭ ގޮތް ދަނެގަތެވެ. މިހެން ސުވާލުތަކުގެ ތަފާސީލު ބޭނުން ކުރުމުގެ ބައި ސާފުކޮށް އެއް ހަމަޔަށެވެ. އެހެންކަމުން ސުވާލުތަކުގެ ދަރިވަރުން ވަގުތު ގަބޫލުކުރަން ސަބަބު ނަތީޖާ ހާމަކޮށް ބަޔާން ކުރުމަކީ ބޭނުންތެރިކަމުގެ ސިފަތައް ރަނގަޅު ކަމެއް ދަރިވަރުން ބަޔާންކުރިއެވެ."

ސުވާލުތަކުގެ ހިސާބުން ސަފުހާތަކުގެ ރަނގަޅު ބޭނުންތެރިކަން ނަތީޖާ ދަރިވަރުން ހުށަހަޅާފައި ވާކަމެވެ. އެއީ ޖުމްލަތަކުގެ މައިގަނޑު ޚިޔާލެވެ. އެއާއެކު މިގޮތަށް ބޭނުންތެރިކަން ހާމަ ކޮށްދީފައި ވާކަމެވެ. އަދި ބޭނުންތެރިކަމުގެ ނުކުތާތައް ދެނެގަނެވޭ ތަފާސް ސަބަބުތަކާއި ގުޅުވާލާފައި ވާކަމެވެ. އެއާއެކު ޖުމްލަތައް ވަކިވަކިން ގުޅުވާލެވިފައި، ރަނގަޅު ބޭނުންތެރިކަމުގެ އިތުރު މަޢުލޫމާތު ދަރިވަރުން ބަޔާންކޮށްދީފައި ވާކަމެވެ. އެހެންކަމުން އެކުލަވާލުމަކީ މި ޖުމްލަތަކުގެ ވަކިވަކި ބާވަތްތަކުގެ ތެރެއިން **ވަރަށް ރަނގަޅު ޖުމްލަތަކުގެ ގޮތުގައެވެ.**

ތިރީގައި އެ ވަނީ "ޓެކްނޮލޮޖީގެ ވަސީލަތްތަކުގެ ބޭނުންކޮށްގެން މަކަރާ ހީލަތުން ފައިސާ ހޯދުމަށް ސްކޭމްކަރުން ކުރަމުންދާ މަސައްކަތްތަކުން ސަލާމަތްވާނެ ގޮތް" މި މައުޟޫޢަށް ދަރިވަރު ލިޔުއްވާ **ވާހަކައިގެ** މައިގަނޑު ޕޮއިންޓްތަކެވެ.

މި ޕޮއިންޓްތަކަށް ލިޔުއްވައި އެ ވަނީ، ދަރިވަރު ލިޔުއްވާ ގޮތަށް، އެއްވެސް އުނިއިތުރެއް ގެނައުމެއް ނެތިއެވެ.

"ސްކޭމްކަރުންގެ ހީލަތުގައި ނުޖެހި ސަލާމަތްވުމަށްޓަކައި ކުރެވިދާނެ އެންމެ މުހިންމު އެއް ކަމަކީ އާންމުންގެ ތެރޭގައި ހޭލުންތެރިކަން އިތުރުކުރުމެވެ. އެގޮތުން ރަށުފެންވަރުގައި ހޭލުންތެރިކުރުމުގެ ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގައި މަޢުލޫމާތު ސޯޝަލްމީޑިއާ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަކީ ސަރުކާރުގެ ކާމިޔާބު ބޭނުންކޮށްގެން ކުރިއަށްގެންދާ ކަމެކެވެ. މީގެ ސަބަބުން ސްކޭމްކަރުންގެ ސަރަހައްދު ގެއްލިގެން ކުޅަދާނަ އުޅުމުގެ ހިލޭ މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަށް އާންމުންނަށް ފުރުޞަތު ލިބޭނެ. ހޭލުންތެރިކަން އިތުރުކުރުމުގެ ގޮތުން ކުރިއަށްދާ މަސައްކަތްތަކެވެ. ހަމައެއާއެކު މިއަދު ސްކޭމްކަރުން ފައިސާ ހޯދުމަށް އަމާޒުކޮށްފައި މަސައްކަތް ކުރަނީ ބޭންކްތަކާ ޑިޖިޓަލް އެކައުންޓްތަކާއި އަދި ސްކޭމްކަރުންގެ ހީލަތުން ރައްކާތެރިވުމަށް ތިބޭނެ ބޭނުންތައް ބަލައިގެން ސަލާމަތްވެވޭނެ ކުރިއަށް ގެންދިޔުމުގެ މަގުފަހިކުރުމެވެ. އާއްމުކޮށް ޑިޖިޓަލް ސިސްޓަމްތަކުގެ ފުރުޞަތަށް ސިފަކޮށްދޭ ސަލާމަތީ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމް ބަލާއި އެކި ގޮތްތަކުން ފުރުޞަތު ރައްކާތެރިކުރުމެވެ. އެހެންކަމުން ސްކޭމްކަރުންގެ ހީލަތްތަކަށް ނުވެ ސަލާމަތްވުމަށް ބަލައި މިގޮތަށް ރައްކާތެރިވުމުގެ ގުޅުންތަކެއް ހުރި އަހަރެންގެ ދެކުމެވެ."

މިތަނުގައި އެ ވާ ޕޮއިންޓްތަކަށް ބަލާ އިރު، ސްކޭމްކަރުންގެ ހީލަތުން ސަލާމަތްވުމަށް ފުރަތަމަ ކުރެވިދާނެ ކަމަކީ ދަރިވަރު ހުށަހަޅާ ކަމަށް ހޭލުންތެރިކަމަށް ކުރެވިދާނެ ވާހަކައެވެ. އެއީ މައިގަނޑު ޕޮއިންޓްތައް ބައްލަވާ ވާހަކަ ފެށުމެވެ. އެހެން ބާބު ދިޔުމަށް އިސްލާމީ ޕޮއިންޓްތަކަށް ވާހަކަ ފުރިހަމަކޮށް ހުށަހެޅުމެވެ. އެގޮތުން ޕޮއިންޓް ކުރި ޕޮއިންޓްގެ އިތުރު ސަބަބަކަށް ބަލާފައިވާ ގޮތެވެ. ސޯޝަލްމީޑިއާގައި ހޭލުންތެރިކަން ބޭއްވުމުން ކަމަކީ ސްކޭމްކަރުން ބޭނުންކުރާ ގޮތް ފެނިގެން ގޮތެވެ. އެގޮތުން ހިނދުކޮޅެއް ސަލާމަތްވުމަށް ފުރިހަމަކުރުމުގެ ޙާޞިލު އަދި ޑިޖިޓަލް ގެއްލުމެއް ލިބުމަށް ވަނީ މަސައްކަތްކުރެވޭ ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ދިފާޢީ ސްކޭމްކަރުން ބޭނުންކުރާ މަގުތަކުގެ ހަމައެކަނި ރައްކާތެރިކަމާ ހުށަހެޅުމުގެ ޕޮއިންޓްތައް އިތުރު ބަދަލުތަކާ އެކުގައި ރައްކާތެރިވުމަށް ޕޮއިންޓްތަކުގެ ހޭލުންތެރިކަމުގެ އެންމެ ފުރިހަމަ ބަދަލުތަކެކެވެ. މި ބައިތަކުގެ އެހެން ފުރިހަމަކޮށްދިނުމުން ސަލާމަތީ ގޮތުގައި ލިޔެވޭ އޮންލައިން ސިސްޓަމްތަކުގެ މި ޕޮއިންޓްތައް މިންކުރާއިރު ވަނީ **ވާހަކައިގެ** ޕޮއިންޓްތަކުގެ ގޮތުގައެވެ.

ނިންމުން

އެއްވަނަ މައުޟޫޢުގައި އޮންލައިންވެއްޖެ ލިޔުން ލިޔުމުގެ ދަރިވަރުންގެ ތެރެއިން ރަނގަޅު ނަތީޖާ ލިބުނު ގިނަ ދަރިވަރުންގެ ލިޔުމުގެ ނަމޫނާއެއް ކަމަށް ބަލައިގެން ޕޮއިންޓްތަކުގެ މައިގަނޑު ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ރަނގަޅު ސްކޭމްކަރުންގެ ތެރެއިން ހުރި ކަމެވެ. މީގެ އިތުރުން ލިޔުމުގެ މައިގަނޑު ބަލައިގަނެ އަސާސީ ގޮތުން ފުރިހަމަ ސްކޭމްކަރުން ގޮތާ ހިފާފައި އަދި ގޮތަކަށް، ތިމާގެ ރިޕޯޓް ކުރަމުންދާ ގޮތް ގިނަ

ދަރިވަރުން ގެންގޮސްދިޔައި ހުރިކަން ފާހަގަ ކުރެވުނެވެ. އަދި ލިޔުން ނިމޭ އިރު (ނިންމާ ޖުމުލަތަކު) ގެންގޮސްދޭ ނިންމާ ޖުމްލަ، އޮޑިޔަންސްއާއި ލިޔުމުގެ ސްޓައިލްގައި ރިޢާޔަތް ގެންގޮސްދިޔައި ހުރިކަން ފާހަގަ ކުރެވުނެވެ.

ތިރީގައި އެ ވަނީ "ޓެކްނޮލޮޖީގެ ވަސީލަތްތަކުގެ ބޭނުންކޮށްގެން މަކަރާ ހީލަތް ހަދާ ފަރާތްތަކުން ސްކޫލް ދަރިވަރުން ކުރުމުންދާ މަސައްކަތުން ސަލާމަތްވާނެ ގޮތް" މި މައުޟޫޢަށް ދަރިވަރު ލިޔުމުގައިވާ ތަރުތީބު ނިންމުމެކެވެ.

މި ނިންމުން ލިޔުމުގައި އެ ވަނީ، ދަރިވަރު ލިޔުމުގައިވާ ގޮތަށް، އެއްވެސް އުނިއިތުރެއް ގެނައުމަކާ ނުލައެވެ.

"މަކަރާއި ހީލަތުން ފުރާ ގޮތް ސްކޫލް ދަރިވަރުންގެ ނުރައްކާތެރިކަން ސަލާމަތްވެވޭނެ އެތައް ގޮތްތަކެއް ވަރަށް މުހިއްމެވެ. އެ ގޮތުން ފުރިހަމަ ގޮތެއްގެ ބޭނުން ހިފުމުގައި ބޭނުންކުރާ ޕާސްވޯޑެއް ވަރަށް ކުރިއަށް ދާނެއެވެ. ނުރައްކާ ނުރައްކާތެރި ކަންކަން ގޮތް ނޭނގޭ ފޯނުކޮށްފައިވާ ނަމްބަރުތައް ފޮނުވާ ހަމަ ނުރައްކާތެރި އިނގޭނީ ސްކޫލް ދަރިވަރުންގެ މަޢުލޫމާތު ބަލައިގަތުމެވެ. އުނދަގޫތަކަށް ގެނެސް ދުވަހަކު ހަރުކަށިވާނެ ކުރިއަށް ކަންކަމުގައި ފާހަގަ ކުރެވިފައި ވަރަށް މުހިއްމު ކަންތައްތަކެވެ. މިކަންކަން މިޒަމާނުގެ ސަރަޙައްދު ފަދަ ނުރައްކާތެރި ސްކޫލް ދަރިވަރުންނަށް އަމާޒުވެގެން ބޭނުންވާ ގޮތެއްގެ ކަންތައްތަކަށް ކަނޑައެޅުމެވެ."

މިތިގައި އެ ވާ ނިންމުމަށް ބަލާ އިރު، ތިރީގައި ދަރިވަރު ލިޔުމުގައިވާ ގެންގޮސްދިޔައި އެބަ އޮތެވެ. އަދި މައުޟޫޢާއި ހުރިހާ ބައިތަކެއް މައުޟޫޢު ނުލާހިކައި ހުރިހާ ގޮތްތަކެއް ގެންގޮސްދިޔައި އެބަ އޮތެވެ. މީގެ އިތުރުން ނިންމުމުގެ އިބާރާތް ދަރިވަރު ގެންގޮސްދިޔައިވާ ގޮތް ވެސް ގާއިމް ނުކުރެވެ. އެހެންކަމުން އެގްޒާމިނަރުން މި ނިންމުން ނިންމަވައިފައި ވަނީ ރަނގަޅު ނިންމުމެއްގެ ގޮތުގައެވެ.

ތިރީގައި އެ ވަނީ "ޓެކްނޮލޮޖީގެ ވަސީލަތްތަކުގެ ބޭނުންކޮށްގެން މަކަރާ ހީލަތް ހަދާ ފަރާތްތަކުން ސްކޫލް ދަރިވަރުން ކުރުމުންދާ މަސައްކަތުން ސަލާމަތްވާނެ ގޮތް" މި މައުޟޫޢަށް ދަރިވަރު ލިޔުމުގައިވާ ދެވަނަ ނިންމުމެކެވެ.

މި ނިންމުން ލިޔުމުގައި އެ ވަނީ، ދަރިވަރު ލިޔުމުގައިވާ ގޮތަށް، އެއްވެސް އުނިއިތުރެއް ގެނައުމަކާ ނުލައެވެ.

"އެހެންކަމުން މިތީގައިވާ މައުލޫމާތުތަކަށް ބަލާލައި ތިޔަ ކުދިންގެ ސައިބަރ ފިޝިންގ ފަދަ ކަންތައްތަކުން މިއީ ކިހާ ޚާއްޞަކަމެއްކަން އެނގިދާނެއެވެ. އެތަކެއް ނުރައްކާ ވެސް އުނދަގޫތަކެއް އަޅާ ޖަމާޢަތްގައި މިދަނީ ކުރިޔަށް ގޮސްފަ މީހުންނަށް ބޭނުންކޮށްފަށެވެ. ޙާއްޞަކޮށް ދިމާވެދާނެ މި ބޮޑެތި މައްސަލަތަކާއި ބައިވެރިވުން ހާލަތު ދިރާސާކޮށް އަދިއިތުރަށް ހޯދުންތެރިކަން ބޭނުންވެއެވެ. އަދި ވިދާޅުވަނީގެން އުޅޭ އާއިލާއައި ރައްކާތެރިކަން އަރާރަތަށް ހޯދުމަކީ ކުރިއަށް ގެންދަވާށެވެ. އަދި މިދުވަހު ކަމެއް ދިމާވެއްޖެ ސޯޝަލް މީޑިއާގެ ޖުޑިޝަލް ގެޓުވޭއަކީ އެ ހަރަކާތް ހަމަޖެހޭނެ. އެގެ ސަރަހައްދު ތެރެއިން ބޭނުންތަކުގެ ސްކޫލްއެއްގެ ޝަރުޢީހަކަށް ވުމަށް ސަލާމަތީ ލާނެއެވެ."

މި ނިންމުމަށް ބަލާ އިރު، ނިންމުމުގެ ފުރުމުގައި ތިރީގައި ދަރިވަރު ގެންގޮސްފައި ނެތެވެ. މީގެ ސްކޫލް ކުރެވޭނެ ގޮތް ލިޔުންތެރިއާ ގޮތް ކަންކަމަކަށް ފުރުސަތެވެ. ބައެއް ފުރުސަތު ގެންގޮސްފައިވާ އިޙްތިޔާރު ލިބެނެވެ. އެ އިޙްތިޔާރު ލިބެން ބޭރު އަމަލީ މިހެން ހުށަހަޅައި ކުރެވިދާނެއެވެ. ނިންމުމުގައި ހުށަހެޅިއަށް ގެންގޮސްފައެއް ނެތެވެ. ނިންމައިލީ ނަތީޖާ ހާމަކުރެވިފައެވެ. އެހެންކަމުން މި ނިންމުން އެގްޒާމިނަރުން މިންކުރެއްވީ ދެވަނަ ނިންމުމެއްގެ ގޮތުގައެވެ.

ކަރުދާސް 1ގެ 1ވަނަ ސުވާލުގެ 2ވަނަ މައުޟޫޢު

"ބިދޭސީ މަސައްކަތްތެރިންގެ ސަބަބުން ދިވެހި ގައުމަށް ބޮޑެތް ލިބެނީ ފައިދާ ހެއްޔެވެ؟ ނުވަތަ ގެއްލުން ހެއްޔެވެ؟

(ބަހުސްކުރާ ލިޔުމެއް)

މިއީ، ބަހުސްކުރާ ލިޔުމެކެވެ. އެސްއެސްސީ އިމްތިޙާނުގައި އާއްމުކޮށް ބަހުސްކުރާ ލިޔުން ލިޔާ ދަރިވަރުން މަދު ނަމަވެސް، މި ފަހަރުގެ އިމްތިޙާނުގައި ބަހުސްކުރާ ލިޔުން ލިޔުނު ދަރިވަރުންގެ އަދަދު އެހައި މަދު ނޫންކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. އެކަމަކު ބަހުސްކުރާ ލިޔުމެއްގެ އުސޫލުތައް ހިފެހެއްޓި، ލިޔުން ލިޔުމުގައި ވަނީ މަދު ކުއްޖެކެވެ. ބޮޑެތް ލިބެނީ ފައިދާތޯ ނުވަތަ ގެއްލުންތޯ، މި ބަސްދީން ކޮންމެ ވެސް އެއް ގޮތަށް ބުނެދިނުމުގެ ބަދަލުގައި ލިޔުމުގައި ހުންނަނީ އެ ކަމުން ލިބޭ ފައިދާއާއި ގެއްލުމެވެ. އެހެންކަމުން، މި މައުޟޫޢަށް ލިޔުން ދަރިވަރުންގެ މާކްސް އުނިވި ދަނުގައެވެ.

2ވަނަ މައުޟޫޢަށް ޖަވާބުދިން ދަރިވަރުންގެ ޖަވާބުތަކުން ފާހަގަވި މައްސަލަތައް

- ފެށުމުގައި ބޮޑެތް ރަނގަޅީ ކޮންގޮތެއްކަން ބުނެދިން ނަމަވެސް މައިގަނޑު އާގިއުމަންޓްތަކާ ލިޔުމުގެ ސްޓައިލްގައި ގެނެސްދީފައި ނުވުން
- ފެށުމުގައި ވަކިކޮށް ނުނަގައި ހުރުން
- ބަހުސްކުރާ ލިޔުމުގެ ސްޓައިލްގައި ލިޔެފައި ހުރުން
- އަރގިއުމަންޓާއި ކައުންޓަރ އަރގިއުމަންޓްސް ގެނެސްދޭން ނޭނގި ފައިދާއާއި ގެއްލުން ކިޔައިދީފައި ހުރުން
- މައިގަނޑު ޕެރެގްރާފުތަކުގައި ހަރުދަނާ ހެކި ގެނެސްދޭން ނޭނގުން
- ބަހުސްގެ ސްޓައިލަށް ލިޔާން ނޭނގުން
- އެކަނިގޮތަކާ މައުލޫމާތު ނުލި ލިޔަން މަސައްކަތްކޮށްފައި ހުރުން
- ނިންމުމުގައި ހިމަނާންޖެހޭ ބައިތަކަށް ސަމާލުކަން ދެވިފައިނުވުން
- އިބާރާތްކުރުމާއި އިމްލާއާއި ބަހުގެ ގަވާއިދުތަކަށް ސަމާލުކަން ދެވިފައިނުވުން

ފެށުން

ފެށުމުގައި ފުރަތަމަ މި ގެންނަނީ ހުކް ޖުމުލައެވެ. އެއަށް ފަހު ފަސްމަންޒަރެވެ. ދެން ތީސިސް ޖުމުލަ ނުވަތަ ތީސިސް ބަޔާނެވެ. މައުޟޫޢާ ގުޅޭ، ކިޔުންތެރިންގެ ޝަވުޤު ހޯދޭ ފަދަ ހެއްބަ ބޭނުންކުރަކަން ހުކް ޖުމުލަ ގެނެވިދާނެއެވެ. މި ހުކް ޖުމުލައިން، މައުޟޫޢުގެ ފަސްމަންޒަރާ ގުޅުވާލެވޭނެއެވެ. މި މައުޟޫޢަށް ލިޔުން ބައެއް ދަރިވަރުން ހުކް ޖުމުލަ މައުޟޫޢާ ގާތުން ފެށުނީ، ފަސްމަންޒަރު ނިމި ތީސިސް ޖުމުލަޔާ

ހަމައަށް ދާ އިރު ވެސް އުޅެނީ މައުޟޫޢުގެ ތެރެއަށް ރަނގަޅަށް ނުވަދެވިއެވެ. އަދި ޝައުޤުވެރި ގޮތަށް ތީސިސް ޖުމުލަ ގެންގޮސްދެވި ހުރިކަން ވެސް ފާހަގަކުރެވެނެވެ.

ބަހުސްކުރާ ލިޓްރޭޗަރުގެ ސްޓްރަކްޗަރުގައި މައުޟޫޢު ތަޢާރަފުކުރާ އިރު، މައުޟޫޢުގައި ދިޔައި އޮންނަ ދާ ކޮޅަށް ވެސް ވާހަކަދައްކަން ވާނެއެވެ. ސްޓްރަކްޗަރު ބައިބަހާލުމުން ގެންދާނީ ތީސިސް ޖުމުލަގައި ނަމާ ކޮޅަށް ބަޔަށް ބަހާ ގޮތަށެވެ. އެއަށް ފަހު ތީސިސް ޖުމުލަ ނުވަތަ ތީސިސް ބަޔާންތަކުގައި، މައުޟޫޢުގައި އޮތް ދާ ގޮތުގެ ތެރެއިން ބޭނުން ރަނގަޅު ކޮން ގޮތްތަކެއް ކަނޑައަޅަން ވާނެއެވެ. ދަރިވަރުން މި މައުޟޫޢަށް ލިޓްރޭޗަރު ލިޔުމުގެ ސްޓްރަކްޗަރުގައި، ސާފުކުރުގެ ސްޓްރަކްޗަރުގައި ހުރި ވާހަކަތައް ގެނެސްދެފައި ހުށަހެޅިއެވެ. މިއީ، ދަރިވަރުގެ އުފެއްދުންތެރިކަން ދައްކާދޭނޭ ކަމެއް ނުހުރެވެ. އެހެންކަމުން، ލިޔުމުގެ ސްޓްރަކްޗަރުގައި ވެސް މައުޟޫޢާ ގުޅޭ ގޮތަށް އަމިއްލައަށް މައުލޫމާތު ހުށަހެޅުމަށް ބޭނުން ސަބަބުތަކަށް ދޭންވާނެއެވެ.

ތީސިސް ޖުމުލަ ނުވަތަ ތީސިސް ބަޔާންތަކުގައި، މައުޟޫޢުގައި އޮތް ދާ ގޮތުގެ ތެރެއިން ބޭނުން ރަނގަޅު ކޮން ގޮތްތަކެއް ކަނޑައަޅަން ޖެހޭން ނަމަވެސް، މި މައުޟޫޢަށް ލިޔުން ދިނަ ދަރިވަރުން ހުރީ ވަކި ގޮތެއް ނުނިންމަމެވެ. އަންނަ ބައި ދަރިވަރުން ހުރި ފައިދާއާއި ގެއްލުމަކަށް ވެސް ލިޔުމުގައި ބަލާނޭކަމަށް ބެލެވެއެވެ.

މި މައުޟޫޢަށް ދަރިވަރުން ލިޔުމުގައި ހުރި ލިޔުންތެރިކަމުގައި ވަރަށް ރަނގަޅުކަމަށް ބޭނުން ފެންވަރުގެ ފުރުޞަތު ނެތެވެ. ތިރީގައި މި ވަނީ "ބިދޭސީ މަސައްކަތްތެރިންގެ ސަބަބުން ދިވެހިގައުމަށް ބޮޑެތި ލިބޭނީ ފައިދާ ހުރިތޯ؟ ނުވަތަ ގެއްލުން ހުރިތޯ؟" މި މައުޟޫޢަށް ދަރިވަރަކު ލިޔެފައިވާ ލިޔުމެއްގެ ރަނގަޅު ފެށުމެކެވެ. މި ފެށުން ލިޔުމުގައި އެ ވަނީ، ދަރިވަރު ލިޔުއްވި ގޮތަށް އެއްވެސް އުނި އިތުރެއް ގެނައުމެއް ނުދީއެވެ.

ތިރީގައި އެ ވަނީ "ބިދޭސީ މަސައްކަތްތެރިންގެ ސަބަބުން ދިވެހި ގައުމަށް ބޮޑެތި ފައިދާ ހުރިތޯ؟ ނުވަތަ ގެއްލުން ހުރިތޯ؟" މި މައުޟޫޢަށް ދަރިވަރަކު ލިޔެފައިވާ ރަނގަޅު ފެށުމެކެވެ. މި ފެށުން ލިޔުމުގައި އެ ވަނީ، ދަރިވަރު ލިޔުއްވި ގޮތަށް، އެއްވެސް އުނިއިތުރެއް ގެނައުމެއް ނުދީއެވެ.

"ބައެއް މީހުންގެ ނަޒަރުގައި، މިއަދު މި ގައުމުގައި އުޅުމުންދާ ބިދޭސީންނަކީ ވަނީ އެ މީހުންގެ އަޅުވެތިކަމުގެ ދަރަޖާ މި ގައުމު ގެންގޮސްފައެވެ. އެހެނީ މިއަދު މި ގައުމުގައި ދިވެހިން އުޅޭ އަދަދާ ގާތް ކުރާ ވަރަކަށް ބިދޭސީން ވެސް އުޅެއެވެ. ނަމަވެސް ބިދޭސީންގެ އާބާދީ ބޮޑުވުމުން ދިވެހިންގެ އަތުން މި ގައުމު ހިންގުމުގެ ބާރު ނެތިގެންދާނެކަން ގަބޫލުކުރާމީހުން ވަރަށް ބޮޑު ކަންބޮޑުވެއެވެ. އެހެނީ އެ މީހުންގެ މަސައްކަތަކީ ވެސް މި ގައުމު ދިރުވައި އާރާސްތުކުރުމަށް ޚާއްޞަ ކުރާ މަސައްކަތްތަކެވެ. ހަމައެހެންމެ، ބިދޭސީންގެ އެހީ ނުލައި މިއަދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަރައްޤީއާ ކުރިއަށް މި ދާ އުފެއްދުންތެރި އަދި އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީއާ ހަމައަށް ވާޞިލުވުމަކީ ކަނޑަ ނާދިރު ކަމެކެވެ. އެހެންކަމުން ބިދޭސީ މަސައްކަތްތެރިންގެ ސަބަބުން މި ގައުމަށް ލިބޭ ގެއްލުންތަކަށް ވުރެ އެ މީހުންގެ ސަބަބުން ލިބޭ ފައިދާ ބޮޑެވެ."

މަތީގައިވާ ޖުމުލަތަށް ބަލާ އިރު، ދަރިވަރު މި ވަނީ ހުކު ޖުމުލައިގެ ގޮތުގައި ބިދޭސީންނާ ގުޅޭ ބަހެއް މީހުން ދެކޭ ގޮތް ހުށަހަޅައިދެއެވެ. ބިދޭސީންނަކީ ރާއްޖޭގެ ނޫން ބައެއްގެ ގޮތުގައި މީހުން ދެކެވޭކަން ހާމަކޮށްދީފައެވެ. އެކަމަކު މިއީ، އެ ދަރިވަރު ގަބޫލުކުރާ ގޮތެއް ނޫންކަން ހާމަކޮށްދެމުން ފަސްމަންޒަރުގައި ދަރިވަރު ބޭނުން ކިޔައިދިނުމަށް މަސައްކަތްކޮށްފައި ވަނީ ބިދޭސީންނަކީ މި ގައުމަށް ބުރިއްޔު ބަޔެއް ކަމެވެ. އަދި ދަރިވަރު ތީސިސް ޖުމުލައިގައި ބުރަވަނީ، ބިދޭސީ މަސައްކަތްތެރިންގެ ސަބަބުން ދިވެހިގައުމަށް ބޭނުން ލިބޭނީ ފައިދާކަމަށެވެ. މި ޖުމުލަ ވަރަށް ރަނގަޅު ޖުމުލަކަން ނުވި ސަބަބަކީ ޖުމުލައިގައި ދައްކާލައިފައި ހުރި ވާހަކަތަކުގެ ހަރުދަނާކަން ކުޑަވެއެވެ. އަދި ފަސްމަންޒަރުގައި ހުރި ބުނުންތަކުގެ ބަދަހިކަން ކުޑަވެއެވެ. ބުނުންތަކާ ޖުމުލަތަކާ ހަމަހަމަ ގުޅުމެއް ނުވެއެވެ. އެކަށީގެންވާ ހާލަތެއް ހުރި ޖުމުލަ ޝައުގުވެރިކަން ގެނެސްދީފައި ވާހަކައި ތީސިސް ޖުމުލާގައި ދަރިވަރަށް ބޭނުން ހުށަހެޅި ގޮތެއް ނިންމައިފައިވާ ހުރި ތީސިސް ޖުމުލަ ގެނެސްފައިވާ ގޮތް ދަރިވަރު ހާމަކޮށްދީފައެވެ. ބުނެވިދާ ކަންކަމަކީ ދިރާސާކުރެވޭ އިސްތިއުމާރު މި ޖުމުލަ ގޮތަށް ދަރިވަރު ހިޔާލުތައް ފާހަގަކޮށްދީފައިވާ ޖުމުލަތަކެވެ.

މިސާލަކަށް، އެ ވަނީ "ބިދޭސީ މަސައްކަތްތެރިންގެ ސަބަބުން ދިވެހިގައުމަށް ބޭނުން ލިބޭނީ ފައިދާ ހެއްޔެވެ؟ **ނުވަތަ ގެއްލުން ހެއްޔެވެ؟" މި ސުވާލަށް ދަރިވަރު ޖަވާބުދީފައިވާ ފެށޭ ޖުމުލަތަކެވެ. މި ޖުމުލަ ޖަވާބުގައި އެ ވަނީ، ދަރިވަރު ޖަވާބުގައިވާ ގޮތަށް، އެއްވެސް އުނިއިތުރެއް ގެނައުމެއް ނެތިއެވެ.**

> "ހަމަޔަށް ތަރައްގީއާއި މީހުންގެ މަދު އާބާދީއާއެކު އޭރުން މި ކުޑަކަ ދިވެހިރާއްޖެއަށް ވަޒީފާދެވޭ ބިދޭސީންގެ އެހީތެރި އެއްބާރުލުން އަންނައިރުގައި ދަނީ އިތުރުވަމުންނެވެ. ބަޔާކު އޭރު ބޭނުންވާގައި އޭރު ގައުމުތަކުގެ މީހުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް ރިޖިސްޓަރީ އިރު، ރާއްޖެއަށް ރިޖިސްޓަރީ ބިދޭސީންގެ މައިގަނޑު މަގުސަދަކީ ދަރިވަރުން ޖުމުލަގެ ބައިވެރިވުން ހުރިއިރު ދިރިއުޅުމުގެ ޖެނެރަލް މަސައްކަތް، މިހާ ދައުލަތުގެ ކަންތައް ބޭނުންކުރާ ފަރާތް ހޯދުމަށް މަސައްކަތް ކުރަމުންނެވެ. ނަމަވެސް ބިދޭސީންގެ ސަބަބުން ދިވެހިގައުމަށް ބޭނުން ލިބޭނީ ފައިދާ ހެއްޔެވެ؟ ނުވަތަ ގެއްލުން ހެއްޔެވެ؟"

މަތީގައިވާ ޖުމުލަތަށް ބަލާ އިރު، ހުކު ޖުމުލައިގައި ޝަޚްޞިއްޔަތެއް ގޮތެއް ދަރިވަރު އުފައްދައިއެވެ. މި ޖުމުލައިގެ ފަސްމަންޒަރުގައި ދައުލަތީ މަސްއޫލުން އެހެނި ބޭނުންތެރި ވާހަކައެއް ނޫނެވެ. ބިދޭސީން ރާއްޖެއަށް އަންނަ މަސައްކަތު އަސާސީކަން އެހެރި ދިރިއުޅުމާ ނުހުރެވެ. އަސްލު ކަމަކަށް ޖަހާލާ ކަމަށް ބިދޭސީ ގެސްޓްހައުސްތަކުގައި އިތުރު ގޮތެވެ. ދަރިވަރުގެ ތީސިސް ޖުމުލައިގައި ދަރިވަރަން ބޭނުން ފާހަގަކޮށް ބިދޭސީންގެ ހިޔާލު ނުބައިވެއެވެ. އެންމެ ފަހުން އިތުރަށް މި ޖުމުލަ ބަލައިލަން ވަނީ ފާޅު ކުރުމެވެ.

މައިގަނޑު

މައިގަނޑުގައި ފުރަތަމަ ގެންނަނީ މައިގަނޑު ޖުމުލަތަކެވެ. ދެން ބާރުދޭ ޖުމުލަތަކެވެ. އެއަށް ފަހު ހެކިތަކާ ވަކިވަކިއެއްސާ ޖުމުލައެވެ. ބަހުސްކުރާ ވިސްނުމުގެ މައިގަނޑު ހެކިތަކުގެ ފުރަތަމަ، އެ ހެކިތައް ބިނާވާ ނުކުތާ ގެންނަނީއެވެ. ދެން އެ ނުކުތާއާ ގުޅޭ ބަހުސްކުރަނީއެވެ. އަދި ލިޔުންތެރިޔާ ހުށަހަޅާނީއެވެ. ދެން ހެކިތަކާ ވަކިވަކިއެއްސާ ކުޅުންބޮޑު އަދި ލިޔުންތެރިޔާ ދެނެވެ.

މި މައުޟޫއަށް ދަރިވަރުން ލިޔެފައިވާ ބަހުސްކުރާ ލިޔުމުގައި އާގިއުމަންޓްތަކުގެ ކަމުގައި އަރިހުމަންޓުގެ ހުރިހާ ދަރިވަރުން ގެންނަވާފައި ނުވެއެވެ. ގިނައިން ހުރިހާ ބާރުދޭ ޖުމުލަތައް ވަކިވަކިން ބާރުދޭ ނުކުތާ ދަރިވަރުން ހާމަކުރީއެވެ. އެކަމަކު ކުރުކޮށް ކަރުދާހަށް ދަރިވަރުގެ ބާރުދޭ ނުކުތާ ކުރުކޮށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ، އެކަމަކު ފާހަގަކުރެވުނު ކަރުދާސް ކުރިއަރާ ދަރިވަރުގެ ބާރުދޭ ނުކުތާ ގޮތަކަށް މިސާލަކަށް ހިނގާ ހަރަކާތްތަކުގެ ބަހުސްކޮށް ސާބިތުކޮށްދޭން ނިންމުމެވެ. ދެން އެއަރު ފަށް ވަކިއަރާހުގެ ފަހު، ނުފުރަ ބަހުސްކޮށް ބާރުދޭ ނުކުތާތައް ބަހުސްކުރާ ގޮތުން ގެންނަމުންނެވެ. ކަރުދާސް އާދެވިއްޖެ ގޮތުން ކަރުދާހުގެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާ ފާހަގަކުރެވެނީ ނުވަތަ ކަރުދާސް ނިންމާލެވެނީ ލިޔުންތެރިޔާގެ ބަހުސްކުރާ ގޮތުން ހިފާފައި ނިންމާލެވެއެވެ. މި މައުޟޫއަށް ދަރިވަރުން ލިޔުނު ހުރިހާ ލިޔުމެއްގެ ވަރަށް ރަނގަޅު ބަހުސްކުރާ ލިޔުންތެރިން ނިންމާލާފައެވެ.

ތިރީގައި އެ ވަނީ ދުވަސް މައުޟޫއަށް ދަރިވަރަކު ލިޔުއްވާ ލިޔުމުގެ މައިގަނޑު ބާރުދޭ ފުރިހަމަ ނުކުތާތަކެވެ. ބާރުދޭ ނުކުތާއަށް ލިޔުއްވައި އެ ވަނީ، ދަރިވަރު ލިޔުއްވާ ގަތަން އެއްވަސް އުނި އިތުރަށް ގެނައުމަކާ ނުލައިއެވެ.

"މަސައްކަތްތެރިޔާ ޖަވާބު ދޭނުމެއް އޮތުމަކީ މަޖިލީހަށް ލިޔުމުގެ ބާރަކީ ކޮންމެހެން ލާޒިމުވެގެންވާ ކަމެކެވެ. އެހެން ބަދަލުވުން މިއުޅެނީ ތަފާތު ވިސްނުން ގެނެސްދޭ ތަރިކަތަކަށެވެ. މި މަސައްކަތްތެރިން ކުރަމުން ދާ މިހާރު އަދި ބަދަލުގެ މަސައްކަތްތަކަށް އަބަދުވެސް ބަދަލު އަންނަމުން ދެއެވެ. މި ދައުރު މިހާރު ކުރިއަށް ދާ ގޮތުން ހުރިހާ ފަރާތްތަކެއް އެއްބާރުލުން ދޭންޖެހެއެވެ. ދަރަޖަ މަސައްކަތްތެރިޔާގެ ބަދަލުވުމަށް ޖަވާބު ދޭންޖެހޭ މަސައްކަތްތެރިން ނިމެއެވެ. ކޮންމެ މަސައްކަތްތެރިޔަކަށް ބަދަލުވުމާ ޖެހޭ ޖަވާބުދާރީ ގޮތް ހޯދުމަށް ފަރުވާ އަދި ވަކި ކުޅުންތެރިކަމެއް ބޭނުންވާނެއެވެ. ކުރިއަށް ދާ ގޮތުން ހުރިހާ ފަރާތްތަކެއް ބާރުލުންދޭނެ ޚިދުމަތްތެރިކަމުގައި މަސައްކަތްތެރިޔާ ހޯދުމުގެ ވަކި އިތުރު ޚިދުމަތެއް ބަދަލުކުރާން ބޭނުންވެއެވެ. ކަރުދާހު ތަރައްޤީގެ ޖަވާބުދާރީވުމުގެ މަސައްކަތްތެރިކަމާ ކުރިއަށްދާ އިސްލާޙީ ބަދަލުތަކެވެ. އިތުރު ދުވަސް ތެރޭގައި ބަދަލުތައް ނިމި ހުރިހާ ފަރާތްތަކެއް މަސައްކަތްކުރަނީ ބަދަލުކޮށްލުމަށް ހުރިހާ މަސައްކަތްތެރިންނެވެ. އެމީހުންގެ ވަޒީފާތަކުގައި މަސައްކަތްތެރިންގެ ޙައްޤުތައް ގާއިމުކުރުމަށް ހިނގާ ފިޔަވަޅުތަކެއް ބާރުއަޅައެވެ. ބަދަލުތަކާއި މަސައްކަތްތެރިން ޖަވާބުދާރީވާން ފެށުމަކީ ޒަމާނީ ތަރައްޤީއެކެވެ. އެހެންކަމުން، ބަދަލުވުން ދެމިއޮތުމަށް މަސައްކަތްތެރިންގެ ދަރަޖަ ފުރިހަމަ ކުރުމަށް މަސައްކަތް ކުރަމުން ދާނެއެވެ. ހުރިހާ ފަރާތަކުން އެކުގައި މަސައްކަތްކޮށް ބަދަލުތަކަށް ޖަވާބުދޭން މިހާރު މިކަމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދަމުންނެވެ."

މަތީގައިވާ ފުރިހަމަ ބާރުދޭ ނުކުތާ، ފުރިހަމަ މައިގަނޑު ނުކުތާ ލިޔެފައި ނުވެއެވެ. އެހެންކަމުން، ބަހުސްކުރާ ލިޔުމުގެ އެއްވެސް ތަފުސީލެއް ނުލިޔެއެވެ. ބަދަލުވުމުގެ މަސައްކަތް ގެނެސް އުނިކަމާ ދިމާވާ ދަރިވަރުން ލިޔުމުގެ ފުރިހަމަ ދަރަޖަ ދޭން ނުކުރެވުނު ހިސާބުން ފުރިހަމަ ބާރުދޭ ނުކުތާ ނުވެއެވެ. އެހެންކަމުން ބަދަލުވުމުގެ ހިސާބު މަސައްކަތްތެރިން ގެނެސް ފެށުމަށް ފުރިހަމަ ލިޔުންތެރިކަން ބާރުދޭ ނުކުތާ ލިޔުމުގައި ގެންނަވާފައިވާނެއެވެ.

ތިރީގައި އެ ވަނީ "ބިދޭސީ މަސައްކަތްތެރިންގެ ސަބަބުން ދިވެހިގައުމަށް ބޮޑަށް ލިބެނީ ފައިދާ ހެއްޔެވެ؟ ނުވަތަ ގެއްލުން ހެއްޔެވެ؟" މި މައުޟޫއަށް ދަރިވަރަކު ލިޔުއްވާ ލިޔުމެއްގެ މައިގަނޑު ބައެއް ހުށަހަޅާލަމެވެ.

މި ހުށަހަޅާލާ ލިޔުމުގައި އެ ވަނީ، ދަރިވަރު ލިޔުއްވާ ގޮތަށް އެއްވެސް އުނި އިތުރެއް ގެނައުމަކާ ނުލައެވެ.

"ދިވެހިރާއްޖޭގައި، ހެލްތްކެއަރ ފާރާގައި މުޅިންގެ އާބާދީ ގިނަކަމުން ތޮއްޖެހިފައިން ދިރިއުޅުމަށް އަންނާނީ ތަފާތު އެކި ވައްތަރުގެ ބަލިތަކާއި ހުރަސްތަކާއި ދިމާވެ ހުރުމެވެ. މިގޮތުން ބަލިމީހުން ބޭނުންވާ ޚިދުމަތް ލިބުމަށް ސޮއިކުރަން ދަތިކަން ނުލިބުމެވެ. ބަލިމީހުން ހުރުމަށް ތަން ނެތުމެވެ. މިހެން ކަން ހުރުމުގައި ވިޔަސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސިޔާސީ މަޖިލީސްތަކުގައި މަސައްކަތް ކުރާ މީހުންގެ ބޭފުޅުން ނެތުމަށް ބޭނުންވެއެވެ. މި ގައުމުގައި އެކި ދިވެހި ރަށްރަށުގެ ނަރުހުންނާއި ހަކުރު ވަރަށް މަދުވެ. ނަރުހުންގެ ތަފާތު އެކި ވައްތަރުގެ ސިއްހީ އެހީތެރިކަމާ ދުރަށް ދާ ބޭނުން ދެކެއެވެ. ސިއްހީ ފާރާއިންގެ ބޭނުންގެ އެހީ ހުރި ދިވެހިރާއްޖެ އަށް ވަނީ އެތަކެއް ޚިދުމަތްތަކެއް ލިބިދީފައެވެ."

މަތީގައިވާ ހުށަހެޅުމަށް ބަލާ އިރު މައިގަނޑު ނުކުތާއާއި އެއާ ވިއްދައިގެން ގެނައި އާގިއުމަންޓްތަކުގައި ހަރުދަނާ ކަމެއް ނެތެވެ. އަދި ކައުންޓަރ އާގިއުމަންޓް ގެންނަވާފައެއް ނުވެއެވެ. ބޭކަން ރަނގަޅީ ކޮން ގޮތެއް ކަމެއް ދަރިވަރަކު ބުނެދީފައެއް ނުވެއެވެ.

ނިންމުން

ނިންމުމުގައި ފުރަތަމަ، ތީސިސް ޖުމުލަ އަލުން، އެހެން އިބާރާތަކުން ގެނެސްދީފައެވެ. ދެން މައިގަނޑު ހުށަހެޅުންތަކުގައި ގެނައި ނުކުތާތައް ޚުލާޞާ ގޮތަކަށް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ. އެއަށް ފަހު އަމިއްލަ ރައުޔު ބަޔާންކޮށްދީފައެވެ. މި ލިޔުމުގައި ބާރުއަޅާފައިވާ ފިކުރާއި، ދެކޮޅު ފިކުރާއި ދެމެދުގައި ތަފާތު ސަމާލުކަން ދީފައި ނުވާކަމެވެ. އަދި މައިގަނޑުގައި ނުކުތާތައް ޚުލާޞާކުރާއިރު ބަލާލެވުނުއިރު ހަމައެކަނި ނުކުތާ ހުށަހަޅާލައިފައި ހުރުމެވެ. އަދި މައިގަނޑުގައި ގެނައި ކައުންޓަރ ދެ ގޮތުން އަލިއަޅުވާލުމުގެ ބައި ހުށަހަޅާފައި ނުހުންނަކަމެވެ.

މި މައުޟޫއަށް ވަރަށް ރަނގަޅު ނިންމުމެއް ލިޔުއްވާފައި ނުވެއެވެ. ތިރީގައި އެ ވަނީ "ބިދޭސީ މަސައްކަތްތެރިންގެ ސަބަބުން ދިވެހިގައުމަށް ބޮޑަށް ލިބެނީ ފައިދާ ހެއްޔެވެ؟ ނުވަތަ ގެއްލުން ހެއްޔެވެ؟" މި މައުޟޫއަށް ދަރިވަރަކު ލިޔުއްވާ ލިޔުމެއްގެ **ރަނގަޅު ނިންމުމެކެވެ. މި ހުށަހަޅާލާ ލިޔުމުގައި އެ ވަނީ، ދަރިވަރު ލިޔުއްވާ ގޮތަށް އެއްވެސް އުނި އިތުރެއް ގެނައުމަކާ ނުލައެވެ.**

"ބިދޭސީ މަސައްކަތްތެރިންގެ ސަބަބުން ދިވެހިގައުމަށް ފައިދާތަކެއް ކުރަމުންދެއެވެ. އިޤްތިޞާދީ ގޮތުންނާއި މަސައްކަތްތެރިކަމުގެ ގޮތުންނެވެ. މިއީ ދިވެހިން ގަބޫލުކުރަން ބޭނުން ވާ ގޮތް ނަމަވެސް ކަންތައް މިގޮތަކަށް ނޫނެވެ. ބިދޭސީ މަސައްކަތްތެރިންގެ ސަބަބުން ސިނާޢަތްތަކުން ދިވެހި ގައުމަށް ފައިދާ އަންނަނީ ބޮޑުވަމުންނެވެ. ޖާގަތަކުގެ މަސައްކަތްތެރިޔަކަށް ދަނީ ގޮސް ޖާގަތަށް ހެޔޮކަމުގެ އިތުރުން ދިވެހިން ފަސޭހަ އަގެއްގައި ނުލިބުމާ ޖެހުނުކަމަށް އަންނަނީ ހިނގަމުންނެވެ. ހަމަ މި ސަބަބުން ނިކަމެތިން ފަސޭހައިން އުޅެމުން ދިޔަ ކަމެވެ. ފުރާއިއްޔާ ބިދޭސީންގެ މަސައްކަތްތެރިކަމުގެ ފައިދާ ދުވަހު ދުވަހަށް ދިވެހިންނަށް ފައިދާކުރަނީ އަޅައިގެން ގެއްލުންތަކާ ކުރިމަތިވާނެ ކަމުގައެވެ."

މަޖީގައިވާ ޕެރެގްރާފުން ބަލާ އިރު، ތީސިސް ޖުމުލަ ގެންސްފައި ވަނީ ތާއީދުކުރި ކޮޅަށް ބަރު ލިބޭ ގޮތަކަށް ނޫނެވެ. އެހެންނަމަވެސް، މައިގަނޑުގައި ގެނައި ނުކުތާތަކެއް ހުށަހަޅާފައި ވެއެވެ. އަދި އަމިއްލަ ރައުޔު ވެސް ހުށަހަޅައިދީފައިވެއެވެ.

ތިރީގައި އެ ވަނީ "ބިދޭސީ މަސައްކަތްތެރިންގެ ސަލާމަތް ދިފާޢުކުރުމަށް ބާރު ލިބޭނީ ފައިދާ ހުރިތޯއެވެ؟ ނުވަތަ ގެއްލުން ހުރިތޯއެވެ؟" މި މައުޟޫޢަށް ދަރިވަރަކު ލިޔުއްވާ ލިޔުމުގެ ދެބައި ނިންމުމުގެ. **މި ޕެރެގްރާފު ލިޔެފައި އެ ވަނީ، ދަރިވަރު ލިޔުއްވާ ގޮތަށް އެއްވެސް އުނި އިޞްލާޙެއް ގެނައުމަކާ ނުލައެވެ.**

"ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބިދޭސީ މަސައްކަތްތެރިން ހުރުމުގެ ސަބަބުން ފައިދާއާއި ގެއްލުން ލިބެއެވެ. އެ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް ރެވެނިއުގެ ގޮތުން، އިޤްތިޞާދީ ގޮތުން ކުރިއެރުންތަކާއި ލިބުނުކަމަށް ފައިދާތަކެއް ހާސިލުވެއެވެ. ނަމަވެސް ޖަވާބުދާރީ ވަޒީފާގެ ފުރުޞަތުތައް ނުލިބި ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ދިވެހި ޤައުމީ ގޮތުގެ ދިރިހުރުމާއި ، ބިދޭސީންގެ ސަބަބުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެތައް ވިޔާނުދާ ޙަރަކާތްތައް ފެތުރުމުގެ ގޮތުން ގެއްލުންތަކާ ވެސް ހާސިލުވާ ކަމަށްފާހަގަކުރެވެއެވެ. ކަން މިހެން ހުރުމުގެ ސަބަބުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަޤާފަތުގެ ޖާގަ ވަރަށް ސަލާމަތީ ގޮތެއްގައި އެބަހުއްޓެވެ. މިކަމުގައި އަޅުގަނޑުގެ ހިޔާލަކީ ބިދޭސީ މަސައްކަތްތެރިންގެ ސަބަބުން ފައިދާތަކާއި ދިމާވާކަމުގައި ވިޔަކަސް އޭގެ ސަބަބުން ލިބޭ ގެއްލުން މާބޮޑުކަމެވެ."

މަޖީގައިވާ ޕެރެގްރާފުން ބަލާ އިރު، ތީސިސް ޖުމުލައިގައި، މައުޟޫގެ ދެ ކޮޅު ވެސް ގެންސްފައިވެއެވެ. މައިގަނޑު ނުކުތާތައް ހުށަހަޅާއިރު ވެސް ހުރީ ދެ ކޮޅަށް ހުރި މައުލޫމާތުތަކެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެންމެ ފަހުން، ރައުޔު ހުށަހަޅާ އިރު، އެންމެ ބަރުގަދަ ގޮތް ބުނެދީފައިވެއެވެ.

އިރުޝާދު

ދަރިވަރުންގެ ބައިން ރަނގަޅު ނަތީޖާ ލިބޭނީ މައުޟޫޢު ރަނގަޅަށް ދިރާސާކޮށްގެން މަސައްކަތް ކުރުމައެވެ. ހުރި ޖުމުލައާއި ފަސްމަންޒަރާއި ތީސިސް ރިޕޯޓް ގެންސްފައިވާ މަސައްކަތް ކުރާށެވެ. ހާޖޭއަންސް ހިފުރަސްއުޅުމާ އަނެއް ސުރުޚީއަން އަމާޒާކާ ގޮތަން ހަރުދަނާ މައުޟޫއާބެހޭ ގެންސްފައިދާށެވެ. އަދި މައުޟޫއާ ގުޅޭ މިންވަރެއް ބަލަހައްޓާ ބޭނުންކުރާށެވެ. ރިވިއުކޮށް އިޞްލާޙުތަކެއް ހުށަހަޅާ ގޮތް ވެސް ބަޔާންކުރާށެވެ. ނިންމުމުގެ ގޮތުން ހުރި ނިންމުމުގައި ހިމަނާ ޖުމުލަ ބޭއިރެއް ވިއްޖެއިންތަ އެ ބައިތައް ހިމަނައިގެން ލިޔުމުގެ ސަޤާފީ ސަރަހައްދު ސާފުކޮށް ރިޔާޢަތް ކުރާށެވެ.

ބަހުސްކުރާ ލިޔުމުގެ ފުރުމުގައި ތިމާ ބުރަވާ ކޮޅު އަންގައިދޭށެވެ. މި ބާވަތުގެ ލިޔުމުގައި އަރިއުމަސްޓާ ކައުންޓަރ އަރިއުމަސްޓް ގެންސްދޭން ގޮތް ދަސްކުރާށެވެ. މައިގަނޑު ފުރުގާރާފުތަކުގައި ހުރިހާ ގެންސްދިނުމަށާއި ބަހުސްގެ ސުޓްއުލުގައި ލިޔުމަން ސަމާލުކަން ދޭށެވެ.

ކުރުދާސް 1ގެ 1ވަނަ ސުވާލުގެ 3ވަނަ މައުޟޫޢު (ރިލޭޝަން ޝިޕްސް) ފަހަރަށް

"އިންޓަރނެޓު އެއްގަމު އުފެދުނު މާލީ ސިޓީއަށް އިޖުތިމާޢީ ދިރާސާ މައްސަލަތަކީ، އެކަނިކަމުގެ ހައްލު"
(ރިލޭޝަން ޝިޕްސް)

ތިންވަނަ މައުޟޫޢުގައި އޮތީ ރިލޭޝަންޝިޕް ޓިޕްސްމަތީގެ. މިއީ، ދިރިއުޅުމާ މައުލޫމާތުގެ ބޭނުން ހިފުމުގެން ރިލޭޝަންޝިޕް ބިނާކުރަން ޓިޕްސްތަކެވެ. ރިލޭޝަންގެ ބާރުވެރިކަމާއި ހިތްހަމަޖެހުމުގެ ބައިބައި ހިތްހަމަ އެކު، އަރިމަތީ ސުލްހައިވެރި ޓިޕްސްތަކެވެ. އަދި މައުސޫލު ސަލާމަތުން ބާރުކުރުމާއި ޓިޕްސްތައް ކުރާނެއެވެ. މައުސޫލު ސާބިތުކުރުމުގެ ދިރުމަށް ބަލައި ސާބިތު ޕާއި އިޙްތިރާމު ފަދަ ގޮތް ގޮތުން މައުލޫމާތު ހޯދައި އެ މައުލޫމާތު ހިތްހަމަ ރިލޭޝަން ބަދަހިކޮށް ގެނބުން ކުރެވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން ރިލޭޝަ ސިފަކުރާ ކުރިން މައުސޫލުގައި ހައްލު ހުށަހަޅައި ދޭނެ ގޮތްތަކެވެ.

ތިންވަނަ މައުޟޫޢަށް ރިލޭޝަ ޓިޕްސް ގެނައި ދަރިވަރުންގެ ރިލޭޝަންޝިޕް ޖުމުލަކޮށް ރަނގަޅަށް ޓިޕްސް ދީފައި ހުރިކަން ފާހަގަ ކުރެވުނެވެ. މި ރިލޭޝަންތައް ރަނގަޅު ކުރިން ބޭނުންކުރަ ކަންކަމަށް ސަމާލުކަން ދީގެން ޓިޕްސް ފާހަގަކުރެވިއްޖެ.

3ވަނަ މައުޟޫޢު (ރިލޭޝަން ޓިޕްސް) ޖަވާބުދިން ދަރިވަރުންގެ ޖަވާބުތަކުން ފާހަގަވި މައުސަލަތައް

- ބާރުވެރިކަމުގައި ގެންނާންޖެހޭ ބައިބައި ރަނގަޅަށް ގެންސުރުން ނުނަގުން
- ރިލޭޝަގެ ސޮޅައިލުގައި ނުލިޔުން
- މައިގަނޑު ގޮތުގައި ގެންސިއު މައުސަލަތަކުގެ ސަބަބުތަކުން ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް ދިރާސާކޮށްގެން ހުރި ގެންސިދިފައި ނުހުރުން
- ދެއްކާ ވާހަކަ ސާބިތުކުރުމަށް ހުރި ހުށަހަޅާ އިރު، ހަވާލާދީން ނޯޓުގައި ހަވާލާ ނުދީ، އަމިއްލަ ޚިޔާލުގެ ގޮތުން ގެނައުން. އަދި ނުގޮވާ ގޮތުން ހަވާލާ ދިނުން
- އަރިމަތީ ސުލްހުއަށް ނަގައިފައި ހުށަ ބައެއް މައުސަލަތައް ނުލުން
- އަރިމަތީ ސުލްހުގައި އޮނަ މައުސަލައާ ޖެހޭގޮތުގައި ގެނަ މައުސަލާ ގުޅުން ކުޑަވުން
- ހައްލުކުރުމަށް ބޭނާ ކަންކަން ތަނަވަސްކުރާފަދަ ކަންކަމަށް ނުލުން
- އެކަނިވެރިވާ މިންވަރަށް ހައްލު ކުރުވިދާނެ ކަންކަން ގެންގޮސް ނުދެވުން. އަދި ބައެއް ފަހަރު ހައްލު ކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ކަންކަން، ކުރާނެ ކަމަށް ހަމަތަކެއް ބޭނުންކުރީ ހުރުން
- އިބާރާތްކުރުމާއި އިމްލާކަމުގެ ގަވާއިދުގެ ކުށް ގިނަވުން

ބައްޓަން

ރިޕޯޓުގެ ބައްޓަނުގައި ހިމަނާންޖެހޭ ބައިބައިކޮށްފައެވެ. މިގޮތުން ހުށަހަޅައިދާ ޖުމްލަ، މަޤްޞަދު، މައުލޫމާތު ހޯދި ގޮތް، ރިޕޯޓުގައި އަލިއަޅުވައިލާނެ ކަންތައްތައް، ނުވަތަ ބަލައިލާނެ ކަންތައްތައް، ރިޕޯޓު ލިޔާ ހައިސިއްޔަތު، މި ބައިބައި ހިމަނާންވާނެއެވެ.

ރިޕޯޓު ލިޔުން ތަރިވަރުންގެ ތެރެއިން ގިނަ ތަރިވަރުންގެ ބައްޓަނުގައި މިބައިބައި ފުރިހަމައަށް ގެންގުޅެފައި ހުރިކަން ފާހަގަ ކުރެވުނެވެ. މަދު ނަމޫނާއެއް ބައެއް ތަރިވަރުންނަށް މިބައިބައިކަން އެހެން ބާޒު ސަރާޙަކޮށް ދެވިފައި ނުވެއެވެ.

ތިރީގައި އެ ވަނީ "މާލެ ސިޓީއަށް އިންޓީރިއަރ އެއްގަމު އުޅަނދު، އިލެކްޓްރިކް ދުއްވާ މަސައްކަތާއި އެ މަސައްކަތް ބާކީގެ ހައްލު" ތަރިވަރަކު ލިޔުއްވާ ރިޕޯޓެއްގެ ވަރަށް ރަނގަޅު ފެށުމެކެވެ. މި ފެށުން (ބައްޓަން) ލިޔުއްވި އެ ވަނީ ތަރިވަރު ލިޔުއްވާ ގޮތަށް އެއްވެސް އުނިއިތުރެއް ގެނައުމަކާނުލައެވެ.

> ފެށުން:
>
> "ރާއްޖޭގެ ވެރިކަންކުރާ ދައުލަތް، މާލެ ސިޓީގައި އިންޓީރިޔާ އެއްގަމު އުޅަނދުތަކުގެ އިންތިޒާމްތައް ގެނައުމުގެ ސަބަބުން އެތަންތަނުގައި ދިރިއުޅޭ މީހުންނަށް އުނދަގޫވާ މަސައްކަތްތަކާ ވަނީ ކުރިމަތިވާންޖެހިފައެވެ. މި ރިޕޯޓުގެ މަޤްޞަދަކީ މާލެ ސިޓީގައި އިންޓީރިޔާ އެއްގަމު އުޅަނދު އިލެކްޓްރިކް ދުއްވާ މަސައްކަތްތަކުގެ އެކިއެކި ހަލުވި ބައިންނަށް ދިރާސާކުރުމެވެ. މި ރިޕޯޓުގައި އެއްގަމު އުޅަނދު އިލެކްޓްރިކް ދުއްވާ މަސައްކަތްތަކުގެ ބެލެނިގަނޑާއި މާލޭގެ މަގުތަކުގައި ދަތުރުފަތުރު ކުރުމަށް ދަތިވާތީ، ފޮޓޯއިން ހިތާމަތް ދެއްވާ މީހުން އިލެކްޓްރިކާއި އަޑުގަދަ ހަރަކާތުން ގެއްލުމާއި ކުއްލި މަޝްވަރާ (އެކްސްޕެރިމެންޓް) އިލެކްޓްރިކުގެ އިލެކްޓްރިކް ބަލައިލާ ފެލްޓުގެ މަސައްކަތް ބަލާފާނަމެވެ. މީގެ އިތުރު މީހުންނާ ކުރެވުނު އިންޓަރވިއުތަކާއި ބަލާފާނެ ހިސާބުތަކުންނާއި އަދި ކުރެވުނު ސަރވޭތަކުގެ ނަތީޖާގެ މައުލޫމާތު ބަލައި، މާލެ ސިޓީ ކައުންސިލްގެ ރިސާރޗް އެންވިރޮމެންޓް ޝާފީ އަލީ އިސްމާޢީލް ލިޔުއްވާ ރިޕޯޓެވެ."

މަތީގައިވާ ރިޕޯޓުގެ ބައްޓަނުގައި ބާވާ އިރު ބައްޓަނުގައި ހުށަހަޅާ ޖެހޭ ހުރިހާ ބައިބައި، ހަމައެކަނި ދަރިވަރު ގެންނެވިފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. އަދި އެ ބައިބައި ބަޔާނުކުރެވިފައިވާ ގޮތުގައި ވަނީ އެ ބައިތަކަށް އެކަމުގެ އެކަށީގެންވާ ބަޔާންތަކެވެ. ހުރިހާ ބައެއް ވަސް ގެންނެވިފައި ވަނީ ރިޕޯޓުގައި ގެނެސްދޭ ޖެހޭ ބަޔާނެކެވެ. އަދި ކޮންމެ ބައެއް ވަސް ގެންނެވިފައި ވަނީ ބައްޓަނުގައި ހުށަހަޅާ ޖެހޭ މައުލޫމާތުތަކެއް އެކުލެވޭ ގޮތަށް ފުރިހަމަކޮށްފައެވެ. އެހެންކަމުން އެގްޒަމިނަރުން މި ބައްޓަނު މިންކުރެއްވިއިރު ވަނީ ފުރިހަމަ ރަނގަޅު ބައްޓަނެއް (ފެށުމެއް)ގެ ގޮތުގައެވެ.

ތިރީގައި އެވަނީ "މާލެ ސިޓީއަށް އިންޓީރިއަރ އެއްގަމު އުޅަނދު، އިތުރުވުމުން ދިމާވާ މައްސަލަތަކާއި އެ މައްސަލަ ތަކުގެ ޙައްލު" ދަރިވަރަކު ލިޔުއްވައިވާ ރިޕޯޓެއްގެ **ބައެއް ޚުލާޞާކޮށްލެވެ. މި ޚުލާޞާ (ތަޢާރަފް) ލިޔުއްވައި އެ ވަނީ ދަރިވަރު ލިޔުއްވައިވާ ގޮތަށް އެއްވެސް އުނިއިތުރެއް ގެނައުމަކާނުލައެވެ.**

"ގައުމުގެ ތަރައްޤީގެ ފަރުދުންނަށް ދީބާ އާމްދަނީ އިތުރުވުމާއެކު ސައިކަލުތައް ނުވަތަ ކާރުތައް ގަންނަން ބޭނުންވުމަކީ އާންމު ކަމެކެވެ. އެހެންނަމަވެސް މާލެ ސިޓީ ފަދަ ބިން ކުޑަ އާބާދީ ގިނަ ތަނެއްގައި މިގޮތަށް ކަން ކުރިއަށް ދިއުން އުނދަގޫތަކާ ކުރިމަތިވާން ފެށިގެންދެއެވެ. މި ރިޕޯޓުގައި އަލިއަޅުވައިލާނީ އިސްޓަރިވުމު ތަކުން ލިބޭން މައުލޫމާތަށް ބޭނުންކޮށް މާލެ ސިޓީ އެއްގަމު އުޅަނދު ގިނަވުމުގެ ސަބަބުން ދިމާވާ މައްސަލަތަކާއި އޭގެ ހައްލުތަކެވެ. މި ރިޕޯޓަށް ކުރި ރިސަރޗު އެންވަޔަރަމެންޓަލް ސްޓަޑީ އެއް އިސްތިމާރީއެވެ."

މަތީގައި ވާ އެ ތަޢާރަފަށް ބަލާ އިރު، މައްސަލަ ހާމަކޮށްދިނުމަށް ޖަހާއި ގެންގޮސްފައި ވާ ޗެޕްޓަރ (ރިޕޯޓުގެ ހުށަހަޅާ ޗެޕްޓަރ) ގެންގޮސްފައިވަނީ މަޒުމޫނުގެ ބުނެވިގެން ގޮތަށެވެ. މި ޗެޕްޓަރުގައި ބާބު އަށެއް މައްސަލަ ހާމަކޮށްދިނުމަށް ވުރެ ބޮޑަށް ޚާއްޞަ ތަރައްޤީއާއި ފަރުދުންގެ ފުރުސަތުތަކެވެ. މިއީ ރިޕޯޓުގެ ފުރުމުގެ ޗެޕްޓަރ ގެންނަން ޖެހޭ ގޮތެއްނޫނެވެ. ހަމައެހެންމެ، ރިޕޯޓުގެ ތަޢާރަފު ނުވަތަ ފުރުމުގައި ހިމެނަން ޖެހޭ 5 ބައި ހިމެނިފައިނުވުމާއި ރިޕޯޓުގައި އަލިއަޅުވައިލާނެ ބައިތައް (އަރިމަތީ ސުރުޚީގެ ގޮތުގައި ނަގާ މައްސަލަތައް) ގެންގޮސްދިފައެއް ނެތެވެ. ފުރުމުގައި ހިމެނެން ޖެހޭ ބައިތައް ހަމައަށް ނެތުމުން އެގޮތުމިނަށްވުން މި ޚުލާޞާ މިންކުރެއްވައިފައި ވަނީ **ދެބައި** ލިޔުމެއްގެ ގޮތުގައެވެ.

މައިގަނޑު

"މާލެ ސިޓީއަށް އިންޓީރިއަރ އެއްގަމު އުޅަނދު، އިތުރުވުމުން ދިމާވާ މައްސަލަތަކާއި އެ މައްސަލަ ތަކުގެ ޙައްލު" އަކީ ރިޕޯޓް ލިޔުން ދަރިވަރުންގެ ތެރެއިން ބަރަގެތް ނަތީޖާ ލިބޭން ދަރިވަރުންގެ ލިޔުމުގެ މައިގަނޑު ހުރަހަކީ ފައިވާ ގޮތުން ޒާހިރުކޮށްދެއްވުން އެއް ކަމުގެ މައްސަލަ ބަރަގެން ދިމާސާ ކޮށްފައި ހުރި ކަމާއި މި ބާވަތުގެ ލިޔުމެއްގެ ސްޓައިލާއި ވައްޓާފައި ހުރިކަމެވެ. ޖުމުލަގޮތުގެ އަރިމަތީ ސުރުޚީ ބަރަގެން ނަގައިގެން ހަރުދަނާ މައުލޫމާތު ގެންގޮސްފައި ވަނީ ސުވާލު، އަމާޒާ ހުރި އިންސާން އެކަން އަންގައިދީ އުސްތޯރަބާކަންނެވެ.

ތިރީގައި އެވަނީ "މާލެ ސިޓީއަށް އިންޖީނުލީ އެއްގަމު އުޅަނދު، އިތުރުވުމުން ދިމާވާ މައްސަލަތަކާއި އެ މައްސަލަތަކުގެ ޙައްލު" ދަރިވަރަކު ލިޔުއްވާ ރިޕޯޓެއްގެ މައިގަނޑު، ރަނގަޅު ފުރިހަމަކުރާށެވެ. މި މައިގަނޑު ލިޔުއްވައި އެ ވަނީ ދަރިވަރު ލިޔުއްވާ ގޮތަށް އެއްވެސް އުނިއިތުރެއް ނުގެނެސްއެވެ.

އަޑުގަދަވެ ހަމަޖެހުން ގެއްލުން

"އެއްގަމު އުޅަނދު އިތުރުވުމުން މަގުތަކުގައި އަޑުގަދަވެ، ހަމަޖެހުން ގެއްލުން އާންމު ދިރިއުޅުމުގައި ކުރަންޖެހޭ އުނދަގޫ ކަންކަން ކުރުމަށް މީހުންނަށް ދަތިވެގެންދެއެވެ. ދަތުރުފަތުރު ބޮޑު ވެހިކަލުން އަންނަ ހަޑި ދުމާއި ތަފާތު ހިސާބުތަކުން ނިކުންނަ ގޮތުގައި ރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރާ އިންޖީނުލީ އުޅަނދުގެ 60 އިންސައްތަ ދުއްވަނީ މާލޭގައެވެ. ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން (ސައުންޑް ޕޮލިއުޝަން) ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ރަށްތަކުގެ ތެރެއިން އެންމެ މަތިވެފައި ވަނީ މާލޭގައި ކަމަށް ފެނޭ މި ތަޙުޤީޤު ހިސާބުތަކުން ދައްކާފައިވެއެވެ. ހަމައެއާއެކު މައްސަލައާ ގުޅިގެން މާލޭގެ ސަރަހައްދުން 300 މީހުން އަދި ހޮސްޕިޓަލުން 350 މީހުން ހިމަނައިގެން ކުރި ސާރވޭގެ ނަތީޖާއިން ދެއްކި ގޮތުގައި 60 އިންސައްތަ މީހުން ބޭނުންވަނީ ދުއްވާ ތަކެތި ގިނަވެ އަޑުގަދަވުމުގެ ސަބަބުން ރޭގަނޑު ހަމަ ނިދި ވެސް ނުލިބޭ ކަމަށެވެ. ހަމަނިދި ނުލިބުމުގެ ސަބަބުން ވަޒީފާގައި ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތަކަށް ވެސް ބޮޑު އަސަރު ކުރާނެ ކަމަށް އެ މީހުން ބުނެފައިވެއެވެ. ސާރވޭގައި ބައިވެރިވި މީހުންގެ ތެރެއިން އަތުން 40 އިންސައްތަ މީހުން ބުނީ ގޮތުގައި އަޑުގަދަވުމުން ކަރުބުއްދަރުވެ އެ މީހުންގެ ކެތްތެރިކަން ކުޑަވެ ސަމާލުކަމެއް ނުދެއެވެ. މިކަމުގެ ސަބަބުން އެމީހުންގެ ކުރިއެރުމަށް ނަތީޖާ ދަށްވެ ގެއްލުން ލިބޭ މި ކަންތައްތަކުން އެމީހުން ގެއްލުން ކުރިމަތިވެފައެވެ."

މަތީގައިވާ ރިޕޯޓުގެ މައިގަނޑަށް ބަލާ އިރު މައިގަނޑުގައި ހުންނަން ޖެހޭ ހުރިހާ ބައިތައް، ހަމައަށް ދަރިވަރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިގޮތުން ބަލާ އިރު އަރިމަތީ ސުރުޚީ ދީފައި ވަނީ މައިގަނޑުގެ ސުރުޚީގައި އަޑުގަދަވުމުގެ މައްސަލައަށް އަލިއަޅުވާލެވޭގޮތަށްކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިގޮތުން އަޑުގަދަވެ، ހަމަޖެހުން ގެއްލުން ބައްޓަންކޮށްދީފައިވެއެވެ. ރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރާ އިންޖީނުލީ އުޅަނދުގެ 60 އިންސައްތަ ދުއްވަނީ މާލޭގައި ކަމަށް ބުނެފައި ވަނީ ދަތުރުފަތުރުކުރާ ބާރު ދޭ ދިރާސާއަކަށް ހަވާލާދީފައެވެ. މީގެ އިތުރުން މާލޭގެ ސަރަހައްދުގައި ހޮސްޕިޓަލް ސަރަހައްދުގެ މީހުން ބޭނުންކޮށްގެން ސާރވޭ ހެދުމަށް، ނަތީޖާ ނެރެފައިވެއެވެ. 40 އިންސައްތަ މީހުން ބުނެފައިވާ ވަނީ އަޑުގަދަވުމުގެ އެ މީހުންގެ ދަރިވަރުންގެ ކިޔެވުމަށް ވެސް ސަމާލުކަން ނުދެވޭ ކަމަށެވެ. މި ކަންކަމަކީ ރަނގަޅަށް ގެނެވުނު ކަންކަމެއް ނަމަވެސް މިއަށް ދޭހަ ރަނގަޅު ކަންތައްތަކެއް ޖަދުވަލު އަދި އިތުރަށް ފުރިހަމަކުރެވިދާނެ ހުރެއެވެ. މިސާލަކަށް، ދިރާސާކުރި އަހަރު ބޭރު ނުކުރެވުނު ނަމަ ފުރިހަމަ ބަދަލު ވާނެއެވެ. ހަމައެހެންމެ، ކިޔަވާ ދަރިވަރުންގެ ނަތީޖާ ދަށްވާ މިންވަރު ހާމަކޮށް ނުދީ ފުރިހަމަކަމެއް ނުލިބެއެވެ.

ޓީޗަރުވާ މަރިޔަނާގަށް ބަލާ އިރު، މަރިޔަނާ ހުރަހަރަގައިދިނުމުގައި ދަރިވަރު ސަމާލުކަންދޭން ޖެހޭ ކަންތައްތަކަށް ސަމާލުކަން ނުދެއްވުމުގެ ސަބަބުން ފެނިގެންދާތީ، އުނިކަން ގެންސްދިޔުމާއިވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. މިކަމަން ދަރިވަރުން ހޫޝިޔާރުކުރުވައި، މިކަންކަން ރަނގަޅު ކުރުމަށް ނަސޭހަތްތެރިވަމުވެ.

ޓީޗަރުގައި އެވަނީ "މާލެ ސިޓީއަށް އިންޖީނުހިފާ އެއްގަމު އުޅަނދު އިތުރުވުމުން ދިމާވާ މައްސަލަތަކާއި އެ މައްސަލަ ޙައްލު ކުރުމަށް" ދަރިވަރަކު ލިޔުއްވާ ރިޕޯޓުގެ ބައެއް މަރިޔަނާއެވެ. މި މަރިޔަނާގެ ލިޔުމުގައި ހު **ވަނީ ދަރިވަރު ލިޔުއްވާ ގޮތަށް އެއްވެސް އުނިއިތުރެއް ގެނައުމަކުނެތިއެވެ.**

އިޖްތިމާޢީ މަސައްކަތް

"މާލޭގައި މަގުތަކުގެ އުޅަނދު ގިނަވުމުގެ ސަބަބުން އިޖްތިމާޢީ މަސައްކަތަށް ވެސް ހުރަސްއަޅާ ކަމަށް ދިރާސާތަކުން ދައްކައެވެ. އެގޮތުން މަގުތަކުން ހޮސްޕިޓަލަށް 80 މިނެޓާ ކުރުވުން ސަރުކާރާއްގައި އުޅަނދުތަކުގެ ގިނަވުމުގެ ސަބަބުން އެކަކު އަނެކަކާއި ޒާތީ ގުޅުންތަކާއި މަގުމަތީގައި އަނގަބަހުން ފަހަ ކަންތައްތައްކުރާ ކަމަށް ހާގެ ތިރައިން 60% މިނިޓް ބޭނުންކުރެވެއެވެ. އަދި މިކަން އިޖްތިމާޢީ ދިރާސާ ކުރެވުނު މާލޭގެ އަންނަ ބޭރުގެ ގޭތެރެ ހިމަނައިގެން ހެދި މައްސަލަތަކުން ދަށްވާ ޖަގަހަތުގައި ސަރުކާރުގެ ވަގުތުތަކުގެ އިޖްތިމާޢީ ގުޅުންތަކުގެ އަދި ގުޅުމުގެ ދައްކައެވެ. އަދި މާލޭ ސަބަބުން ނިކުމެހާއި ކުރުމުގެ އަހަރުދުވަސްތަކުގެ އެ 10 ގެ ތެރެއިން 9 ގެއެއްގެ ވިސް ބޭނުންވެއެވެ."

މީޓިންގައި ވާ ފެންވަރުވަން ބަލާ އިރު އިޖްތިމާޢީ މަސައްކަތު އަރިމަތީ ސުރުހީއަކަށް ނަގައިފައި އޮތުމުން، އަރިމަތީ ސުރުހީ މާ ބޮޑަށް ފުރިހަމަ ވަރަ މަސައްކަތެއްކަން އަމާޒު ނުކުރެވޭކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި ފުރަތަމަ ޖުމުލަ ވެސް އޮތީ މަސައްކަތުތަކާއި އަމާޒު މާ ގޮތަކަށެވެ. މިއީ ފެންވަރުގައި ގެންނަން އާއި ބަހަނާ ގޮތުން ނޫނެވެ. އަރިމަތީގައި ނަގާ ސުރުހީ ވާންޖެހޭ ފެންވަރު ބިނާވާ ކަލެއް ހުރިކަނޑު ސުރުހީއަކަށެވެ. އަދި ފުރަތަމަ ޖުމުލަ އަމާޒު ހިފެހެއްޓޭ ގޮތަށް އެ ގޮތަށެވެ. މިގޮތުން ސަރުވާ ކަނޑައެޅުމުގެ ކަމަށް ލިޔެފައިވާ "މަގުތަކުން ހޮސްޕިޓަލަށް" ކަމަށް އޮތުމުން އެއް ސަރުވާގެ ވިދާޅުވި ދެންކަން އަނގައިދޭކަމެވެ. އިތުރަށް ދިރާސާކުރުމަށް "މާލޭގެ އަހަރު ބަދަލުވުން ގޮތަށް" ހިމަނައިގެން ގެންސްގުޅުވުމުން ވިސް ދިރާސާކުރި ގޮތް މަގު ސަމާލު އެޅުވިއެވެ. ހަމަޖެހޭ ފުރާތުކަތަކުން އެއީ ރިޕޯޓްބެއްގައި ބަރުގަދަ ހަލަސްތައްތަކެއް ލިބިފައިވާ ބެއްދޭ ޑިބޭޓުކުރާ ބަހަކުން ވަންވާނަށެވެ. އަދިހަމަ އެހެންމެ ދިރާސާގެ މަގުމަތީގައި ޗާވީބުކުރުން އިތުރުކުރާ ވާހަކަ އޮޅިގަނޑާ އަދި ވާހަކަ ހަމައެކަނި ހަމައެވެ. ދަރިވަރު ފެށުމާއި ގެންސްވުމައި ވަރި ވިސް ކުރުކޮށްކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިކަންކަމަށް ރިޕޯޓްކަށް އެވްޖެހިނަރުން ނިސްމަވައިވުމައި ވަރި މިއީ ދީނީ، މަރިޔަނާ ފެށުމާއްކަމަށް ބޭނުމެވެ.

ނަޤްލު

ރިޕޯޓު ލިޔުން ދަރިވަރުންގެ ތެރެއިން ރަނގަޅު ނަމޫނާ ލިޔުން ގިނަ ދަރިވަރުން ރިޕޯޓުގެ ބައްލު ހުރަހަގައި ދިނުމުގައި އާއްމު އުސޫލުތަކުން ބޭނުންކުރާ މައުލޫމާތުގެ މުހިއްމު ނުކުތާތައް ފުރަގަހަކުން، މައުލޫމާތަށް ނަޤްލު ހިމަނުކުރަނިވި ކަންކަމާއި ކަންކުރަންވީ ގޮތް ރަނގަޅަށް ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ކަން ފާހަގަކުރެވިއްޖެ. އަދި ބަޔާން ކޮށްދީފައިވާ ކަންތައްތައް ކުރުމުން ނުކުންނާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްދިނުން ނަތީޖާ ވެސް ރަނގަޅަށް ދެނެގަނެވިފައިވެއެވެ.

ތިރީގައި އެވަނީ "މާލެ ސިޓީއަށް އިންޖީނުލީ އެއްގަމު އުޅަނދު، އިމްޕޯޓުކުރުން ދިމާވާ މައްސަލަތަކާއި އެ މައްސަލަ ތަކުގެ ރިޕޯޓު" ދަރިވަރަކު ލިޔެފައިވާ ރިޕޯޓުގެ ތެރެއިން ނަޤްލެކެވެ. **މިނަޤްލު ލިޔެފައި އެ ވަނީ ދަރިވަރު ލިޔެފައިވާ ގޮތަށް އެއްވެސް އުނިއިތުރެއް ގެނައުމަކާނުލައެވެ.**

> **ނަޤްލު**
>
> "މާލޭގައި އެއްގަމު އުޅަނދު އިމްޕޯޓުކުރުން އެތައް މައްސަލަތަކެއް ދިމާވާ އިރު މިމައްސަލަތަކަށް ހައްލެއް ހޯދުމަކީ ވަރަށް މުހިންމު ކަމެކެވެ. އެގޮތުން ގަވާއިދުން ޤާނޫނީ ގޮތުގެ މައްސަލަތަކާއި މަގުތަކުގައި ގިނަ ޕާކިންގެ ޖާގައިން ހުރިތަނެއް ނެތުމެވެ. އަދި ގަވާއިދު ހިފެހެއްޓުން ދުއްވާ މިނިސްޓަރު ހުރިގެ އަދަދުބޭނީ މަގުތަކުގައި ޕްރޮޓެކްޝަން ގިނަކަން ޒުވާނުންގެ ޖިންސާ ތަރަހަގަނޑު އަދަދުކުރެވިފައިނުވާތީއެވެ. ހަމައެއާއެކު ގަވާއިދު އެއްގަމަށް ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސްދޭ ބާރު ގަބޫލު މިނިސްޓަރު ހޯދުމުގެ ފުރުޞަތުދީފައިވާ ގޮތްގޮތަށް ހިންގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސަރުކާރުން ބަދަލުގެނައުމަށް މިކަމަށް ކަންތައް ކުރުން ވަރަށް ކުރިއަށްދާނެއެވެ. އެހެންކަމުން މިފަދަ ގޮތްގޮތަށް އެދުމަށް އެއްގަމުއުޅަނދު އިމްޕޯޓުކުރުން ކުރިމަތިވާ މައްސަލަތައް ހައްލު ކުރުމަށް އެކުން މުހިންމު ފިޔަވަޅުތަކެކެވެ."

މަތީގައިވާ ނަޤްލަށް ބަލާ އިރު ނަޤްލުގެ ފުރަތަމަ ޖުމުލަ ދަރިވަރު ރަނގަޅަށް ދެނެގަނެފައިވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. މާލޭގައި އެއްގަމު އުޅަނދު އިމްޕޯޓުކުރުން އެތައް މައްސަލަތަކެއް ދިމާވާ ކަމަށާއި އެ މައްސަލަތައް މަދުކުރުމަށް ޖަކާއި ޕާކިންގް ޖާގައިގެ ހުރިހާ ކަމަކާ ގުޅޭ ފުރުސަތު ދިނުމަށް ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ އަދަދު ދީ މަގުމަތިކަމުގެ ޝަރުތުތަކާއި އިމްޕޯޓުކުރާ ޒުވާނުންގެ ޖިންސާ ތަރަހަގަނޑު އަދާކުރާ ކަމާއި ފަހުގެ ތަރަހަގަނޑު އަދާކުރާ ދުވަސްތަކުގެ ބަލާގޮތް މިކަން ކުރުމަށް ލިބިދޭ ބާރުދީފައިވާ ގޮތާއި ސަރުކާރުން ބަދަލުގެނައުމަށް އެދުން ހުރިހާ ކަމެއް ހިމަނައިދޭ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ދާނެކަން ފާހަގަކުރެވޭތީ ކަންތައްތަކެއް ހާމަކުރެވިފައެވެ. އެހެންކަމުން އެ ޖުމުލަތަކުން މި ނަޤްލު މިންވަރަށް ރަނގަޅުކަން ވަނީ ތަރުތީބު ނަޤްލުގެ ގޮތުގައެވެ.

ތިރީގައި އެވަނީ "ޗާޓް ސީޖީއަށް އިންޓަރނެޓް އެއްގަމު އުޅަނދު، އިތުރުކުރުން ދިމާވާ މައްސަލަތަކާއި އެ މައްސަލަ ތަކުގެ ހައްލު" ދަރިވަރަކު ލިޔުއްވާ ރިޕޯޓެއްގެ ޚުލާސާ ހައްލުކޮށްލެވެ. މި ހައްލު ލިޔުއްވައި އެ ވަނީ ދަރިވަރު ލިޔުއްވައިވާ ގޮތަށް އެއްވެސް އުނިއިތުރެއް ގެނައުމަކާނުލައެވެ.

ހައްލު "ޗާޓް ސީޖީގައި އިންޓަރނެޓް އެއްގަމު އުޅަނދު އިތުރުވުމުގެ މައްސަލައަށް ހައްލެއް ހޯދުމަށް ޙުކޫމަތުން ހަރަކާތްތެރިވެއެވެ. އެގޮތުން ޕާކިންގެ ޖާގަތައް އިތުރުކުރުމަށް ބޭނުންތަކުރަމުންދާ ކަމުގެ އިތުރުން ގަވާއިދުތަކުގައި ބަދަލުތައް ގެނެސް ވަކި ގޮތްގޮތަށް ކަންތައްތަކުރަމުންނެވެ. މިއާއެކު ޕަބްލިކް ޓްރާންސްޕޯޓް އަށް ސަމާލުކަން ދެނީއެވެ. މިންވަރު ވާލު ގަވާއިދުތަކަށް ދެކޭނެ ޓްރާފިކް ޑިޕާޓްމަންޓް ހަދާ ހަމަ މިކަން ޕޮލިހުން ކަނޑައަޅައިގެންނެވެ. މިގޮތުން ކަންހިނގާން ޗާޓް ސީޖީއަށް ދިމާވާ މައްސަލައަށް ހައްލު ލިބިގެންދާނެއެވެ."

މިތިގައިވާ ރިޕޯޓުން ބަލާ އިރު ދަރިވަރުގެ ޕޮއިންޓްތަކުގެ ނިސްބަތުން ރިޕޯޓްގެ ސްޓަރަކްޗަރ ނުވެއްޓެކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ހުރިހާ ޕޮއިންޓެއް ފެށޭ ހުރިހާ ގަޑިއެއްގެ ސްޓަރަކްޗަރ ނިންމާފައެވެ. ހައްލުގެ ގޮތުގައި ދެކަމަކަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަމެއް ސާފުކޮށްދީފައެވެ. މިއާ އިތުރުން މަސްދަރުތަކުގައި މުދާ އެއްގަމުގައި ވަކި ގޮތެއްގައި ކަމުގެ ހުރިހާ ކަމެއް ބަރާބަރު ނެޒާމަކަށް ނޫނީ އެއްގަމުގައި ބަރާބަރުވާނެއެވެ. ޕޮލިހުން ޓްރާފިކް އަހަރުގެ ގިނަބައި ޕާތް އޯޑަރު ކަނޑާކަށް ނެތޭކަމަކާ ނުވާގެންނެވެ. ދަރިވަރު އިސްލާހީ ކުރަމުގައި ލިޔުމުގެ މައްސަލަ ގިނަކަން ވެސް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެހެންކަމުން އެގޮތަށް ނިންމާލަމުން ނިންމަލެވިފައި ވަނީ މުޅި ރިޕޯޓް ހައްލުއްކަކަމެވެ.

އިޚްތިތާމު

ރިޕޯޓުން ދަރުގަދަ ނަތީޖާ ހޯދުމަށް ޓެކައި ރިޕޯޓު ލިޔާ ސްޓްރަކްޗަރގައި ރިޕޯޓް ލިޔާން ދަސްކުރަންވާނެއެވެ. ތާރީޚުގައި ހިމެނުނުގޮތް ބައިބައި އެ ހިމެނުނުގޮތް ގޮތަށް ގެންސްޓްރަކްޗަރ ސަމާލުކަން ދޭންވާނެއެވެ. މަޢުލޫމާތުގައި ގެންސްޓަރ މައްސަލަތަކުގެ ސިފައެއް ޑިސްކަޝަން ދިނުމަށް، ހުރި ގެންނާން ދަސްކުރަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން އެކި ގެންސްޓަރ އިތުރު ހިމާޔާރު ހަދާ ގޮތަށް ހުށަހަޅާނެއެވެ. އަދި ނުކުރާ ގޮތަށް ހާމަ ނިމުނުއެވެ. މިއާ އިތުރުން އަޑިއަހާ ސްޓޫޑެންޓް ނަގާ އިތުރު، މައްސަލައިގެކަންތަކާ ފުރަތަ މައްސަލައެއް ނިމުމަށް ހަނދާންކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އަޑިއަހާ ސްޓޫޑެންޓުގައި ޕޮއިންޓް މައްސަލައާއި ދުރުގެ ޕްރޮގްރާމްތަކުގައި ގެންނަ މައްސަލައާ ގުޅޭ ވާން ކަމާއި އަޑިއަހާ ސްޓޫޑެންޓް ނަގި މައްސަލަ ބޭނުމެއްގައި ދުރުގެ ޕްރޮގްރާމްތަކުގައި ގެންސްޓަރ މައްސަލަ ގުޅޭ ކުރަމުން ފުރަތަމަ ކަންކަން ފުރަމަކު ނޯޓީސް ސަމާލުކަން އަސަރު ކުރާނެ ކަމުގެ ނޯޓުން ނަގަންކަމެވެ.

ރިޕޯޓުގެ ހައްލުގައި ތަންދޭ ކުރާނެ ދުރު ކަން ކަން ގެންސްޓަރ މިއާ ސަމާލުކަން ދޭށެވެ. އަދި މިބައިގައި ހައްލުކުރާނެ ކަންކަން އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް ގެންސް ދިނުމަށް ވިސްނާށެވެ. ހަމައެކަނި

ހައްލުކުރާން ހުށަހަޅާ ކަންކަން ކުރާނީ ކިހިނެއްކަން ބުނެދޭން ހަނދާންކުރާށެވެ. އިބާރާތް ކުރުމާއި އިމްލާއަށް ގިނަވުމަކީ ނަތީޖާއަށް އޭގެ ނޭދެވޭ އަސަރު ކުރާނެ ކަމެއްކަން ހަނދާންކުރާށެވެ.

ކަރުދާސް 1ގެ 2ވަނަ ސުވާލު (ލިޔުންތެރިކަން 2 ކުރު ލިޔުން)

ކަރުދާސް 1ގެ 2ވަނަ ސުވާލުގެ ހ. (ދަތުރުނާމާ)

ދެވަނަ ސުވާލުގެ ހ. ގައި އޮތީ ދަތުރުނާމާއެއް ލިޔުމެވެ. ށ. ގައި އޮތީ ބައޮގްރަފީއެއް ލިޔުމެވެ. އަދި ށ. މި ދެ ސުވާލުގެ ތެރެއިން ގިނަ ދަރިވަރުން އިޚްތިޔާރު ކުރީ (ށ) އެވެ. ށ.ގައި އޮތީ ބައޮގްރަފީއެއް ލިޔުމެވެ.

2ވަނަ ސުވާލުގެ ހ.އަށް ޖަވާބުދިން ދަރިވަރުންގެ ޖަވާބުތަކުން ފާހަގަވި މައްސަލަތައް

- ތަޢާރުފުގައި ގެންނަންޖެހޭ ބައިތައް ރަނގަޅަށް ގެނެސްދީފައި ނުވުން
- ދަތުރުގެ އުސްއަލިތައް ހިމަނައިގެން ލިޔެފައި ނުވުން
- ދަތުރުގެ އުސްއަލިތަކުގައި (އިވެންޓްތައް) ހިމަނައިފައި ހުންނަ ވާހަކަތަކާ ބެހޭ ގަބޫލުކުރެވޭ ފަދަ ވާހަކަތަކަށް ނު ވުން
- ބަދުނާމުވާ ފަދަ ހާލަތްތައް ގެނެސް ނުދީ ލިޔެފައިވުން
- ނިންމުމުގައި ހިމަނަންޖެހޭ ކަންކަން ނުހިމަނާ ނިންމުން ގެނެސްދީފައި ހުރުން
- ދަތުރުނާމާގެ ސްޓައިލުގައި އިބާރާތްތައް ނުގެނެވުން

ދެވަނަ ސުވާލުގެ ހ. އަށް ޖަވާބުދިން ދަރިވަރުންގެ ތެރެއިން ރަނގަޅު ނަތީޖާ ލިބުނު ދަރިވަރުން ވިސްނުން ގެންގުޅެފައި ހުރީ، ތަޢާރުފުގެ ބައިގައި ހިމަނާންޖެހޭ ބައިތައް ހިމެނުމާއި، ޖަހުމަނުގައި ތަހައްމަލުކުރާން ޖެހުނު ހިތްދަތި ބިރުވެރިކަންތައްތައް ހާމަކޮށްދިނުމުގައި، ނުދެނެހުރި ކަމެއްގައި ބަދުނާމުވީ ގޮތް އަންގައިދިނުމަށެވެ. މިލިޔުން ހުށަހަޅައި ދިނުމުގައި ނިމުނުކަމުގެ ޖަޒްބާތުގައި އިބާރާތްތައް ގެނެސްދިނުމަށް ދަރިވަރުން ސަމާލުކަން ދިންކަން ފާހަގަ ކުރެވުނެވެ.

ތަޢާރުފު

ދަތުރުނާމާގެ ތަޢާރަފަކީ އާދައި ވަކި ނުކުތާތަކެއް ހިމެނިފައި ހުށަހަޅަންޖެހޭހެން ލިޔުމާ ތަޢާރަފުކަން ވާންޖެހެއެވެ. އެގޮތުން ފުރި ތަނާއި ދިޔަތަނެވެ. އަދި އެތަނަކަށް ދިޔަބޭފުޅުންނާއި ދަތުރުގެ ބައިވެރިންގެ އަދަދެވެ. މީގެ އިތުރުން ދަތުރުކުރި އުޅަނދާއި ދަތުރުކުރި ތާރީޚާއި ގަޑި އެނގެން އޮންނަންޖެހެއެވެ.

ތިރީގައި އެ ވަނީ ދަތުރުނާމާ ލިޔުމަށް ދީފައިވާ ސުވާލަކަށް ދަރިވަރަކު ލިޔެފައިވާ ދަތުރުނާމާއެއްގެ ރަނގަޅު ތަޢާރުފެކެވެ. ފުރުން ލިޔުއްވައި އެ ވަނީ ދަރިވަރު ލިޔުއްވާ ގޮތަށް އޭގެ އަސްލަށް އެއްވެސް އުނި އިތުރު ކުރުމަކާ ނުލައެވެ.

"2024 ވަނަ އަހަރު ޖަނަވަރީމަހުގައި އާޚިރު ވީކެންޑު ކާފު ފަޅައިނަމާ ގުޅީ ބަޑަހިފަން ދަތުރަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ދިޔައީ، ކ. ހުރާ ކުރި އަބްދުﷲ ޝަރީފު، ދަތުރުކުރުމަށް ވަރަށް ވެސް ޝައުޤުވެރި އުއްމީދުތަކާއި އުޅުނީމެވެ. ޖުމުއާ 11 ވަނަ ދުވަހު ހެނދުނު އަޅުގަނޑުމެން މި ދަތުރުގައި ދާ އިތުރު ދެ ބައިވެރިން ޖަމާވުމުން އެއަރޕޯޓަށް ފުރައިގަތީ އެކި ހެނދުނު 6:15 ގައެވެ. ވެލާނާ އެއަރޕޯޓުގެ ރަންވޭއިން ބޯޓު ނަގާފީ 6:32 ގައެވެ."

މަތީގައި އެ ވާ ތަޢާރަފުން ބަލާ އިރު ދަތުރުގެ ބޭނުން އެނގެއެވެ. އެއީ ޖަނަވަރީމަހުގައި އާޚިރު ވީކެންޑު ކަޅު ގަޑި ބޮޑުވުމެވެ. ދަތުރުކުރި ތާރީޚަކީ 11 ޖުމުއާ ކަމާއި ދަތުރުކުރަން ފުރައިގަތީ އެކި 6:15 ގައިކަމަށް ވިއަސް ދަތުރުކުރަން ނަގައިގަތީ 6:35 ގައިކަން ވެސް ތަޢާރަފުން އެނގެއެވެ. ހަމަ އެއާއެކު ދަތުރުގެ ބައިވެރިންގެ އަދަދަކީ 3 ކަމާއި ދަތުރުކުރި ޖަހާވުން އެއާލައިންތަކަން ވެސް މި ތަޢާރަފުން އެނގެއެވެ. ދަތުރުނާމާއެއްގެ ތަޢާރަފުގައި ހިމަނަންޖެހޭ ހުރިހާ ނުކުތާތަކެއް މި ތަޢާރަފުގައި ގެނެސްދީފައި އޮތުމުން އެގްޒާމިނަރުން މި ތަޢާރަފު މިންކުރެއްވުމުގައި ވަނީ **ރަނގަޅު** ތަޢާރަފެއްގެ ގޮތުގައެވެ.

މައިގަނޑު

ދަތުރުނާމާގެ މައިގަނޑަކީ ދަތުރުނާމާގެ ސުވާލުގެ މަޤްޞަދާއިގުޅޭ ގޮތުން ދަތުރުގެ އުސްއަލިތައް ބަޔާންކުރާބައެވެ. މި ދަތުރުނާމާގައި ވެސް އުސްއަލިތަކުގެ ގޮތުގައި މައިގަނޑު 2 ކަމެއް ހިމަނަން ސަމާލުކަން ދޭން ޖެހެއެވެ. އެއީ ދަތުރުމަތީ ބޭނުންވިނާއި މައިގަނޑު މަޤްޞަދު ހާސިލުކުރުމަށް ކުރި ކަންކަން ސާފުކޮށް ތަފްސީލުން ބަޔާންކުރުމެވެ.

ތިރީގައި އެ ވަނީ ދަތުރުނާމާގެ މައިގަނޑުގެ ފުރަތަމަ ޖުމްލަތަކު (ދަތުރުމަތި) ދަރިވަރަކު ހުށަހަޅައިފައިވާ ގޮތެވެ. **މި ޖުމްލަތަކު ލިޔެފައި އެ ވަނީ ދަރިވަރު ލިޔުއްވާ ގޮތަށް އެއްވެސް އުނިއިތުރުކުރުމެއް ނުކޮށެވެ.**

"ދުވަހަކީ އުޑުމަތި ސާފު، އަލިގަދަ ދުވަހެކެވެ. ދަތުރުކުރުމާ އެކު، ފަރުވާކުޑަކޮށް އަވަސްވެގަތީ ނިޔާލާލީމެވެ. ނަމަވެސް އަޑުގަނޑާއި އަޑުގަނޑުގެ ބައިވެރިން ސަމާލުކަން ދޭން ކުރުމުގައި ވަގުތުތަކެއް ހޭދަކުރީމެވެ. އަދި ކަންމަތިވެސް ވަރަށް މަޖާކަން ކައި، އަދި ލިޔުމުބެލުމުގައި ވަސް، އަވަހިނދު އުޅުނީމެވެ. ޖެހުމަކުގެ އާއަރާޖެހެން ފުރައިޖެ ޖެއްސެ އިރު ކޮންނަގެ 10:15 ވެއްޖެއެވެ. ޖެހިނިންމައިން ބޯހަނ ނިކުތް އިރު، އެރީތުގެ ބީލުއް މަތިބަޔާކިއަން އެތަނަށް ގޮސްތިއްބެވެ."

ދަތުރުމަތި ހުށަހެޅުމުގައި ސަމާލުކަން ދޫކޮށްލާ މުޅިން 4 ނުކުތާއަކަށް ދަރިވަރު ސަމާލުކަން ދީފައިވާކަން މި ޖުމްލަތަކުން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެއީ މާހައުލުގެ ގޮތުން ދުވަސް ސިފަކުރުމާއި ދަތުރުމަތީގައި ކުރި ކަންކަމާއި ޖެހުނު މަންޒަރު ދިޔަ ގޮތާއި މަންޒަރާ ހިއްސެވެ. މި ޖުމްލަތަކުން ބާވަ އިން ދަތުރުގެ މޫސުމާއި އުޑުމަތި ސާފު ވިލި ދުވަހުގެ އަލިކަން އެނގެއެވެ. ދަތުރުމަތީގައި ކުރި ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި ނިދުމާއި މަސްވެރިކަމާއި ބާސްކެޓުން ހިނގައިލުމައި ފެނެއެވެ. މީގެ އިތުރުން ދަތުރުމަތީ ދިޔަ ގޮތާއި މަންޒަރާ ހިއްސުތަކުގެ ވާހަކަތައް ސާފުކޮށް ކުޑަކުޑައިކޮށް ހުށަހަޅައިދީފައި ވެއެވެ. މަންޒަރު ހިއްޖައިން އުޑުމަތި ސާފު ދުވަހެއް ބުނެދޭ ބޮޑުމަންޒަރު މިސާލުތަކުން، އެއްވެސް ކަމަކަށް ސިފަކުރެވެން ނެތް މި ޖުމްލަތަކުގައި ފުރިހަމަ މިވެސް. މިގޮތަށް ތަސްވީރުކުރެވޭނެ ގޮތަކަށް ހާސިލުކުރާ ހުށަހެޅުމެއް ނެތެވެ. މިސާލަކަށް އުޑުމަތި ހިތަށް ކުރިމަތިވާ ހިނގައިލުން ކޮށްފައެއް ނުވެއެވެ. ކިޔުމުގެ ފިލާވައްޖެއް ވެސް ނުދެވެ. ހިތަށް ނުކުތުމުގެ ސަލާމް ޖައްސާލުމުގައި އޮތް ކުރިން ވެއެވެ. މިފަދަ އިޙްސާސްތަކެވެ.

ތިރީގައި އެ ވަނީ ދަތުރުނާމާގެ މައިގަނޑުގެ **ދެވަނަ** ޖުމްލަތައް (ދަތުރުމަތި) ދަރިވަރަކު ހުށަހަޅައިފައިވާ ގޮތެވެ. **މި ޖުމްލަތަކު ލިޔެފައި އެ ވަނީ ދަރިވަރު ލިޔުއްވާ ގޮތަށް އެއްވެސް އުނިއިތުރުކުރުމެއް ނުކޮށެވެ.**

"އެންމެ ފުރަތަމަ އިވުނީ ކަންބޮޑުވުމުގައި ގުގުރާލި އަޑެވެ. ދެން ފެށުނީ އަވަސްވާރޭއާއެކު ބިރުވެރިއަރާ ކަނޑުގަނޑާއި އަދި ބިންމަތީ ވިޔަފާރިކަމެވެ. އެކަމަކު ވަކައިގެން ތުރާ ކޮޅެއް މަޑުމަޑުން ގެރިންނޭޅެއެވެ. ހިތްހެޔޮ މަޑުމަޑުން ހ ވަގުތުތަކެއް ވެސް ނިކަމެތިވެއެވެ. އިހުސާސްވީ ބިރުވެރިކަމާއި ބަލިކަށިކަމާއި އެއްކޮށްއޮތް ތަކެތި ޖެހުނު ހަވާ އިހުސާސްވިއެވެ. ޖެހިހިސްނެތިގެން ގެއިރުގައި ދޮރުގަނޑު އިރު އަވަސްއަރައިގެން ތިބީންޖެހުނީވެ. ފުރުޞަތު ސަލާމަތާއި ނިވާގެން ސަމާލުކަމުވެސް އިރު، ބިރުގެ ހާރަލު ވަނީ ގާތްވުން ގޮސްފައެވެ."

ސުވާލުގައި ބުނެފައިވަނީ މި ދަތުރުގައި ޖެހުނުމުން އުފެދުނު އަސަރުތައް "ދުވަހަކީ ވީސް ހަރާން ނުނިކުމެ ހިތް ދަށި ބިރުވެރި ކަންތައްތަކެއް ދިމާވި ނުދެނެ ކުއްލިއަކަށް ބަދަލުވެގެން" ނެވެ. ދަރިވަރު ހުށަހަޅައިފައި ވަނީ ބިރުވެރި ހާދިސާއެކެވެ. ބިރުވެރި އަސަރެއް ގެނެސްދީފައި ނުވެއެވެ. އަނެއްކާވެސް "ނުދެނެގެން ކުއްލިއަކަށް ބަދަލުވުން" މި ނުކުތާއަށް ވެސް ހިމަނައިދީފައި ނުވެއެވެ .

މިގޮތުން ބިރުވެރި ކަމަކަށް ދަރިވަރު ހުށަހަޅައިފައިވަނީ އޭރޯޕްލޭނު ތެރެއިން ދިމާވި ބަޔޭ ޖެހުމުގެ ހާދިސާއެކެވެ. އެ ހާދިސާގައި ތާރީޚު ދު ގެދުވަސްދުން އޭރޯޕްލޭނުގައި ތިބެންޖެހުނުކަމަށާއި ދުވުނުމުގެ ސަލާމަތުން ނިމުމަށްފަހު ހުސްޖެހަތަށް ގޮސް ފަހަރާ ހަދުވާ ދަރުމަގައި ގަނޑުމާ ހުރިކޮށްދިޔަކަމެވެ. އެއަށްފަހު އެނބުރި މާލެ އައިކަމަށެވެ. މައިގަނޑުން އެނގިފައިވަނީ ދުވުނުން މި މައްސަލާގައި ޢަބްދުﷲ ހަލީމް ހިފުނުއްޖީ ހަމަ ވެސް ހިފުނުއްޖީ ސަބަބުން ބައްޔަށް ކޮންފަރުއްސެއް ނުވުމާއި ސަލާމަތުގައި ދިރިހުރިގޮތް "ނުދެނެންނުވި ކަމެއްގައި ބަދަލުކުރުން" މި ނުކުތާއެވެ. ދަރިވަރު މި ދެ ނުކުތާއާއިދަށުން އެއްވެސް މައްސަލަތަކެއް އެއް ވެސް ވަރަކަށް ބައްޔެއް ނުކުތެއް ދޭކޮށްފައިވާތީ ދަރުބާރުތަކާއި ގުޅޭ އާހިތަށް ގަދަކޮށް ވަރަށް ބޭނުން ގޮސްފައިވާކަން ފާހަގަ ކުރެވިފައެވެ.

ނިންމުން

ނިންމާ ޖުމްލަތަކީ އެންމެ ފަހުން ލިޔާ ޖުމްލަފަހަން ވާންޖެހޭނެއެވެ. އޭގައި ސަލާންގަޔާންކުރުމާއި ދަރުބާރު ކުރުމާއި ދަރުބާރާ މެދު ދެކޭގޮތާއި އެހެނިހެން ބައި ގޮތް ބަޔާންކުރުމަށް ފުރިހަމަ ނިންމުމެއްގެ ސިފަތަކެވެ.

ތިރީގައި އެ ވަނީ ދަރިވަރަކު ލިޔުއްވާ ދަރުބާރާއެއްގެ ދެބައި ނިންމުމެވެ. މި ނިންމުން ލިޔުއްވައި އެ ވަނީ ދަރިވަރު ލިޔުއްވާ ގޮތަށް އާދޭ އަސްލުތަށް އެއްވެސް ހުރި ހިތްދެއް ނުކުރެވެ.

"މާޒީ ބަލާލީ ފުރުސަތު ނޫދިބު އަހުމަލާއީ ގުޅިގެން އެންމެން ހަސްކޮމާދުގައި އެއްމެޗަކުރު އަދި ސަބާބާތީޔަދޭޒަރަށާއި ދަތުރުމާކާ ވަގުތު ނުހަމަ ދަށުދަރުކޮށްވެ. އެޅަށްޓިހެ ގެއް ކަވެސްއްގަރާ ވަށާ އަނޫމުއްދަރުގޭތުރާ މާލީ ފުރާގެ. އެސް މުޝާވަރާ ގެކުޅުނާ އެންމެން ހަރުމާގެ އަހުމަދުކުގެ ހަރާރުކުރަގެ ރުހޫނާނަމަ ދާ ގަޖުކުރާ އަސްލާގެ ކަދަރުކަރުގެއި. ވަރަކަށް ފުރުދާ 11:15ގައެވެ. ފުލާހު ދަރުދަޖި އެކަން ކުރަ ވީހާ ގޮތަކަށް މި ބިރުވެރި ދަތުރު ފުރައިއަމަލް އަހަރުމިވެ ބިރުން ނިކިފާދަތެވެ. އަދި އަކިގެ ފުރަތަމަ ގުރާމް އަހަރެން ނިކިޖެހާރެވެ."

މަތީގައި އެ ވާ ނިންމުމަށް ބަލާ އިރު، އެ ނިންމުން ރަނގަޅު ނުކަތް ހަމަވާ ސަބަބުތަކެއް އެބަ ހުއްޓެވެ. ފުރަތަމަކަމަކީ ނިންމުމުގެ ފުރަތަމަ ޖުމްލަ ލިޔެ ނުކުރުމާއި އެ ފުރަތަމަ ޖުމްލައިގެ ފުރަތަމަވެ ހޭރިޔާއި އޮތްކަމެވެ. ދެވަނަ ކަމަކީ ދަރުބާރު އެބަހައްޓަން އަދި ބައްލާ ސަޢާމަނާތުގެ ނުތި ދަރުބާރު ފުރުމެވެ. ނަމަވެސް ފުރިހަމަ (ޖަހައިގެ 11:15 ކަމަށް) ބައްޔަނކޮށްފައި ވެއެވެ. އަދި ފުލާހު ކަބު ބަލާން ކުރި މި ދަރުބާރު ހާދިސާ ނިކިފާން ދަރުބާއްކަން ބައްޔަނކުރާ އެކު އަދިގެ ފުރާނަ ގޭއްޔިދިއުން ސަބަބަކަން ގުޅުވިކަށްވާއިވެއެވެ. ވީމާ މި ކަންކަން މިހެން ހުރުމުން އެގްޒެމިނަރުން ނިންމަވައިފައި ވަނީ މި ނިންމުމަކީ ދުރު ނިންމުމެއް ކަމަށެވެ.

އިޚްތިޞާރު

ޤުރުއާނާގެ މައިގަނޑު ހުރިހާ ނުކުތާތަކެއް ތަރުތީބުން ކިޔައިދިނުމަށް ސުވާލުކަން ދިނުމަށް އިޚްތިޞާރުކުރުމެވެ. ތަޖްވީދާއި ޤުރުއާނުހިފުޒުކުރުމާއި ޤުރުއާނުގެ މަތީ ބަޔާނާ ގުޅިގެން ކުރާ ކަންކަމާއި ޤުރުއާނުގެ ނިސްބަތުވެ. މިގޮތުން ޤުރުއާނާގެ ތަޖްވީދުގައި ޤުރުއާނުގެ މަތީ ބަޔާނާއި ކޮންމެކަން ކޮންމެކަމަކަށް ގެނަ ޤުރުއާނުގައިކަމާއި ޤުރުއާން ފުރި ތާރީޚާއި ގެއްލޭ އިޢުރާބު ޤުރުއާނުގެ ބައިވެރިންގެ އަދަދާއި ޤުރުއާނުކިޔުމުގެ ހުނަރުގެ ނަން ހިފެހެއްޓުމަށް ސުވާލުތަކެއްކުރެވިފައި އެކުލެވެއެވެ. ޤުރުއާނުގެ ހަރަކާތްތަކާއި ތަރުތީބުގަދަ ކަމާއި ކުރިޔަކީ ...

...

ކޮމްޕޯނެންޓް 1ގެ 2ވަނަ ސުވާލު ނ. (ބައްޕަތިރަސް)

...

2ވަނަ ސުވާލުގެ ނ. ...

- ...
- ...
- ...
- ...

ތިރީގައި އެ ވަނީ ބައޮގްރަފީ ލިޔުމަށް ދީފައިވާ ސުވާލަށް ދަރިވަރަކު ލިޔުއްވި ރަނގަޅު ބައޮގްރަފީއެކެވެ.

މި ލިޔުން ލިޔުއްވައި އެ ވަނީ ދަރިވަރަކު ލިޔުއްވި ގޮތަށް ލިޔުއްވަން އެއްވެސް އުނިއިތުރުކުރުމެއް ނުލައެވެ.

ފެށުން

"ސ.މީދޫ ، ހުވަނދުމާގެ އައިމިނަތު ނުރާ އަކީ ދިވެހި ކުޅިވަރުކުޅުންތެރިންގައި ހިތޫ ސާބަހަރަން މަސައްކަތްކުރި ކުރެ ފެޅުކިލި ބައްޕަރަކެވެ. ސ. މީދޫ، ހުވަނދުމާގެ އަލީ އަހްމަދާއި ހަވާ އުރަނު ވިލިފުށުމާގެ އައިމިނަތު ލިބޭނު ހަމައެކަނި ދަރިކަލުގެ، ޖެ. އާމިނަތު ނުރާ އުފަންވީ 1975 ވަނަ އަހަރު ޖުލައި މަހު އެއްވަނަ ދުވަހުއެވެ. ޖެ. ނުރާއަކީ ހިތާދި މަޖުމައިތިރި އާގެތިރި މިޖާޒުއެގެ މީހެކެވެ."

މަތީގައިވާ ފެށުމަން ބަލާ އިރު ފެށުމެއްގައި ހިމަނަންވާ ހުރިހާ ބައިތަކެއް ހަމައަށް ހިމަނައިފައިވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. އެހެންކަމުން އެގްޒާމިނަރުން ނިންމަވައިފައި ވަނީ މިއީ ރަނގަޅު ފެށުމެއް ނުވަތަ ތިޔޭރަފެއް ކަމަށެވެ.

މައިގަނޑު (އުސްއަރިބަދް)

ތިރީގައި އެ ވަނީ ދަރިވަރަކު ލިޔުއްވި ބައޮގްރަފީގެ އުސްއަރިބަދެވެ. ނުވަތަ މައިގަނޑެވެ. މި

މައިގަނޑު ލިޔުއްވައި އެ ވަނީ ދަރިވަރަކު ލިޔުއްވި ގޮތަށް އެއްވެސް އުނިއިތުރުކުރުމެއް ނުލައެވެ.

ޖެ. ނުރާ ތަޢުލީމު ހާސިލުކުރެއްވީ ބޮންގާ އެތި އަހަރުވަރުއާ ސުކޫލުގައެވެ. މި ސުކޫލުގައި ފުރަތަމަ ކުޅިވަރު ކުޅުނު އަތުލެއްތަ ކުޅުނީ ހަގީގަތުގައިވެސް ޖެ. ނުރާ އެއް ދަމަރުވި ހަމަރުގެ ބާރަށެވެ. ތަޢުލީމީ ހަޔާތުގައި ޖެ. ނުރާ ވަނީ އެތައް ބަދަލުތަކެއް ހޯދައިދީފައެވެ. މިޒާމުގެ ކުރިން އެތުލެތިކްސް އާއި ނެޓްބޯޅަ ވެސް ރަނގަޅަށް ކުޅުއްވައެވެ.

އެތުލެޓިކްސް ދާއިރާއިން ޖެ. ނުރާ ސްކޫލް ޗެމްޕިއަންސް ތަކުގައި ބައިވެރިވެ ވިސްނުމެއް ރައްޔިތުންނަށް ދިނުމަށް ސުކޫލްތަކުގެ ކުޅިވަރު ރަނގަޅުކުރަން 1995 ވަނަ އަހަރު ބަނގުލަދޭޝްގައި ބޭއްވުނު ސައުތު އޭޝިއަން ގޭމްސްއަށް ދިވެހިރާއްޖެއިން ތަމްސީލުކުރި ޓީމުގައި ބައިވެރިވެ ޕްރޮފެޝަނަލް ރެކޯޑުތަކެއް ހަދައިދިނެވެ. މިއީ ކުޅިވަރުގެ ދާއިރާގައި ދިވެހި ކުޅުންތެރިއެއް ކުރިއެރުންތަކެއް ހޯދި ދަނޑިވަޅެކެވެ. ނެޓްބޯޅަ ކުޅުންތެރިއަކަށް ވެސް ވާސިލްވި ޓީމު ރޭސް ކުރިއަރާފައިވަނީ ގިނަ ޖެ. ނުރާ އެތުލެޓިކްސް ދާއިރާގައި 2003 ވަނަ އަހަރުގައެވެ.

ކުރީގެ ނަމްބަރަކީ ގިނަ އެތުލެޓިކްސްގެ ޗެމްޕިއަންޝިޕް އެތުލެޓް ފުރަތަމަ ލިސްޓް ޖެ. ނުރާ މަސައްކަތްކޮށްދެއްވުން ފުރުޞަތު ދިވެހި ކުޅުންތެރިންގެ ކުޅިވަރުގެ ދާއިރާގައި ކުޅިވަރު ޓީމުތަކުގެ ގޮތުގައި ވަނީ 2004 ވަނަ އަހަރު ސްޕޯޓްސް ކައުންސިލުން އަޅުގަނޑު ބިލުން މުޅިންނަށް ފުރުޞަތުދެއްވުމުގައި ޖެ ނުރާ ވަނީ އިތުރު ދެއްވާ ގިނަ ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގައިދެއްވާ ކޯޗިން މުޅިގައި ތަމްރީނުދެއްވައި މުޅިނުން ކުޅިވަރުތަކަށް ޒުވާނުން ތައްޔާރުކޮށް ނުރާއަކީ އިތުރު ހަމަޖެއްސުމެއް ހޯދައިދެއްވި ކުރިއެރުން ފެނިގެންވެއެވެ. މި ދަރަ ހުރިހާ ކުޅިވަރުތަކެއް ކުރިއަރުވަމުންދާތީ ވެސް ޖެ ނުރާ ކުރެއްވި ޒަމާން ދީގެން ގޮތުގައި ހުރިހާ ކުޅިވަރުތަކެއް ވި ކަމަށް މިއަދު ބޭބޭ ކުޅިވަރުކުރުމުގެ އާޚިރު ހިސާބުގެ ވަގުތުތަކުގައި ގޮތުގައި ފުރިހަމަ މީހުންނަކީ އެހީތެރިކަމުގެ ގޮތުން އެ ގޮތުގައި ދެއްވުން ފުރުޞަތު މަސައްކަތްތެރިކަމެވެ.

ޖެ. ނުރާއަކީ ދިވެހިންގެ އިތުރުން ބައިނަލްއަގުވާމީ މުބާރާތްތަކުގައި ވާދަކުރެއްވި އަތުލީޓެކެވެ. 2015 ވަނަ އަހަރު ހޯލް އޮފް ފޭމްއަށް ބައިނަލްއަގުވާމީ ހަރަކާތް ކުރެއްވި ޖެ. ނުރާ ވަނީ ކާމިޔާބުކުރެއްވިއެވެ. މީގެ އިތުރުން ފުރަތަމަ ދިވެހި ކުޅުންތެރިއަކަށް ސްޕޯޓްސް އެވޯޑް ދެއްވާ ޒަމާނީ 2016 ވަނަ އަހަރު ޖެ. ނުރާ ވަނީ ކާމިޔާބުކުރެއްވިއެވެ.

މައިގަނޑުގެ އުސޫލަކީ ބަލައިލާ އިރު، ހާއްސަކޮށް ދާއިރާއާ ގުޅުވައިލައިގެން ލިޔަން ދީފައިވާ ސަފްހާއްތަކުގެ ތަޢުލީމީ ހާލަތަށް ވަރަށް ރަނގަޅަށް ބަލައިލައިފައެވެ. ޖޮއްބަރުދާން ފުރަން އޭނާ ކުރި ދަތުރު ނިންމައިލައިފައެވެ.

ބައޮގްރަފީގެ އެންމެ މުހިންމު އެއްބައަކީ ސިފަތަކުގައި އެ ސަފްހާއްތަކުގެ ކޮންޓެންޓް ޖެހޭ ޒިންމާތަކާއި ހަމަކުރުމެވެ. އެހެންކަމުން މި ދަރިވަރު ވަރަށް ރަނގަޅަށް މި ބައިތަކަށް ހާސިލުކުރައިފައެވެ. އެހެންކަމުން އޭނާ ޖޮއްބަރުދާން ހާސިލުކުރައިގެން އަހުރެ ޖަލުސާތަކުން ޗާމްޕިއަންޝިޕް ދުވަސް، ހިދާ ސާބަހަން މަސައްކަތްކުރުން ދާއިރާއި، ސްކޫލުގައި ހާލުގައި ޖެހުން ފަރާތްތަކަށް ޒިންމާދާރު ވެރިކަމާއި، ރަށުގެ ދިރާގު އުޅެނިވުން ކުރިއަށްގެންދެވުނު ވެސް ޒިންމާދާރު ކަން ބައްޓަންކޮށްދީފައެވެ. މިގޮތުން ފުރަސަތުތަކުގެ އެއްޗަކަށް ޖާގަ އެތައްގައި ހާރުގައިވާ ފުރަސަތުތަކަކީ އެރިސްޓޯކްރެޓިކް ފަރާތުން ފުރުޞަތު ދީ ފިހާރަ ރިހޮ ފުރަދޮގެން ދިރާ ވަރާ ކާމިޔާބު ކުރިއަށްދިޔައެވެ. މިގެ އިތުރުން ޖ.ނ. ނިޔާލަށް ލިބުނު ކާމިޔާބުގެ ވަރަކަށް ވެސް ވަރަށް ރަނގަޅަށް ބައޮގްރަފީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

ނިންމުން

ތިރީގައި އެ ވަނީ ދަރިވަރަކު ލިޔުއްވާ ބައޮގްރަފީގެ ވަރަށް ރަނގަޅު ނިންމުމެކެވެ. މި ނިންމުން ލިޔުއްވައި އެ ވަނީ ދަރިވަރު ލިޔުއްވާ ގޮތަށް އެއްވެސް އުނިއިތުރު ކުރުމެއް ނެތިއެވެ.

> "މިއަދު އުމުރުން 49 އަހަރުގައި ވެސް ޖ.ނ ނާޒާ އަންނަނީ އަދިވެސް މި މަސައްކަތް ކުރަމުންނެވެ. 2016 ވަނަ އަހަރުގައި ޒަވާޖީ ހައްގެއް ޖ.ނ ނާޒާ ފުރުޅޫވިއެވެ. ނ. މިލަދޫ، އިބްރާހީމް ހަސަން ވަހީދާ އާއެކު މި ހައްގަށް ވަނީ 3 ކުދިން ލިބިފައެވެ. މި މަސައްކަތުގައި ދެމިހުރި ޖ.ނ ނާޒާގެ އުންމީދަކީ މިއަދުގެ ދިވެހި ޒުވާނުން ޖޮއްބަރުދާން ކުޅިވަރައި ބައިނަލްއަގްވާމީ ފެންވަރުގެ ހާއްޞަ ސަރުހަދަށް ގެންގޮސް ކުރިއެރުވުމަށް މަސައްކަތްކުރުމެވެ."

މަތީގައި އެ ވާ ނިންމުމަށް ބަލާ އިރު، ނިންމުމުގައި ހިމަނާންޖެހޭ ހުރިހާ ބައިތަކެއް ހިމަނައިފައެވެ. އެހެންކަމުން އެގްޒާމިނަރުން ނިންމަވައިފައި ވަނީ މި ނިންމުން ވަރަށް ރަނގަޅު ކަމަށެވެ.

މަތީގައި އެވާ ބައޮގްރަފީގެ ޕޮއިންޓުގައި ހުށަހެޅުމާއި ނިންމުމަށް ބަލާ އިރު މިއީ ވަރަށް ރަނގަޅު ބައޮގްރަފީއެއް ކަމަށް ނިންމިދާނެއެވެ. މި ބައޮގްރަފީގައި ބަޔާން ފަރާތު ބާރުންތެރިކަމާއި ހުރި ދަތުރުތަކުގެ ކުރިކުރި މަޢުލޫމާތު ފާހަގަ ވި ނަމަވެސް ޖުމުލަކޮށް ބަލާ އިރު، މި ބައޮގްރަފީއަކީ ދަރިވަރަކު އިމްތިހާނުގައި އިސްދީ ލިޔުއްވާ ވަރަށް ރަނގަޅު ބައޮގްރަފީއެއްކަމަށް ބެލެވެއެވެ.

ތިރީގައި މި ގެނެސްދީފައި ދަރިވަރަކު ލިޔެފައިވާ ގުދުނިސަނުލުރު ތަރު ބަޔޮގްރަފީއާއެވެ. މި ބަޔޮގްރަފީ ލިޔެފައި
އެ ވަނީ ދަރިވަރުގެ ލިޔުމަށް އެއްވެސް އުނި އިތުރު ކުރުމެއް ނުލައެވެ.

ފެށުން

> "ޑރ. އައިމިނަތު ނޫރާ ދިރިހުރާގެ އަލިޔާސް ދެކެވޭގައިގައި 1966 ވަނަ އަހަރު އުފަންވެވަޑައިގެންނެވިއެވެ. އޭނާ އަކީ ސ. ހިތަދޫއަށް ނިސްބަތްވާ ހުވަދުމާގެ މީހެކެވެ. ވަނަފަހަރަށް ސ.ހިތަދޫ ދުވަސްކޮޅު ހޭދަކުރިއެވެ. ބޮޑުތަކަކީ ސ.ހިތަދޫ އަސާސީތަޢުލީމު ހާސިލުކުރިއެވެ. އޭނާއަކީ މި ދާއިރާގައި ދުވަހު 5 ދަރިންގެ ބައްޕައެއް ކުރީ ކާމިޔާބެވެ. އޭނާ އަކީ ސިޔާސީ ދާއިރާގެ މުހިންމު މީހެކެވެ."

މަތީގައިވާ ފެށުމަށް ބަލާ އިރު އެ ފެށުމަކީ އެންމެ ފުރިހަމަ ފެށުމެއް ނޫނެވެ. ފެށުމެއްގައި ހިމެނޭ ވަރަށް ގިނަ ބައިތައް ހުރިނަމަވެސް ތާރީޚާ ހިމަނައިފައި ނުވުމަކީ ކުރާއުޅު މަސައްކަތަކަށް ބަލާ އިރު ފެށުމުން ލިބެން ފުރަސަ ކުރުވާ އުނިކަމެކެވެ.

މައިގަނޑު (އުސްއަރިތަރް)

ތިރީގައި އެ ވަނީ ދަރިވަރަކު ލިޔެފައިވާ ބަޔޮގްރަފީގެ އުސްއަރިތަރެވެ. ނުވަތަ މައިގަނޑެވެ.
މި މައިގަނޑު ލިޔެފައި އެ ވަނީ ދަރިވަރު ލިޔެފައިވާ ގޮތަށް އެއްވެސް އުނިއިތުރު ކުރުމެއް ނުލައެވެ.

> "އެންމެ ފުރަތަމަ ތަޢުލީމުގެ ބިންގާ އަޅާ މަންމަގެ އުނގެނުމުންނެވެ. އެއަށްފަހު ސ.އަތޮޅު މީދޫ ޕްރީސްކޫލުގައެވެ. ޕްރީސްކޫލް ނިމުމުން ވަނީ ވެސް ޤުރުއާން ކިޔަވައިނިމުނީއެވެ. އެއަށްފަހު ބޮޑު ބޭފުޅުން ކިޔަވައިދެއްވި ސ. މީދޫ ތަޢުލީމީ މަރުކަޒުގައެވެ. އެ ސްކޫލުގައި ހަތްވަނަ ގްރޭޑާ ހަމައަށް ކިޔެވިއެވެ. އޭގެ ފަހު ސ. ހިތަދޫ ސްކޫލުގައި ކިޔެވިއެވެ. އެ ސްކޫލުން ނިމުމަށްފަހު ޖީ.ސީ.އީ އޯ ލެވެލް ނިމުމުން އޭނާ ފޮނުވިއެވެ. އޭނާ ކިޔެވި ކޯހަކީ ޑިޕްލޮމާ ކޯހެކެވެ. ދެން އޭނާ ޕީ.އެޗް.ޑީ ކޯހެއް ހެދީއެވެ. އޭނާއަކީ ކެމްޕެއިން ކުރުމުގައި ވަރަށް ކާމިޔާބު މީހެކެވެ. ސިޔާސީ ދާއިރާއިން ލިބިފައިވާ ތަޖުރިބާ ގިނަ ދާއިރާތަކުން ހޯދިއެވެ.
>
> ކެރިއަރ ލަފާދޭ ބޭފުޅަކަށް އޭނާ ވަޒީފާ ހޯދީ ހުޅުމާލޭ ސްކޫލަކުންނެވެ. މިސްކޫލުގައި 5 އަހަރު ހުޅުމާލޭ ސްކޫލުގައި ކިޔަވައިދިނެވެ. އޭނާ ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ސިޔާސީ ފަރާތްތަކުގައި ގިނަ ދުވަސް ހޭދަކުރިއެވެ. މިއީ 2019 ވަނަ އަހަރުއެވެ. ކެރިއަރގައި އަދި ގިނަ ދުވަސް ވަޒީފާ ކުރިއެވެ. ދިވެހި ބަހުގެ އަދި ތަރުޖަމާގެ ދާއިރާގައި ޚިދުމަތްކުރިއެވެ. އަދި ސިޔާސީ ދާއިރާގައި ވަރަށް ގިނަ ކާމިޔާބީ ހޯދިއެވެ.
> 2023 ވަނަ އަހަރު ޖެނުއަރީ 5 ގައި އޭނާ ފަހަރެއް ހުޅުމާލޭ ކުރިއަށް ދިޔައެވެ. މިއީ ފަހަރެއް އިޖްތިމާޢީ ކަންކަމުގައި ކަމަކަށް ވެފައިވާ ކާމިޔާބު މުހިންމު ކަމެކެވެ. އޭނާ ގިނަ ދުވަސް ކިޔަވައިދިނެވެ. އެކި ކުދިން ކިޔެވުމުގައި ހިތްވަރުދިނުމަށް ވަރަށް މަސައްކަތްކުރިއެވެ. އޭނާ ފަހުން އޭނާގެ އަމިއްލަ މަސައްކަތެއް ކުރިއެވެ. އިޖްތިމާޢީ ދާއިރާގެ ކަންތައްތަކުގައި ވަރަށް ކާމިޔާބުވިއެވެ. ހުޅުމާލޭގައި ހިދުމަތްކުރުމުގައި މަސައްކަތް ކުރައްވަމުން ދިޔައެވެ."

މި ބަޔޮގްރަފީގައި ތަޢުލީމީ ހަޔާތުގެ ވާހަކަ ގެނެސްދީފައިވެއެވެ. އެހެން ނަމަވެސް ސިޔާސީ ދާއިރާއިން އޭނާ ކިޔަވާ ކޮން ޝަހާދަތެއްކަން ބަޔާންކޮށްދީފައެއް ނުވެއެވެ.

ޒުވާނުންގެ ބައިން ބަލައިލާ އިރު ސުނާމީ ކާރިސާގައި ހާލުގައި ޖެހުނު މީހުންނަށް އެހީތެރިވި ވާހަކަ ގެނެސްދީފައެއް ނުވެއެވެ. އަދި ރާއްޖޭގައި ހިނގައި ދިޔަ އެހެނިހެން ކާރިސާތަކުގައި ހާލުގައި ޖެހުނު ފަރާތްތަކަށް އަވަސްފުރުޞަތު ދިން ވާހަކަ ބަހުގެ ނަމަވެސް އެއީ ކޮން ހާދިސާއެއްކަން ބަޔާންކުރެވިފައެއް ނުވެއެވެ. އަދި ތަފްސީލުގައި ހާލުގައި ޖެހުނު މީހުންނަށް އަވަސްފުރުޞަތު ދިން ވާހަކަ ވެސް ގެނެސްދީފައި ވަނީ ވަރަށް އާދައިގެ ގޮތެއްގައެވެ. މުޅި ލިޔުމަށް ބަލައިލާ އިރު ވެސް ކުރިއާލާގެ ވާހަކަ އެއްގޮތަކަށްވެސް ގެނެސްދީފައެއް ނުވެއެވެ. އުސޫލުތަކުގެ ބައިން ބަޔާންކުރުމުގެ އުނދަގު ކުރިންވެސް އެއް ބައެވެ. މި ބައްޔަށްކުރުގައި މިބައި ހުރިހާ ފަރާތަކަށް އެ ވަނީ ގެނެސްދީފައެއް ނުވަނީއެވެ.

ނިންމުން

ތިރީގައި އެ ވަނީ ދަރިވަރަކު ލިޔެފައިވާ ބައްޓަމުގެ ރަނގަޅު ނިންމުމެކެވެ. މި ނިންމުން ލިޔުމުގައި އެ ވަނީ ދަރިވަރު ލިޔެފައިވާ ގޮތަށް އެއްވެސް އުނިއިތުރު ކުރުމެއް ނުލައެވެ.

> *"އޭނާ ވަނީ ދ. ކުޑަހުވަދޫ އަސްހެދުނު މަދަރުސާ އެކު ޖަމާލީ ހަރަކާތް ފެއްޓުނެވެ. ކައިވެނިކުރީ 2024 ޖުލައި 13 ވާ އާދިއްތަ ދުވަހުއެވެ. މި ކައިވެނީގެ ގުޅުމަށް ވަނީ އަދި ދެ މަސް ފުރިފައެވެ. އޭނާގެ އުންމީދަކީ ސިފައިންގެ ދާއިރާގެ ގޮތެއް ފަރާތްތަކަށް ޖެހުމެވެ. އަދި އެހެން މީހުންނަށް އެހީތެރިވެ ހިތާ ސަލާމަތަށް ގެންގޮސް ދޭ މީހުން ގެންދިއުމެވެ."*

މި ދަރިވަރު ލިޔެފައިވާ ނިންމުން ރަނގަޅެވެ. ނިންމުމުގައި ހިމަނަންޖެހޭ ކުރިން ބައިތަކުގެ ވެސް ހިމަނައިފައިވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ.

މަތީގައިވާ ބައްޓަމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ ގޮތުގެ އުސޫލުތަކަށް ރިއާޔަތްކުރެވިފައިވާ ގޮތުން ބަލައިލާ އިރު ލިޔުމުގެ ވާހަކަ ދަރިވަރު ބައްޓަންކުރެވިފައިވާ ގޮތުގެ ވަރަށް ރަނގަޅު މަޢުލޫމާތު ވެސް ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. ބަސް ބޭނުންކުރުމުގައި ގަވާއިދާ ގުޅޭ ބަސްތަކުގެ ބޭނުންކުރުމުގައި ވެސް ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ.

އިޚުތިޞާރު

ބައްޓަމުގެ ރަނގަޅު ތަރުތީބު ކޮންމެ ސުވާލުގައި ބޭނުންވާ ގޮތަށް ބައިތަކަށް ސަމާލުކަން ދިނުން ލާޒިމުވެއެވެ. ތަޢާރަފު ގެންނަ އިރު ތަޢާރަފުގައި ހިމަނަންޖެހޭ ބައިތައް ތަރުތީބުން ހިމެނުމަށް ސަމާލުކަން ދިނުން ލާޒިމެވެ. ބައްޓަމުގައި އަހަރެ ލިޔުމަކަށް ވާނީ، އަހަރެ ލިޔުމަށް އިސްތިއުމާލުން މިފަދަ ލިޔުމެއް ހުށަހަޅައިދިނުމަށް ބާރުއަޅަމެވެ. ހަމައެހެންމެ ނިންމުމުގައި ހިމަނަންޖެހޭ ނުކުތާތައް ހަމައަށް ހިމެނުމަށް ސަމާލުކަން ދޭށެވެ.

ދިވެހިބަސް

ކަރުދާސް 8200/02

ކިޔުންތެރިކަމާއި ލިޔުންތެރިކަން

ސަމާލުކަންދޭންވީ މުހިންމު ނުކުތާތައް

- ސުވާލަށް ޖަވާބުދޭން ފެށުމުގެ ކުރިން ދޫރައާއި ދޫރައިގެ ސުވާލުތަކާއި ފުރިހަމަކަމާ އެކު ކިޔުމަށް ސަމާލުކަން ދޭށެވެ! މިގޮތަށް އަމަލު ކުރުމުން ސުވާލުގެ ޖަވާބު ހޯދުން ފަސޭހަވާނެއެވެ.
- މުޅިޔުން ފަރުވާތެރިކަމާ އެކު ކިޔުމަކީ ލިޔުމުގެ މަގުސަދު ރަނގަޅަށް ސާފުވާ ލިޔުމުގެ އޮނިގަނޑު ދެނެގަނެވޭނެ ކަމެކެވެ.
- ސުވާލަށް ޖަވާބުދޭން ފެށުމުގެ ކުރިން ދީފައިވާ އިރުޝާދު ރަނގަޅަށް ކިޔުމާއި ސުވާލުގެ މަގުސަދާއި ސުވާލު އަހާފައިވާ ދެނެގަތުމަށްފަހު ޖަވާބުދިނުމަކީ ނަސޭހަތްތެރިވާކަމެވެ.
- ސުވާލުގެ ޖަވާބުގައި ހިމަނަންޖެހޭ މުހިންމު ނުކުތާތަކަށް ވިސްނައިގެން އެ ނުކުތާތައް ދޫކޮށްނުލުމަށާއި، ޖަވާބުގައި ލިޔަންޖެހޭ މިންވަރަށްވުރެ އިތުރު ވާހަކަތައް ހިމެނުމަކީ ނަތީޖާއަށް އޭގެ ނޭދެވޭ އަސަރު ކުރާނެ ކަމެއްކަމަށް ވާތީ އެ ގޮތަށް އަމަލު ނުކުރުމަށް އިލްތިމާސް ކުރަމެވެ.
- ސުވާލެއްގެ މާކްސް ބަހާލެވިފައި އޮންނަނީ ލިޔަންޖެހޭ ކުރު ދިގުމިނުގެ މައްޗަކަށް ނޫނެވެ. މާކްސްގެ ބަރަދަން ކަނޑައެޅިފައި އޮންނަނީ ވިސްނުމުގެ މައްޗަށެވެ. މިކަމަށް ސަމާލުކަން ދީގެން ޖަވާބުދިނުން އެދެމެވެ.
- ޖަވާބު ކަރުދާހުގައި މަސައްކަތްކޮށް ކުރާއިރު ނުބައިކޮށް ލިޔުމާ ތަންތަން އެއް ރޮނގެން ކަނޑައި ލުން އެދެމެވެ.
- ޖަވާބު ކަރުދާހުގައި ނުކުރެވުނުތަކާއި، އެއީ، ކޮށްސުންޖެހުމުގެ ކޮންކުރެއްޖެއްކަން އެނގިދާނެ ފަދަ އެއްޗެސް (ކުރެހުމުގެ ނަމޫނާ ނިޝާނެއް ނަމޫނާ ފޮހެގެން) ކަޑައް ކުރުމަކީ މާކްސް ނުލިބޭނެ ކަމެއްކަން ހަނދާންކޮށްދެމެވެ.
- ދަރިވަރު ކުރި މަސައްކަތް، ދެވަނަ ފަހަރަށް އަލުން ބަލައިލައި އިސްލާހު ކޮށްލުމަށް ނަސޭހަތްތެރިވަން އެކަމުގެ ފައިދާ ކުރާނެ ކަމެކެވެ.

އާންމު އިރުޝާދު

- އިމްތިޙާން ކަރުދާހުގައިވާ ކޮންމެ ސުވާލަކަށް ވެސް އެކަށީގެންވާ ވަގުތު ދިނުމާއި، އެއް ސުވާލަކަށް މާ ގިނަ ވަގުތު ހޭދަ ނުކުރުމަކީ މުހިންމުކަމެކެވެ.
- ޗާޓުގައި ހުންނަ އަދަދީ ބުރުންތަކާއި، އިބާރާތްތަކުގެ ޖުމްލަތަކައި ހުންނަ މާނަތައް، މާނަކުރާނެ ގޮތް ދަސްކުރުން.
- ޖަވާބުގެ ނަންބަރު ފާހަގަ ކުރާ އިރު، ޙިމާޔަތް ނަންބަރާ ނަގަން ދަސްކުރުން.
- ޖަވާބުދޭއިރު އިރު، ޓެސްޓްކޮށް ގެލެރީގެ ގެއްލުމެއް ނުވާނޭ ގޮތަށް، މިސާލުތައް ނުގެނައުމާއި ތަކުރާރު ކުރުންތައް ނުގެނައުމަށް ސަމާލުކަންދިނުން.
- ޖަވާބުދޭއިރު އިރު، ޖަވާބު ޖުމްލަ އާއި ނަންބަރާ ޖުމްލަ ގެނައުމަށް ސަމާލުކަންދިނުން.
- ސުރުޚީ ލިޔުމުގައި، ދަރިވަރު ލިޔާންބޭނުންވީ ކޮންކަމަކާ ސުރުޚީއެއްކަމާއި ސުރުޚީގެ މަޒުމޫނާ ގުޅުން ހުރިކަން އެނގިގެން ސުރުޚީ ލިޔުން.
- ސުރުޚީގެ އޯޑިއަންސްގައި ހިމަނާފައިވާ ބައިތައް ތަރުތީބުން ހިމެނުމަށް ސަމާލުކަންދިނުން.
- ސުރުޚީ ނޯޓުގައި ދިވެހި ހުރިހާ ނުކުތާތައް ހަމަޖެހޭ ތަރުތީބުން އެކުލެވިގެން، ފަލަކިވަރުކަން ނުކުތާތަކަށް ބެލުމަށް ސަމާލުކަންދިނުން.
- ލިޔުމުގެ ފޮނުވާ ސަބަބު، މުދި ލިޔުމުގައި ތަރުތީބުން ބޭނުން ކުރުމަށް ސަމާލުކަންދިނުން.
- ލިޔުމުގައި ދިވެހި ބަހުގެ މިންގަނޑުތަކާ ކުރުކޮށް ނުލިޔުމާއި، ދިވެހި ބަހުގެ މިންގަނޑުތަކާ ދުރުކޮށް ނުލިޔުމަށް ސަމާލުކަންދިނުން.
- ބައިތުގެ ވާހަކަތައް ހަމަޖެހުމާއި، އިމްލާ ކުރާއި، ލިޔުމުގައި ބޭނުންކުރާ ނަހުވީ ޤަވާޢިދު ތަރުތީބާއި ވަކިވަކި ބައިތަކަށް ބެހުމަށް ސަމާލުކަންދިނުން.
- ލިޔުމުގައި ބޭނުން ކުރަންޖެހޭ ގޮތުގައިވާ އަކުރުތަކާއި ބޭނުން ކުރުމަށް ސަމާލުކަން ދިނުމާއި އަބަދު އެއް އަކުރުތަކާއި ތަކުރާރު ނުވާނޭގޮތަށް ލިޔުމަށް ސަމާލުކަންދިނުން

DEPARTMENT OF PUBLIC EXAMINATIONS

ކަރުދާސް 2ގެ ވަކިވަކި ސުވާލުތަކަށް ބަލައިލުން

ކަރުދާސް 2ގެ 1ވަނަ ސުވާލު (ޗާޓު 1)

ޗާޓު 1ގެ 1ވަނަ ސުވާލު

ޗާޓު 1ގެ ފުރަތަމަ ސުވާލަށް ޖަވާބުދީފައިވާ ވަރަށް ގިނަ ދަރިވަރުންގެ ޖަވާބު ރަނގަޅުކަން ފާހަގަކުރެވިއްޖެ. އެހެންނަމަވެސް މި ސުވާލަށް ޖަވާބުދީފައިވާ ގޮތަށް ބަލާ އިރު، ދެ ތިން ކަމެއް ފާހަގަކުރެވުނެވެ. މިގޮތުން ބައެއް ދަރިވަރުން މި ސުވާލަށް ޖަވާބުދިން އިރު، ސުވާލުގެ ފޯކަސް ނުވަތަ ސުވާލުގެ ނިންމުމަށް ސަމާލުކަން ދެވިފައިވާ ނުވާކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. މި ސުވާލު އަމާޒުކޮށްފައި ވަނީ "ގައުމަށް އާރާކަން ލިބޭނީ ކޮން ބައެއްގެ ފަރާތުން ހެއްޔެވެ؟" މިގޮތަށް، ގައުމަށް އާރާކަން ލިބޭނީ ކޮން ބައެއްގެ ފަރާތުންނެކަން ހޯދުމަށެވެ. ގައުމަށް އާރާކަން ހޯދައިދޭ ބައިވަރު ކާބަފައިން ހޯދުމަކަން ނޭނގެވެ. އެހެންނަމަވެސް ބައެއް ދަރިވަރުން ޖަވާބުދީފައިވާ ފަދަ ނަމަކަށް ނިސްބަތްވާގޮތަށް "ވާރިސުން" މި ގޮތަށެވެ. މި ގޮތަށް ޖަވާބު ބައްޓަންކުރުމުން ޖަވާބު، ސުވާލުގެ މަޤްޞަދާ ދިމާނުވާތީ، 0.5 މާކްސް އުނިކުރަންޖެހުނެވެ. އަދި "ވާރިސުން" މި ނަމަށް ގިނަ ފަރާތްތަކެއް އުފެދުނު ޖަމާ ނަމަކަށްވާ އިރު، ބައެއް ދަރިވަރުން މި ސުވާލުގެ ޖަވާބުގައި 1ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައި ހުރި ވަކިވަކި ގިނަތަކެއްގެ ނަންތައް ޖަވާބުގައި ބޭނުންކޮށްފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. މިސާލަކަށް: ކިތަވާރުދީން، ޖާވާނުން މިފަދަ ގޮތަކަށް ފަދަ ބަތަކަށް ހުއްދަކޮށްގެން ޖަވާބުދީފައިވުމުން އެ ޖަވާބަށް ނުބައި ކަމުގައި އެވްރެޖުކުރަންވީން ވަނީ ނިންމަވަމުގައެވެ.

ކަރުދާސް 2ގެ 1ވަނަ ސުވާލު ޗާޓަށް ދަރިވަރުން ދީފައިވާ ޖަވާބުތަކުން ފާހަގަވި މައްސަލަތައް

ޗާޓު 1ގެ 1ވަނަ ސުވާލު

- ދަރިވަރުން ދީފައި ހުންނަ ޖަވާބުގެ ނިންމުން، ކޮންފައިވާ ސުވާލާ ނުގުޅުން

ޗާޓު 1ގެ 2ވަނަ ސުވާލު

- ސުވާލުގެ މަޤްސަދަށް ވިސްނައިނުލައި ޖަވާބުދީފައި ހުރުން
- "ކޮންއެއްޗަކަށް ހެއްޔެވެ؟" މިގޮތަށް ސުވާލު ކުރިމާ، އެއްޗަކަށް ނުވާ ގޮތަށް ޖަވާބު ގެންގޮސްފައި ހުރުން
- ޖަވާބު ނުގުޅޭ ވާހަކަތައް ގެނެސް ތަފްސީލުކޮށްދީފައި ހުރުން
- "އިލުމަށް"، "ތަރުބިއްޔަތަށް" ދެ ކަލިމަ ޖަވާބުގައި ހިމެނުން

ދާރަ 1ގެ 3ވަނަ ސުވާލު

- ސުވާލުގެ މަގުސަދަށް ވިސްނައިނުލައި ޖަވާބުދީފައި ހުރުން
- ޖަވާބުގެ އެންމެ މުހިންމު ކީވަރޑް "ނަތީޖާ" ނުގެނެސް ޖަވާބުދީފައިވުން ހުރުން
- ސަބަބު ރަނގަޅަށް ބުނެދޭން ގިނަ ދަރިވަރުންނަށް ނޭނގުން
- ދާރައިގައި އޮންނަ އިބާރާތް އަކުރުން އަކުރަށް ކޮޕީކޮށްފައި ހުރުން
- އަމިއްލަ އިބާރާތުން ޖަވާބުދޭން ނޭނގުން

ދާރަ 1ގެ 4ވަނަ ސުވާލު

- ދާރައިގައި ފާއިސާކޮށް ގެނެސްފައި ހުރި ކަންކަން، ނަފްސާނީކޮށް ޖަވާބުދިނުމުގައި ގެނެސްދޭން ނޭނގުން
- ސުވާލަށް އަމާޒުވާ ގޮތަށް ޖަވާބު ގެނެސްދިނުމުގެ ބަދަލުގައި ދާރައިގެ ލިޔުމުގައި އޮތް ގޮތަށް ޖަވާބު ލިޔެފައި ހުރުން (ދާރައިގައި ޖުމްލަތަކެއް ހުރި ކަންކަން ނުގެނެސް ކުރުކޮށް ނޭނގުން)
- ޖެންޑާ ނަގާ ފަރާތްތަކަށް ނިސްބަތްކުރާ ގޮތަށް ބަހައި ޖަވާބުތައް ބައިބަޔަށްކޮށްފައި ހުރުން

ދާރަ 1ގެ 5ވަނަ ސުވާލު

- ސުވާލުގައި ދީފައިވާ ހާލަތަށް ރިއާޔަތްކޮށްގެން "ޤަރަޒުވުން" މާނަ ކުރަން ނޭނގުން

ދާރަ 1ގެ 6ވަނަ ސުވާލު

- ގޮތް ކަނޑައަޅަން ނޭނގުން (ދާރައިގެ ލިޔުމުގައި ދީފައިވާ ހާލަތަކަށް ރަނގަޅަށް ނުވިސްނާ ގޮތް ކަނޑައެޅުން)
- ނިންމި ގޮތް ސާބިތުކުރަން ގެންނާނެ ހެކި ނޭނގުން (ނިންމި ގޮތަށް ބާރުދޭ ހެކި ނުގެނެވުން)

ދާރަ 1ގެ 6ވަނަ ސުވާލު

- ގޮތް ކަނޑައަޅަން ނޭނގުން (ދާރައިގެ ލިޔުމުގައި ދީފައިވާ ހާލަތަކަށް ރަނގަޅަށް ނުވިސްނާ ގޮތް ކަނޑައެޅުން)
- ނިންމި ގޮތް ސާބިތުކުރަން ގެންނާނެ ހެކި ނޭނގުން (ނިންމި ގޮތަށް ބާރުދޭ ހެކި ނުގެނެވުން)

ބައި 1ގެ 7ވަނަ ސުވާލު

- ސުވާލުގެ މަޤްސަދަކީ ވިސްނައިންތައި ޢަމަލުކުރުވައި ހުރުން (މި ސުވާލުގެ ޢަމަލު ނުބައިވީ ވަރަށް މަދު ދަރިވަރުންނެވެ.)

ބައި 1ގެ 8ވަނަ ސުވާލު

- ބިނާކުރަނިވި ފަދަ ބަސް ހުރި ގޮތަކަށް ޖުމްލަތައް ހިމަނައިގެން ފުރިހަމަކޮށް ބައްޓަން ނުކުރުމުން

ބައި 2ގެ 1ވަނަ ސުވާލު

- ސުވާލުގެ މަޤްސަދަކީ ވިސްނައިންތައި ޢަމަލުކުރުވައި ހުރުން (ނިންމުން ސުވާލާ ނުގުޅެން)

ބައި 2ގެ 2ވަނަ ސުވާލު

- ސުވާލުގައި ދީފައިވާ ހާލަތަށް ރިޢާޔަތްކޮށްގެން "ނުއްޖެން" މާނަ ކުރަން ނޭނގުން

ބައި 2ގެ 3ވަނަ ސުވާލު

- މުސްލިމް ކުރިމަތިވާއި ކަސްރަތީ ކުރިވަރު ވަކިކޮށްދޭން ނޭނގުން

ބައި 2ގެ 4ވަނަ ސުވާލު

- މި ސުވާލަށް ގިނަ ދަރިވަރުން ޢަމަލުކުރުމުގައި ވަނީ ރަނގަޅަށެވެ. (ޢަމަލު ނުބައިވީ ދަރިވަރުންގެ ޢަމަލު ނުބައިވީ ސުވާލަށް ވިސްނައި ނުލައި ނަގާށާއިރު ޖުމުލަ ނޫން އެހެން ޖުމުލައެއް ނެގުމަށްފަހު ރަނގަޅު ޖުމުލައާ އެކު އެހެން ޖުމުލައެއް ގެނެވުން ފަދަ ކަންކަން ކުރުމުގެންނެވެ.)

ބައި 2ގެ 5ވަނަ ސުވާލު

- ފުރުވިފައިވާ މާނަ ދެނެގަނެ ޢަމަލު އަމާޒު ކުރަން ނޭނގުން (ސުވާލަށް އަމާޒުކޮށްގެން މައުޟޫޢާ ގުޅުންހުރި ނުކުން)

ބައި 2ގެ 6ވަނަ ސުވާލު

- ދަރަޖަވާ ކަންކަމާ ރިޢާޔަތްކޮށްގެން ކިޔާ މީހާގެ އިޙްސާސްތައް ބެނުމުން ނޭނގުން
- ކިޔާމީހާގެ ހިތުގައި އުފެއްދި ސުޢޫރަށް ވާ ގޮތަށް ނުލެވުނު، ގޮތް އަށް ނިސްބަތްވާ ގޮތަށް ގެނުވުމުގައި ހުރުން

ބައި 1ގެ 1ވަނަ ސުވާލު

1. ޤައުމަށް އާދަކާކޮށް ދިޔައީ ކޮން ބައެއްގެ ފަރާތުން ހެއްޔެވެ؟

(1 މާކްސް)

ތިރީގައި އެ ވަނީ ބައި 1ގެ 1ވަނަ ސުވާލަށް ދަރިވަރަކު ދީފައިވާ ރަނގަޅު ޖަވާބެކެވެ.

ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު:

- ގައުމުގެ ވާރިސުންނެވެ.

މަތީގައިވާ ޖަވާބަށް ބަލާ އިރު، ފާހަގަކުރެވޭ ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު ބައްޓަން ކޮށްފައިވަނީ ސުވާލުގެ މަޤްސަދާ ނުގުޅޭ ނުވަތަ ސުވާލުގެ މަޤްސަދަށް އަމާޒުނުވާގޮތަށް ކަމެވެ. އެހެނީ، އެ ޖަވާބު އަމާޒުކޮށްފައިވަނީ "ގައުމަށް އާދަކާކޮށް ހުރަސްއެޅީ ކޮން ބައެއް ހެއްޔެވެ؟" މި ސުވާލުގެ ޖަވާބު ގޮތުން ދޭގޮތަށެވެ. ބައެއްގެ ނަން ބުނާގޮތަށެވެ. މި ސުވާލުގެ މަޤްސަދަށް ޖަވާބު އަމާޒުނުވާގޮތަށް ޖަވާބުދީފައިވާ ދަރިވަރުންގެ ޖަވާބަށް 0.5 މާކްސް އުނިކުރެވިފައެވެ.

ބައި 1ގެ 1ވަނަ ސުވާލުގެ ޖަވާބު ގިނަ ދަރިވަރުން ރަނގަޅަށް ދީފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. އެހެންނަމަވެސް ސުވާލުގެ މަޤްސަދާ ނުގުޅޭތީ ބައެއް ދަރިވަރުންނަށް 0.5 މާކްސް އުނިކުރެވިފައިވާ އިރު، ވަރަށް މަދު ދަރިވަރުންނަށް މި ސުވާލަށް 0 ލިބުނުކަން ވެސް ފާހަގަކުރެވުނެވެ.

އިރުޝާދު

ބައި 1ގެ 1ވަނަ ސުވާލަކީ ސީދާ ޖަވާބު ހޯދަންޖެހޭ ސުވާލެކެވެ. މި ސުވާލަށް މާކްސް އުނިވި ދަރިވަރުންގެ ޖަވާބުން މާކްސް އުނިކުރަންޖެހުނީ ސުވާލުގެ މަޤްސަދަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށް ސަމާލުކަން ނުދެވުމުގެ ސަބަބުންނެވެ. މި ސުވާލަށް ނުބައިކޮށް ޖަވާބުދީފައިވާ ދަރިވަރުންގެ ޖަވާބު ނުބައިވެފައިވަނީ "ވާރިސުން" މި ލަފުޒު ބޭނުންކޮށްފައިވާ ގޮތް ފިކުރުނުކުރުމުން، ލިޔުމުގައި އެ ސުވާލު އަމާޒުކުރި ފުރަގަސްދޭގޮތައިވާ ފަރާތަކަށްކަމުގެ ބުރައިން ވެސް ފަރާތަކަށް ޖަވާބު އަމާޒުކުރުމުގެ ސަބަބުންނެވެ. (މިސާލަކަށް: ޖާހިލުންނަށް ނުވަތަ ކާފިރުންނަށް ޖަވާބު އަމާޒުކުރުމުން.) ވީމާ، ސުވާލުގެ މަޤްސަދާ ގުޅޭ ގޮތަށް ޖަވާބު އިބާރާތް ކުރުމަށް ސަމާލުކަންދިނުމަށް އިލްތިމާސް ކުރަމެވެ.

ޤަރަ 1ގެ 2ވަނަ ސުވާލު

ޤަރަ 1ގެ 2ވަނަ ސުވާލަށް ޖަވާބުދިނުމުގައި ސުވާލުގެ އަމާޒު ނުވަތަ ޓާސްކްކޮށްފައިވާ ކަމަށް އަމާޒުކޮށް ޖަވާބު ބައްޓަން ކުރުމުގައި ވިސްނައިނުލާ ހުރިކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. އެގޮތުން، ސުވާލުގެ މަޤްސަދަކީ ޝިޢުރުގަނޑު 1އިން ނަގައިފައިވާ ޢިބާރާތުގައި "ކާނާ" އެ ލަފުޒު އިސްތިޢާރާކޮށްފައިވާ ކޮން އުސޫލަކަށް ތޯ ހޯދުމެވެ. ނަމަވެސް ދަރިވަރުން ޖަވާބުދީފައިވާ އިރު، ކަމަކަށް ނިސްބަތްވާގޮތަށް ޖަވާބު ބައްޓަންކުރުމުގައި ހުރިކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. މިގޮތަށް ދެން ސުވާލުގައިވާ އިޝާރާތު މުޅި ވެސް ސަމާލުކަން ދެވިފައި ނުވާކަން ވެސް ބައެއް ދަރިވަރުންގެ ޖަވާބުން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. މިގޮތުން "ކާނާ" އެ އިސްތިޢާރާކޮށްފައި ކޮން އުސޫލަކަށް ހެއްދެވޭ؟" މި ގޮތަށް ސުވާލު ބައްޓަންކުރުމުން ޖަވާބުގައި ނަގަންވާނީ އެންމެ އުސޫލެކެވެ. ނަމަވެސް ތަކުރާރު ޖަވާބަކާއި ނުބައި ޖަވާބެއް ހިމެނޭ ގޮތަށް ދީ އުސޫލެއްގެ ނަން ގެންނެވުމަށް ދަރިވަރުން ހުރިކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. މިގޮތަށް ގެންނެވުމަށް ވުރެން، ދަރިވަރަށް ތަކުރާރު ޖަވާބު ވަކި ކުރަން ނޭނގުން ކަމަށް ބެލެވޭ އެންމެ ގާތްގޮތުގައި ޤަރަގެ ސުވާލުތަކުގައި މާނަ ކުރުމުގައި ގެނގުވާ ހަމައިގެ ދަރުން މިވަރު ޖަވާބެ ނުބައި ޖަވާބު ކުރުގައި ނުހިމެ، ދަރިވަރުން އާގެ ތެރެއިން ތަކުރާރު ޖަވާބު ނުނަގަން ނެނގިފައިވާކަމެވެ. މި ސުވާލު މާކުކުރި އިރު، މާކިންގެ ސްކީމުގައި ތަކުރާރު 2 ޖަވާބު ދަރިވަރަށް ގެނައި ކުރުގައިވިޔަސް، ފުލް މާކްސް ދިނުމަށްފެނުނެވެ. މިގޮތުން ސުވާލުގެ ތަކުރާރު ޖަވާބުތަކުގެ ގޮތުގައި އެގްޒަމިނަރުން ނިންމަވައިފައިވާ ޖަވާބުތަކުގެ ތެރެގައި "ތަޢުލީމުކުރެވޭ. / ދެވޭ ތަޢުލީމުކުރެވޭ. / އިލްމުކުރެވޭ." މި ޖަވާބުތައް ހިމެނެއެވެ.

2. "... ދަރިވަރުންނަށް ސިކުނޑީގެ ކާނާ ދީ ހިތްވަރުކުރުވާއިރު ބޮޑުނުވިޔުންނާއި ފުޅާމިވަރު އެކަށޮތް ކިތައްގެންނެވެ." (ޝިޢުރުގަނޑު 1) މި ޢިބާރާތުގައި ދަރު ކުރިއަށް ފާހަގަކޮށްފައި އެ ވާ، "ކާނާ" އެ އިސްތިޢާރާކޮށްފައި ކޮން އުސޫލަކަށް ހެއްދެވޭ؟

(2 މާކްސް)

ތިރީގައި މި ވަނީ ޤަރަ 1ގެ 2ވަނަ ސުވާލަށް ދަރިވަރަކު ދީފައިވާ **ތަކުރާރު** ޖަވާބެކެވެ.

ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު:

- އެ އިސްތިޢާރާކޮށްފައި އިލްމުކުރެވޭ.

މަތީގައި އެ ވާ ޖަވާބަށް ބަލާ އިރު، އެ ޖަވާބު ތަކުރާރުވެ ސުވާލުގެ މަޤްސަދަށް އަމާޒުވާގޮތަށް ޖަވާބު ބައްޓަންކޮށްފައިވާކަމެވެ. އެގޮތުން، ސުވާލުން ހޯދަން ބޭނުންވާ ގޮތަކަށް އާރާކަން ލިބޭނީ ކޮން ބައެއްގެ ފާހަގަކުރުމަށް ނުވަތަ ކިބައިންކަން މި ބައިން އަމާޒުވާގޮތަށް ޖަވާބުގައި ސުވާލުގެ ޓާސްކް ހިފަހައްޓައިފައި އޮތަ

އޮތެވެ. އެހެންކަމުން މިއީ މާކިންގ ސްކީމުގައި ބާރުއަޅައިފައިވާ ކަމަކަށްވާތީ، އެ ގޮތަށް ދަރިވަރު ޖަވާބު ބައްޓަންކޮށްފައިވުމުން ދަރިވަރުގެ މި ޖަވާބަށް 1 މާކްސް ވަނީ ލިބިފައެވެ.

ތިރީގައި މި ވަނީ ދޭހަ 1ގެ 2ވަނަ ސުވާލަށް ދަރިވަރަކު ދީފައިވާ **ނުބައި** ޖަވާބެކެވެ.

ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު:

- ބައްލިވީ މަދުރަސާތަކުން ފުރުޞަތުދީ މަޢުލޫމާތު އިސްލާހުކުރެވެ.

މަތީގައިވާ ޖަވާބަށް ބަލާ އިރު، ފާހަގަކުރެވޭ ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު ބައްޓަން ކޮށްފައި ވަނީ ސުވާލުގެ މަޤްޞަދާ ގުޅޭ ގޮތަށް، އެހެންނަމަވެސް ނުބައި ޖަވާބަކާ އެކު ރަނގަޅު ޖަވާބު ލިޔެ ހިމެނޭ ގޮތަކަށެވެ. ދޭހައިގެ މިފަދަ ސުވާލުތަކުގައި މާނަކުރުމުގައި އެންމެގޮތްތަކެއްގައި އުސޫލީ ރަނގަޅު ޖަވާބާ އެކު ނުބައި ޖަވާބެއް ހިމަނައިފައިވާ ގޮތަށް ރިޢާޔަތް ކުރުމަށްފަހު ރަނގަޅު ޖަވާބަކީ ކޮބައިކަން ދަރިވަރަކަށް ކަނޑައަޅާން ނޭނގޭ ކަމަށް ނިންމުނެވެ. މިދެންނެވި ގޮތަށް ހުރި ޖަވާބުތަކަށް އެގްޒަމިނަރުން ނިންމަވައިފައި ވަނީ ނުބައި ޖަވާބެއްގެ ގޮތުގައެވެ.

ދޭހަ 1ގެ 2ވަނަ ސުވާލަށް ދަރިވަރުން ދީފައިވާ ޖަވާބުތަކަށް ބަލާ އިރު އިތުރަށް ފާހަގަކުރެވުނު ކަމަކީ ބައެއް ދަރިވަރުންގެ ޖަވާބު ތަނަކަށް ނިސްބަތްވާ ގޮތަށް މިހާރު ނިސްބަތްވާ ގޮތަށް ލިޔެ ހުރިކަމެވެ. މިސާލަކަށް: "ބައްލިވު އުނގެންނައިދިނުމަށް"، "ބައްލިވާއި ބައްލިވު ފުރުޞަތު ފަހިކޮށްދޭ" މިގޮތަށް ޖަވާބު ބައްޓަންކޮށްފައި ވެއެވެ.

އިޤްތިބާސް

ދޭހަ 1ގެ 2ވަނަ ސުވާލަކީ މަޒްމޫނުގެ ޕެރެގްރާފް 1އިން ނަގައިފައިވާ ޖުމުލައިގައިވާ ލަފުޒު "ކާނާ"، އެ ކޮންޓެކްސްޓުގައި ބޭނުންކޮށްފައި ވަނީ ކޮން އެއްޗަކަށް ނިސްބަތްކޮށްތޯ އެނގޭތޯ ބެލުމެވެ. މި މަޒްމޫނުގައި ދީފައިވާ ސުވާލަކަށް ވާ އިރު، ދަރިވަރުން ޖަވާބުދީފައިވާ ގޮތަށް ބަލާ އިރު، މިފަދަ ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބުދިނުމުގައި ސަމާލުކަންދޭންޖެހޭ ކަންކަމަށް ދަރިވަރުން އިމްތިޔާޒުކަން ބައްޓާރުކުރާ އިރު ސަމާލުކަން ކުރުވަން ޖެހެކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. ސަބަބަކީ ބައެއް ދަރިވަރުން ރަނގަޅު ޖަވާބާ އެކު އިތުރަށް ނުބައި ޖަވާބު ލިޔުއްވައިދިނުމަށް ކަމަކަށް ނިސްބަތްވާ ގޮތަށް ޖަވާބު ބައްޓަންކޮށްފައިވުމުންނެވެ. އެހެންކަމުން މި ފަދަ ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބުދޭ އިރު ބަޔާންވެފައިވާ ކޮންޓެކްސްޓަށް ދަރިވަރުން ސަމާލު ކުރުމަށް އިރުޝާދުދެމެވެ.

ދޫރަ 1ގެ 3ވަނަ ސުވާލު

ދޫރަ 1ގެ 3ވަނަ ސުވާލަކީ ދޫރައިގެ ސުވާލެކެވެ. މި ސުވާލުގެ މައިގަނޑު ބޭނުމަކީ ރައްޔިތުންގެ ފައިސާއިން ބޭޝް ހޯދައި ކޮށްގެން ގައުމުގެ ދަރިންނަށް ފެންވަރު ރަނގަޅު ތައުލީމެއް ދިނުމަށް ކުރާ ބޭޝް ހޯދަ، ދިނަ ބައިވަރު ނޫނީގެ ސަބަބު ހޯދުމެވެ. ވަރަށް ގިނަ ދަރިވަރުންނަށް މި ސުވާލު ޖަވާބު ފުރިހަމައަށް ދެވިފައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. ގިނަ ދަރިވަރުންނަށް މި ސުވާލަށް ލިބުނީ 2 މާކުގެ ތެރެއިން ލިބިފައި ވަނީ 1 މާކެވެ. ޖަވާބުދިނުމުގައި، ދަރިވަރުންނަށް މި ސުވާލުގެ ޖަވާބު އަމާޒުކުރަންޖެހޭ މުހިންމު ބައެއް ކަމުގައިވާ ކުރާ ހޯދައިގެ ނަތީޖާއަށް އަމާޒު ކުރެވިފައެއް ނުވެއެވެ. އޭގެ ބަދަލުގައި ވަރަށް ގިނަ ދަރިވަރުންގެ ޖަވާބު ފާހަގަކޮށްފައި ވަނީ "އުމުރާނީ ކުރިއެރުން ފައިދާއިން ކުރު މުއްދަތެއްގައި ޚާލަން ނުފެންނާތީއެވެ." މި ގޮތަށެވެ.

3. ރައްޔިތުންގެ ފައިސާއިން ބޭޝް ހޯދައި ކޮށްގެން ގައުމުގެ ދަރިންނަށް ފެންވަރު ރަނގަޅު ތައުލީމެއް ދިނުމަށް ކުރާ ބޭޝް ހޯދަ، ދިނަ ބައިވަރު ނޫނީގެ ސަބަބު އަޑުއިވިފައިދޭށެވެ!

(2 މާކްސް)

ތިރީގައި މި ވަނީ ދޫރަ 1ގެ 3ވަނަ ސުވާލަށް ދަރިވަރަކު ދީފައިވާ **ރަނގަޅު** ޖަވާބެކެވެ.

ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު:

- އުމުރާނީ ތަރައްގީ ފަހަރެއް ތައުލީމަށް ބަހައި ކުރާ ބޭޝް ހޯދައިގެ ނަތީޖާ ކުރު މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި ނުފެންނާތީއެވެ.

މަތީގައި އެ ވާ ޖަވާބަށް ބަލާ އިރު، އެ ޖަވާބު ރަނގަޅީ ސުވާލުން ހޯދަން ބޭނުންވާ ތައުލީމަށް ބޭޝް ހޯދައި ކުރާ އިރު، އެހައި ބޭޝް ހޯދައި ކުރާކަން ރައްޔިތުންނަށް ނޫނީގެ އެކަމުގެ ނަތީޖާ އަވަހަށް، ކުރު މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި ނުފެންނާތީކަން ދަރިވަރުގެ ޖަވާބުން ހާމަވާތީއެވެ. އަދި ސުވާލުގެ މަގުސަދަށް އަމާޒުވާގޮތަށް ޖަވާބު ބައްޓަންކޮށްފައިވާތީއެވެ. މި ދަރިވަރުގެ ޖަވާބުގައި އުމުރާނީ ތަރައްގީއާ އެއްފަދަ ކަން އެ، ކަމާ އަޑައިބަލައިފައި އޭރު ކުރުގައިވިޔަސް، އެއީ ޖަވާބުން އުނިކޮށް އަންނަ ކަމަކަށް ނުވާތީ، މި ސުވާލުގެ ޖަވާބަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ 2 މާކްސް ދަރިވަރަށް ވަނީ ލިބިފައެވެ.

ތިރީގައި މި ވަނީ ދޫރަ 1ގެ 3ވަނަ ސުވާލަށް ދަރިވަރަކު ދީފައިވާ **ފުރިހަމަ ނޫން** ޖަވާބެކެވެ.

ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު:

- ސަބަބަކީ އުމުރާނީ ތަރައްގީ ފައިދާއިން ކުރު މުއްދަތެއްގައި މި ހަރުދު ޚަރަދު ނުފެންނާތީއެވެ.

މަތީގައިވާ ޖަވާބަށް ބަލާ އިރު، ފާހަގަކުރެވުނީ ދަރިވަރުން ޖަވާބުގައި ގެނެސްދީފައިވީ ސުވާލުން ހުރިހާ ބޭނުންވާ އެއްޗެއް ނޫންކަމެވެ. އެހެނީ، ސުވާލު އަހާފައިވާ ސަބަބު ހުރިހާ ކަމަށްވުރެ، ބާރުއަޅާ ފެނުނު ބަލާ އިރު، އެ ސަބަބަކީ ކުރިން ހަރަދު ކުރެވެން ނުޖެހޭނެއެއް ނޫނެވެ. ކުރިން ހަރަދުވެފައިވާ ނަތީޖާ އަވަހަށް ނުފެނުން ކަމުގައިވާތީ، އެ ކަމަށެވެ. ބާރުކުރަންވީ ސުވާލުގެ ކަމުގައިވާ އިރު، ބާރުއަޅަންޖެހޭ ދަރިވަރަކަށް ޖަވާބުގެ މުހިއްމު ބައެއް ގެންގުޅުއްވި ނުވާކަން ފޮރުމަލާ ސޮލިއުޝަނެވެ. އެހެން ނަމަވެސް ޖަވާބު ހިއްސާކުރާ ހިސާބަށް ދަރިވަރުން އެ ސުވާލަށް ހިމެނޭ 2 މާކުގެ ބައިއެއް ސުލޫކު ލިބެމުންދިޔަ 1 މާކު ލިބެއެވެ.

ބާބު 1ގެ 3ވަނަ ސުވާލަށް ދަރިވަރުން ދީފައިވާ ޖަވާބުތަކަށް ބަލާއިރު ފޮރުމަލާ ލިބިފައިން ކަމަކީ ބައެއް ދަރިވަރުންގެ ޖަވާބު އެކުލު ފުރިހަމައަށް ގެންގުޅުނު ހިސާބުން 0.5 މާކުސް އަދިލިބިފައިވާ ކަމެވެ.

އިރުޝާދު

ބާބު 1ގެ 3ވަނަ ސުވާލަކީ މަޤްސަދަކީ ކަމެއްގެ ސަބަބު ބާބު ހިމަނައިގެން ބާރުލުމަށްވުރެ، އެ ސަބަބު އޮޅުންފިލުވައިދިނުމެވެ. މި ސުވާލުން ދަރިވަރުން ޖަވާބު ދެވޭނީ ބާރުއަޅާ ލިޔުން ބާރު ކުރިމަ، ޖަވާބުދެވުން ސުވާލުކަމާ އިރު، ވަރަށް ގިނަ ދަރިވަރުން ފުންކޮށް ވިސްނައިގެން ބާރުކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރަންޖެހޭކަން ފޮރުމަލާކުރުމެވެ. އެހެން، ބާރުއަޅައި ބޮޑު އެއްޗެއް ފުންކޮށް ވިސްނައިގެން ޖަވާބު އުފެއްދުމުގެ ބަދަލުގައި ވަރަށް ގިނަ ދަރިވަރުންނަށް ޖަވާބު ލިޔުމުގައި ވަކި ބާރައިން ފެންނަ އޮތް ބައެއް ހަމަ އެކަށީގެން ނަގައިގެންނެވެ. ނަމަވެސް މިފަދަ ސުވާލުތަކުގައި ސީދާ ޖަވާބު ފެންނަން ނުންނަ އިރު، ބާރައިގެ އަޅުގައި ސަބަބު ހުށަހަޅަންވީ ގޮތާއި ގުޅޭގޮތުން ސުވާލަށް ޖަވާބުދީ އިރު ފުންކޮށް ވިސްނައިގެން ޖަވާބު ދިނުމަށް އިރުޝާދުދޭ ކަމެވެ.

ޕޭޕަރ 1ގެ 4ވަނަ ސުވާލު

ޕޭޕަރ 1ގެ 4ވަނަ ސުވާލަކީ ލިޔުމުގެ ބައިގެ ސުވާލެކެވެ. މި ސުވާލުގެ މައިގަނޑު ބޭނުމަކީ މަޢުލޫމާތުގެ ހަޤީ ތަރުތީބުއަށް ވާހަކަފުޅު ހުރަސްއަޅާ ކަންތައްތައް ފާހަގަކޮށްދިނުމެވެ. މި ސުވާލަށް ޖަވާބު ދެވޭނީ ބައިގައިވާ މަޢުލޫމާތުގެ ތަރުތީބު ރިޕޯޓުކުރުމަށް ބޭކާރު އެހެން ގޮތުގައި ކުރާ ކަންތައްތަކެއް ރަނގަޅު ގޮތަކަށް ލިޔުމުގެ ކުރިއާ ގުޅިގެން، އެ ކަންތައްތައް ތަރުތީބުގެ ފިލިތަކެއް ފަހުން އަލީގައި ނުކުރެވޭނެ ކަމަކީ ޖަވާބު ބައްޓަންކުރެވިގެންނެވެ. މި ސުވާލަށް ޖަވާބުދިން އިރު ބައެއް ދަރިވަރުންނަށް ޖަވާބު ރަނގަޅަށް ދޭން އެނގުން ކަމުގައިވިޔަސް، އަސްލު ބައި ދަރިވަރުންނަށް ދިމާވި މައްސަލައަކީ ހުރި ތަރަށް ފަހުން ލިޔުމަށް ކުރީ ތަރުތީބުގެ ތަރުގައި ޖަވާބު ބައްޓަންކުރެވިފައި ނުވެއެވެ.

ތިރީގައި މި ވަނީ ދޫރަ 1ގެ 4ވަނަ ސުވާލާއި އެ ސުވާލަށް ދަރިވަރަކު ދީފައިވާ **ރަނގަޅު** ޖަވާބެކެވެ.

4. މަދަރުސާތަކުގެ ހަޔާ ތަރުބިއްޔަތު ވާސިލުކުރުމަށް ހުރަސްއަޅާ ކަންތައްތަކެއް ތިޔުންތެރިޔާ ފާހަގަކޮށްފައި އެބަ ވެއެވެ. އެ ކަންތައްތަކަކީ ކޮބައިކަން އޮޅުންފިލުވައިދޭށެވެ!

(3 މާކްސް)

ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު:

- މި ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި ނަތީޖާ ކެރުޑާހަށް ލިބޭ ބަދަލާގެ ބޭނުން ހުރަވެއެވެ. އަދި މަސައްކަތްތެރިކަމުގެ ހަރަކާތް ވިސްނުމާއި އަހުލާގު ގެދަ ކަންކަން ދަރިވަރުން ކުރުމަށް ބާރު ނުދީ، ސްކޫލު ތެރޭގައި މިގޮތަށް މަސައްކަތް ކުރުމަށް އަބަދުވެސް މުއައްސަސާން ތިބޭނަކަން ވިސްނައިދޭ ވިސްނުމެވެ.

މަތީގައިވާ ޖަވާބުގައި ތިން ނުކުތާ ލިޔެ ދަރިވަރުގެ ބޭނުންތަކުގައި ވަނީ ޖެހުމާ ނަގަން ތިބި ފަރާތްތަކުގެ އިހުމާލުވުން އޮތްކަން ހަމަޖެހިފައެއް ނުވާ ކަމުގައި މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެން ނިންމަމުންދާއިރު ވަނީ މި ޖަވާބު ރަނގަޅު ކަމަށެވެ.

ތިރީގައި މި ވަނީ ދޫރަ 1ގެ 4ވަނަ ސުވާލަށް ދަރިވަރަކު ދީފައިވާ **ރަނގަޅު ނޫން** ޖަވާބެކެވެ.

ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު:

- ކުރިއަރަމުންދާ ޒަމާނާގައި ހުރިހާ މަސައްކަތްތަކެއް ޓެކްނޮލޮޖީއާ ގުޅުވާލުމަށް ހިނގާ ސައިންސާ ބޭނުންކުރުމާއި ބޮޑުކޮށް ބޭނުން ހިފުއްވެއެވެ.

މަތީގައިވާ ޖަވާބަށް ބަލާ އިރު، ފާހަގަކުރެވެނީ ދަރިވަރަށް ސުވާލު ރަނގަޅަށް ދޫރަވެފައި ނުވާ ކަމެވެ. އެހެނީ، ދޫރައިގެ ތެރޭގައިވާ މަދަރުސާތަކުގެ ތަރުބިއްޔަތު ހާސިލުކުރުމަށް ކުރަން ކުރިމަތިވާ އަސަރުތަކުގެ ކަން ކުރިމަތިވާ ގޮތައް އަދި ކަންކަން ރާއްޖޭގައި ނުކުތާ ކަމަށެވެ. އެހެންވީމާ މި ސުވާލަށް ދަރިވަރު ޖަވާބު އިރު، ސުވާލުގައި ބުނާ އުސޫލާއި ވަރަށް ރަނގަޅަށް ވިސްނައިގެން ޖަވާބު ދީފައި ނުވާ ކަމަށް ފާހަގަކުރެވެނެވެ.

އިރުޝާދު

ދޫރަ 1ގެ 4ވަނަ ސުވާލަކީ ބޭނުމަކީ މަދަރުސާތަކުގެ ހަޔާ ތަރުބިއްޔަތު ވާސިލުވުމަށް ޖެހިފައި ބަޔާން ގޮތުގައި ކުރިމަތިވާ ކަންކަންތަކާއި ހުރި އިރު، މަދަރުސާތަކުގެ ތަރުބިއްޔަތު ވާސިލުވުމަށް ޖެހިފައި ހުރަސްއަޅާ ކަންތައްތަކަކީ ކޮބައިތޯ ބެލުމެވެ. މި ސުވާލަށް ޖަވާބު ދޭ އިރު، ދޫރައިގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތައް ގެންގުޅެފައިވާ ގޮތް ސުވާލު ބައްޓަންކޮށްފައިވާ ގޮތް ދެނެ ގަންނަ ވިސްނަންޖެހެއެވެ. އަދި

ސުވާލު ބައްޓަންކޮށްފައި ވަނީ ކޮން ކަމެއް ހޯދުމަށް ތޯ ވެސް ވިސްނައިލަންޖެހެއެވެ. ރަނގަޅަށް ވިސްނައިލައިގެން ޖަވާބުދީފި ނަމަ، މި ސުވާލުގެ ޖަވާބު ވަރަށް ގިނަ ދަރިވަރުންނަށް ރަނގަޅުކުރެވިދާނެކަމަށް ދެކެމެވެ.

ދޫރަ 1ގެ 5ވަނަ ސުވާލު

ދޫރަ 1ގެ 5ވަނަ ސުވާލަކީ ވެސް ދޫރައިގެ ސުވާލެކެވެ. މި ސުވާލަށް ޖުމުލަ މާކްސް ލިބުނު ދަރިވަރުން ވަރަށް މަދުކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. ބައެއް ދަރިވަރުން ޖަވާބު ބައްޓަންކޮށްފައިވާ ގޮތުން ސުވާލުގައިވާ "މޯބައިލު ފޯނާއި ޓެބްލެޓް ފަދަ ވަސީލަތްތަކަށް ދަރިން އަދަބުވިޔަނުދީ، ބޮޑުނިވިހިނުކުރާ މަސައްކަތްތަކުގައި ދަރިން ޝާމިލު ކުރުވާން ޖެހެއެވެ." (ޖުމުލަ މާކްސް 4) މި ޖުމުލައި ބުނެފައިވާ މޯބައިލު ފޯނާއި ޓެބްލެޓް ފަދަ ވަސީލަތްތަކަށް ދަރިން "އަދަބު" ވުމަކީ ކޮބައިކަން ލިޔުމުގައި ބުނާ ހާލަތަށް ވިސްނައިލުމުން ނުވަތަ އެ ކޮންޓެކްސްޓުގައި މާނަ ކުރުވިފައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. އެންމެ ބޮޑަށް ފާހަގަކުރެވުނު ކަމަކީ ޖަވާބުގައި "އަދަބުވުން" މާނަކުރުމުގައި ގެނެސްފައިވާ ދެ ބަސް (އަވަގައިޖެހި ވަނުވާ ނޫނަސް ހެދުމައި) ބަލައިލެވިފައި ނުވުމެވެ. ވަރަށް ގިނަ ދަރިވަރުން ޖަވާބުދީފައިވަނީ "އަވަގައިޖެހުން" މި މާނަ ދޫރަވާ ބައި އެކަނި ގެންގޮސްގެންނެވެ. މިގޮތުން ބައެއް ދަރިވަރުންގެ ޖަވާބު ބައްޓަންކޮށްފައިވާ އިރު، ސުވާލުގައިވާ ޓެބްލެޓާއި މޯބައިލް ފޯނު ފަދަ ވަސީލަތްތަކަށް އިސްތިއުމާލްކޮށް ވެސް ޖަވާބުދީފައިވާ ކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. މި ސުވާލަށް ޖުމުލަ މާކްސް ލިބިފައި ވަނީ ވަރަށްމަދު ދަރިވަރަކަށެވެ. ގިނަ ދަރިވަރުންނަށް ސުވާލަށް 1 މާކްސް ލިބިފައިވާ އިރު، ބައެއް ދަރިވަރުންނަށް 0.5 އަދި މި ސުވާލަށް 0 ލިބުނު ދަރިވަރުން ވެސް ތިބިކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ.

ތިރީގައި މި ވަނީ ދޫރަ 1ގެ 5ވަނަ ސުވާލާއި އެ ސުވާލަށް ދަރިވަރަކު ދީފައިވާ **ރަނގަޅު** ޖަވާބެކެވެ.

5. "މޯބައިލު ފޯނާއި ޓެބްލެޓް ފަދަ ވަސީލަތްތަކަށް ދަރިން އަދަބުވިޔަނުދީ، ބޮޑުނިވިހިނުކުރާ މަސައްކަތްތަކުގައި ދަރިން ޝާމިލު ކުރުވާން ޖެހެއެވެ." (ޖުމުލަ މާކްސް 4) މި ޖުމުލައި ބުނެފައިވާ މޯބައިލު ފޯނާއި ޓެބްލެޓް ފަދަ ވަސީލަތްތަކަށް ދަރިން "އަދަބު" ވުމަކީ ކޮބައިކަން ބުނެދޭތޯ!

(2 މާކްސް)

ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު:

- މޯބައިލް ފޯނާއި ޓެބްލެޓް ފަދަ ވަސީލަތްތަކަށް ދެލިކިލިވުމަކީ، އެކަމަށް ބޮޑަށް ހުސްވެފައި ހުރުމެވެ.

މަތީގައިވާ ޖަވާބުން ފާހަގަކުރެވޭނީ "އަދަބުވުން" މި ލަފުޒު މާނަކުރުމުގައި ކޮންމެހެން ގެންނަންޖެހޭ ކަމެއް އެގޮތުން ދަރިވަރުންގެ ބޭނުން ނުވާކަމާއި ދެ ލަފުޒު ކަމުގައިވާ "ދެލިކިލިވުމާއި" އެ ކަމެއް

ގޮސް ހުސްވުން" މި ދެ ބައި ވެސް ދަރިވަރު ގެނެސްދީފައެވެ. އެހެންކަމުން މި ސުވާލަށް ފުރިހަމަ މާކުސް ލިބިފައި ވަނީ މި ސުވާލަށް ޖަވާބުދީފައިވާ ދަރިވަރުންގެ ތެރެއިން ވަރަށް މަދު ދަރިވަރަކަށެވެ.

ތިރީގައި މި ވަނީ ދާރާ 1 ގެ 5 ވަނަ ސުވާލަށް ދަރިވަރަކު ދީފައިވާ ފުރިހަމަ **ނުވާ** ޖަވާބެކެވެ.

ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު:

- އެހެން ވަސީލަތްތައް ބޭނުންކުރުމުގައި ދެކޮޅުހެދުމެވެ.

މަތީގައިވާ ޖަވާބަށް ބަލާ އިރު، ފާހަގަކުރެވުނީ "އެ ފަދަ" މި ގޮތުގެން ސުވާލުގައިވާ ޓެކްނޮލޮޖީއާ މީޑިއާ ފޯނު ފަދަ ވަސީލަތްތަކަށް އިޝާރާތްކޮށްފައިވާ ކަމެވެ. އަދި އެ ވަސީލަތްތައް ބޭނުންކުރުމުގައި ދެކޮޅުހެދުމުގެ ވާހަކަ އަރުވާލުމުގެ މާނަ ފުރިހަމަކޮށްފައި ނުވާކަމެވެ. އެހެންކަމުން ދަރިވަރުގެ މި ޖަވާބަށް ލިބިފައިވަނީ 1 މާކުސްއެވެ.

އިރުޝާދު

ދާރާ 1 ގެ 5 ވަނަ ސުވާލަކީ މަޒުމޫނަކީ ޓެކްނޮލޮޖީ މީޑިއާ ފަދަ ވަސީލަތްތަކަށް އަރުވާލުމަކީ ކޮބައިކަން ހޯދުމެވެ. މިގޮތުން ޖުމުލަގައިވާ ވަކި ގޮތެއް ނަގައިފައި މާނަ ކުރަންޖެހޭ ނަމަ، އެ ގޮތް މާނަކުރާ އިރު، ދާރާގައި ބޭނުންކުރެވިފައިވާ ހަރަކަތް ފުންކޮށް ވިސްނައިގެން ޖަވާބުދިނުމަށް ސަމާލުކަން ދޭންޖެހެއެވެ. މިގޮތުން ސުވާލުގައި ވަކި އެއްޗަކާ އިޝާރާތްކޮށްފައިވުމުން އެ އެއްޗަކާ ގުޅުވައިގެން ނުވަތަ އެ އެއްޗަކާ އިޝާރާތްކުރެވޭ ޖަވާބު ބަޔާންކުރުމަށް ސަމާލުކަން ދިނުމަށް އިރުޝާދުދެމެވެ.

ދާރާ 1 ގެ 6 ވަނަ ސުވާލު

ދާރާ 1 ގެ 6 ވަނަ ސުވާލަކީ ވަޒަންކުރުމުގެ ސުވާލެކެވެ. މި ސުވާލަށް ޖަވާބުދޭ އިރު، ގޮތެއް ކަނޑައަޅައި އެ ނިންމުމުގެ މައްޗަށް ހުރި ދަލީލުތަކާއި ހެކި ދެއްކުމެވެ. މި ސުވާލަށް ދީފައިވާ ޖަވާބުތަކުން ފާހަގަކުރެވުނީ ގިނަ ދަރިވަރުންނަކީ މި ސުވާލަށް ފުލް މާކުސް ލިބިފައިވާ ވަރަށް މަދު ކާމިޔާބު ގޮތް ކަނޑައެޅުން ނުބައި ވުމުގެ ސަބަބުން 0 ވެސް ލިބިފައިވެއެވެ. މިގޮތުން ހުރި ފުރިހަމަ ނުވުމުގެ ސަބަބުން މާކުސް އުނިވި ދަރިވަރުން މަދުން ނަމަވެސް ތިބިކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ.

ތިރީގައި މި ވަނީ ދާރަ 1ގެ 6ވަނަ ސުވާލާއި އެ ސުވާލަށް ދަރިވަރަކު ދީފައިވާ **ރަނގަޅު** ޖަވާބެކެވެ.

6. މަތީ ތަޢުލީމުގެ ކަންކަމުގައި ތަރައްޤީ އިދާރާތަކުގެ އިހުމާލުވުމެއް އޮތް ކަމަށް ލިޔުންތެރިޔާ ގަބޫލުކުރަނީ ހެއްޔެވެ؟ ލިޔުމުން ހޯދައިގެން މި ކަން ސާބިތުކޮށްދޭށެވެ!

(3 މާކްސް)

ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު:

- *ގަބޫލުކުރެވެއެވެ. އެހެނީ، ލިޔުމުގައި ގައުމީ ޒުވާނުންނަށް ނިސްބަތުން އަދަދު ހަތަރުވަނަ ކަމުގައި ކަމަށާއި ސަރުކާރުން ދީ ތަޢުލީމީ ސްކޮލަރޝިޕްތައް ދެވިފައިވާ އެންމެ ބޮޑު ނިސްބަތަކީ ދާއިރާތަކުން ދީފައިވާ ނިސްބަތް ކަމަށާއި ޖެހިލު ފަރާތްތަކަށް ހޯދަން ޕްރޮގްރާމް އިމްތިޔާޒު ދީ އިންސާފުވެރި ނުވާނޭ ކަމަށާއި، ތަޢުލީމީ ދަރަޖަ ނިސްބަތުން ގަތުން ހުރަސްތަކެއް ބަލައިނުގަނެވޭ ފަރާތްތަކުން ބޭނުންކުރާތީއެވެ.*

މަތީގައިވާ ޖަވާބުން ފާހަގަކުރެވޭ ސުވާލުގައި ދަރިވަރުން ގޮތެއް ކަނޑައަޅައިފައި ވަނީ ރަނގަޅަށް ކަމަށެވެ. އަދި ނިންމުމަށް ބާރުދޭ، ލިޔުމުން ހޯދައިދީފައިވާ އިބާރާ، ދެ ހެކީގެ އިބާރާތް ގެންނަފައިވާ ފަރަކާއި މި ސުވާލަށް ބަލާ އިރު ސުވާލާ ނުގުޅޭ ބާރުނުދޭ ފަރާތްތަކުގެ ބަޔާންތަކެއް ނުވާތީއެވެ. އެހެންކަމުން އެގްޒާމިނަރުން ނިންމަވާފައި ވަނީ ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު ރަނގަޅު ކަމަށެވެ.

ތިރީގައި މި ވަނީ ދާރަ 1ގެ 6ވަނަ ސުވާލަށް ދަރިވަރަކު ދީފައިވާ **ނުބައި** ޖަވާބެކެވެ.

ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު:

- *ގަބޫލެއް ނުކުރަމު. އެއީ ގައުމަށް އެންމެ ބޭނުންވާ ދާއިރާތަކަށް ސަރުކާރުން ނުލިބޭތީއެވެ. އަދި ފުރުސަތު ހުރިނަމަ ގައުމަށް ޚިދުމަތްކުރުމަށް އެއްބަސްވެވޭނެއެވެ. ނަމަވެސް ހިންގަނީ ހުރިހާ ކަމަކީ ނުވާނެއެވެ.*

މަތީގައިވާ ޖަވާބަށް ބަލާ އިރު، މި ސުވާލަކީ ގޮތެއް ނިންމަން ނުވަތަ ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ޖަވާބަކަށް ވާ އިރު، ދަރިވަރު ގޮތް ކަނޑައަޅައިފައި ވަނީ ނުބައި ކޮށެވެ. އެހެންނަމަވެސް ހޯދާ ގޮތުގައި ރަނގަޅު ހެއްކެއް ގެންނަފައި އޮތަސް ގޮތް ނިންމުން ނުބައިވުމުގެ ސަބަބުން، މި ފަދަ ސުވާލުތަކަށް އަންނަނީ ވެސް މާކުސް ދިނުމުގައި ހިފަހައްޓާ މިންގަނޑާ އެއްގޮތަށް ދީފައިވަނީ 0 އެވެ.

އިރުޝާދު

ދާރަ 1ގެ 6ވަނަ ސުވާލުގެ މަޤްޞަދަކީ ސުވާލުގައި ބުނާ ކަމެއް ދާރައިގެ އަލީގައި ވަޒަންކޮށް، އެ ކަމަށް ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ދާރައިން ރަނގަޅަށް ހޯދައިދިނުމެވެ. ދާރައިގައި މި ސުވާލަށް ބޭނުންވާ 3 ހެއްކެއް ވެއެވެ. އެހެންކަމުން މި ފަދަ ސުވާލުތަކަށް މާކުސް ދެނީ އެކި، ގޮތް ކަނޑައެޅުމަށް 1 މާކުސްދިނުމަށްފަހު،

2 ހެއްކާއި ލިޔުމުން ގެންދެވެން އޮތީމާ 2 ހެއްކާއި ގެންނަން ޖެހެއެވެ. މި ފަދަ ވަޒަންކުރާ ފެންވަރުގެ ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބުދޭ އިރު، ގޮތް ކަނޑައަޅާ އިރު، ފަރުވާތެރިކަމާ އެކު ވިސްނައިގެން ދޭހަ ކުރުމަށްފަހު، ގޮތެއް ކަނޑައެޅުން މުހިންމެވެ. ސަބަބަކީ ނުބައިކޮށް ގޮތް ކަނޑައެޅިއްޖެ ނަމަ، ހުކުމެއް ތަނަގަކަން ގެންސްފައި ހުރި ކަމުގައިވިޔަސް، އެ ސުވާލަށް 0 ދަރަޖާ ލިބޭނެއެވެ. އެހެން، ގޮތް ނިންމުން ބަރާސާވެފައިވަނީ ދެއްކާ ހެކީގެ މައްސަލަ ކަމުގައިވާތީއެވެ.

ޕަރަ 1ގެ 7 ވަނަ ސުވާލު

ޕަރަ 1ގެ 7 ވަނަ ސުވާލަކީ މައުލޫމާތުގެ ސުވާލެކެވެ. މި ސުވާލުގެ ޖަވާބު ވަރަށް ފަސޭހައިން ދަރައިން ފެންނަން އޮންނާނެއެވެ. މި ސުވާލުގެ ޖަވާބު ވަރަށް ގިނަ ދަރިވަރުންގެ ރަނގަޅުކަމަކަށް ފާހަގަކުރެވުނެވެ. އެހެންނަމަވެސް ބައެއް ދަރިވަރުން ސުވާލުގެ މަޤްޞަދައި ޖަވާބުގެ ނިސްބަތުން ނުގުޅޭތީ 0.5 މާކްސް އުނިކުރަންޖެހުނެވެ.

ތިރީގައި މި ވަނީ ޕަރަ 1ގެ 7 ވަނަ ސުވާލާއި އެ ސުވާލަށް ދަރިވަރަކު ދީފައިވާ **ރަނގަޅު** ޖަވާބެކެވެ.

7. ސާނަވީ އަދި މަތީ ސާނަވީ ދަރިވަރުންނަށް، އަމަލީ ތަޖުރިބާގެ ފުރުސަތު ފަހިކޮށްދިނުމަކީ ކާމިޔާބު ކަމެއްކަން އެނގޭނީ ކިހިނެއް ހެއްދެވޭ؟

(1 މާކްސް)

ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު:

- އެއީ ކުރިން ވެސް އެ ކަމުގެ ތަޖުރިބާކަން ގައުމަން ލިބުނު ކަމަކަށް ވުމުންނެވެ.

މަތީގައިވާ ޖަވާބުން ފާހަގަކުރެވުނީ ޖަވާބު ވަނީ ސުވާލުގެ މަޤްޞަދާ ގުޅޭ ގޮތަށް އިބާރާތްކުރެވި އަދި ސުވާލަށް ވަރަށް ފުރިހަމަ ޖަވާބެއް ދީފައިވާ ކަމެވެ. އެހެންކަމުން މި ސުވާލަށް 1 މާކްސް ފުރިހަމައަށް ލިބުނެވެ.

މި ސުވާލަށް ލިބުނު މާކުހުން 0.5 މާކްސް މަދު ދަރިވަރުންނަށް އުނިކުރަންޖެހުނީ ޖަވާބުގެ ނިސްބަތުން ސުވާލުގެ މަޤްޞަދާ ނުގުޅޭ ގޮތަކަށް އިބާރާތްކުރެވިފައިވުމުންނެވެ. މި ސުވާލުގެ ޖަވާބަށް ފުރިހަމަކޮށް ނުލިބި ވަނީ ވަރަށް މަދު ދަރިވަރަކަށެވެ.

އިރުޝާދު

ޕަރަ 1ގެ 7 ވަނަ ސުވާލުގެ ބޭނުމަކީ މަދަރުސާތަކުގެ ހަލީ ވަނަތަނޑިއަށް ވާސިލުވުމަށް ބަލައި ބައެއް ގައުމުތަކުގައި ކުރަމުންދާ ކަންކަންތަކާއި ހަދި އިރު، މަދަރުސާތަކުގެ ވަނަތަނޑިއަށް ވާސިލުވުމަށް

ބަލައި ހުރަސްއަޅާ ކަންތައްތަކާ ކޯބައިތޯ ބެލުމެވެ. މި ސުވާލަށް ޖަވާބު ދޭ އިރު، ދޭރައިގައި ދައްކައިދީފައިވާ ވާހަކަތައް ގެނެސްދީފައިވާ ގޮތާއި ސުވާލު ބައްޓަންކޮށްދީފައިވާ ގޮތް ގުޅާ ފުންކޮށް ވިސްނަންޖެހެއެވެ. އަދި ސުވާލު ބައްޓަންކޮށްދީފައި ވަނީ ކޮން ކަމެއް ހޯދުމަށް ތޯ ވިސްނާ ވިސްނައިލަންޖެހެއެވެ. ރަނގަޅަށް ވިސްނައިލައިގެން ޖަވާބުދީފިނަމަ، މި ސުވާލުގެ ޖަވާބު ލިޔުން ޖެހޭ ދަރިވަރުންނަކަށް ރަނގަޅުކޮށްލިޔުނު ކަމަށް ދެކެމެވެ.

ދޭރަ 1ގެ 8ވަނަ ސުވާލު

ދޭރަ 1ގެ 8ވަނަ ސުވާލަކީ ބޭނުންކުރުމުގެ ސުވާލެކެވެ. ސުވާލުގައި ވަނީ ދިވެހި ދަރިން ވަޒީފާގެ މާހައުލަށް އަހުލުވެރިވުމުގެ ނަމަ، ގައުމަށް ފީބާށް ކުރިއަރުވަން ބާރުއަޅާކަން ޕެރެގްރާފެއް ލިޔުއްވާށެވެ. މި ސުވާލަށް ޖަވާބުދިނުން ދަރިވަރުންގެ ތެރެއިން ގިނަ ދަރިވަރުންނަކަށް އެކަށީގެންވާ ރަނގަޅު މިންވަރަކަށް މި ސުވާލުން ސްކޯރު ކުރެވިފައިވާކަން ފާހަގަ ކުރެވުނެވެ.

ތިރީގައި މި ވަނީ ދޭރަ 1ގެ 8ވަނަ ސުވާލާއި އެ ސުވާލަށް ދަރިވަރަކު ދީފައިވާ **ރަނގަޅު** ޖަވާބެކެވެ.

8. ދިވެހި ދަރިން ވަޒީފާގެ މާހައުލަށް އަހުލުވެރިވުމުގެ ނަމަ، ގައުމަށް ފީބާށް ކުރިއަރުވަން ބާރުއަޅާކަން، ޕެރެގްރާފެއް ލިޔުއްވާށެވެ! ލިޔާ ޕެރެގްރާފު 5 ޖުމްލައަކަށް ވުރެ ކުރު ނުކުރާށެވެ! އަދި 7 ޖުމްލައަކަށް ވުރެ ދިގު ނުކުރާށެވެ!

(4 މާކުސް)

ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު:

- ދިވެހި ދަރިން ވަޒީފާގެ މާހައުލަށް އަހުލުވެރި ވުމުގެ ނަމަ، ގައުމިއްޔަތުގެ ސިފަތަކާއެކު ގައުމު އާރާސްތުކުރެވިގެންދާނެއެވެ. ހަމަ މިގޮތަށް މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ ޤާބިލު ދަރިންތަކެއް އުފެއްދުމަކީ ގައުމުގެ އިޤްތިޞާދު ދިރުވައިލުމަށް ހުރި ބަރާބަރު ކަމެއް އަސާސީ ކަމަކަށްވެއެވެ. ގައުމުގެ ޒުވާނުންނަކީ ރަނގަޅު ހުނަރުވެރިކަމާއި ދަރި ގައުމު ކުރިއަރައިގެން ދާނެއެވެ. ދިރިއުޅުން ބޮޑުކުރުމުގައިވާ ، ގައުމު ދުވަހު ތަރައްޤީވާ ހެދުނު ސިޔާސީގޮތުން ، ޖިންސާވާދާ ހެދުނު ރައްކާތެރިކަމާއި ބިނާކުރުމާ އުމްރާނީ ގޮތުން ކުރިއަރައިގެންދާނެއެވެ. އެހެންކަމުން ދިވެހި ދަރިން ވަޒީފާގެ މާހައުލަށް އަހުލުވެރިވުމަކީ ގައުމު ކުރިއަރައި ދިޔުމެވެ.

މަތީގައި އެ ވާ ޖަވާބަށް ބަލާ އިރު، އެ ޖަވާބު ރަނގަޅު ވީ ދިވެހި ދަރިން ވަޒީފާގެ މާހައުލަށް އަހުލުވެރިވުމުގެ ނަމަ، ގައުމަށް ފީބާށް ކުރިއަރުވަން ބާރުއަޅާކަން ޕެރެގްރާފު ލިޔުއްވާ އިރު، އެ ޕެރެގްރާފު ރަނގަޅު ފޮނިއަކާ އެކު ޖަވާބަށް ބޭނުންވާ ނުކުތާތައް ހިމަނައިގެން ޕެރެގްރާފު އުނގަޅައިގަތުމާއި ވާހެއެވެ. މި ސުވާލުގައި ޖަވާބުގައި ހިމެނިދާނެ 8 ނުކުތާއެއް މާކިންގ ސްކީމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އިރު، އޭގެތެރެއިން މަދުވެގެން 3 ނުކުތާއެއް ހިމަނަން ޖެހޭ އިރު، މި ދަރިވަރުގެ ޖަވާބުން ރަނގަޅު 4 ނުކުތާއެއް

ގެނެސްފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި ސުވާލުގައި ދީފައިވާ އިރުޝާދާ އެއްގޮތަށް ޖުމްލަތަކުގެ ތެރެއިން ޖަހާ ދެމިސާލު ލިޔެ ފައްޓައިފައި ވެއެވެ. އަދި އިބާރާތްކުރުމުގެ މައްސަލަތައް ނެތުމާ އެކު މި ދަރިވަރަށް މި ވަނީ މި ސުވާލަށް ފުރިހަމަ މާކްސް ލިބިފައެވެ.

ތިރީގައި މި ވަނީ ބައި 1ގެ 8ވަނަ ސުވާލަށް ދަރިވަރަކު ދީފައިވާ ފުރިހަމަ ނޫން ޖަވާބެކެވެ.

ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު:

- *ގައުމުގެ ކުރިއެރުމަށް ބޭނުންވާ ދާއިރާތަކަށް ސަގާފަތަކީ ސިޔާސީ ކުރިއެރުމެވެ. ގައުމު އާރާސްތު ކުރެވިފައި ތަފާތު ދާއިރާތަކުން މަސައްކަތްތަކުން ހުރިކަން އަންގައިދިނުމުންނެވެ. މަސައްކަތްތަކުގެ*

މަތީގައިވާ ޖަވާބަށް ބަލާ އިރު، ފާހަގަކުރެވޭ ދަރިވަރަށް ޖަވާބުގައި ގެނެސްފައިވާ ޖަވާބުގައި ހިމަނަން ޖެހޭ ނުކުތާތަކުގެ ތެރެއިން 1 ނުކުތާ ގެނެސްފައިވާ ކަމެވެ. އެހެންވީމާ، ޖަވާބު ލިޔެފައިވާ މިންވަރަށް ބަލައި މި ސުވާލަށް މާކްސް ދެވިފައިވެއެވެ.

އިރުޝާދު

ބައި 1ގެ 8ވަނަ ސުވާލު ބިނާކޮށްފައިވަނީ ލިޔުމުގައި ވަކި ކަނޑައަޅާފައިވާ ހުރުމަތްތަކަށް، އެ ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ޖުމްލަތައް ލިޔުމަށެވެ. މި ޖުމްލަތަކަށް ލިޔުއްވު، ވަކި ދެމިސާލު ފެށ ކަނޑައެޅިފައިވެއެވެ. މި ސުވާލުގައި 4 މާކްސް ކަނޑައެޅިފައިވާ އިރު، ލިޔާ ޖުމްލަތަކުގައި މަދުވެގެން 3 ކަލެއް ހިމެނުމަކާއި ދީފައިވާ ދިގު މިނަން ފުށުނައިގެން ލިޔުމަށް ފެށ ދަރިވަރުން ސަމާލުކަން ދޭންވާނެއެވެ.

ކަރުދާސް 2ގެ (ދޭހަ 2)

ދޭހަ 2ގެ 1ވަނަ ސުވާލު

މިއީ، އާދައިގެ ސުވާލުތަކެވެ. މި ސުވާލުގެ ޖަވާބު ދޭހައިގެ ލިޔުމުން ރީތިކޮށް ފެންނާ އޮންނާނެއެވެ. މި ސުވާލަށް ޖަވާބު ދީފައިވާ ވަރަށް ގިނަ ދަރިވަރުންގެ ޖަވާބު ރަނގަޅެވެ. މި ސުވާލަށް ރަނގަޅު ޖަވާބު ނުދެވި ވަނީ ވަރަށް މަދު ދަރިވަރަކަށެވެ.

ތިރީގައި އެ ވަނީ ދޭހަ 2ގެ 1ވަނަ ސުވާލާއި އެ ސުވާލަށް ދަރިވަރަކު ދީފައިވާ **ރަނގަޅު** ޖަވާބެކެވެ.

1. ފްރޮންޓްކާއި ގޯލް، ދުނިޔެއްބަލައިގާން، ނުކުމީ ކޮން އިރަކު ހެއްޔެވެ؟

(1 މާކްސް)

ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު:

- މީގެ 50 އަހަރު ކުރިންނެވެ./ 50 އަހަރު ކުރިންނެވެ.

ތިރީގައި އެ ވަނީ ދޭހަ 2ގެ 1ވަނަ ސުވާލަށް ދަރިވަރަކު ދީފައިވާ **ރަނގަޅު ނޫން** ޖަވާބެކެވެ.

ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު:

- "މިސާލެއް ލިބިފައެއް ނެތް"

މަތީގައި އެ ވާ، ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު ނުބައެވެ. މި ޖަވާބު ނުބައިވީ ކޮށްފައިވާ ސުވާލަށް އަމާޒުވާނުހެން ދަރިވަރު ޖަވާބުދީފައި ނުވާތީއެވެ. ސުވާލަށް އަމާޒުވާނުހެން ދަރިވަރަށް ޖަވާބު ގެންނަސްދީފައި ނުވަނީ ސުވާލު ދޭހަނުވެ ޖަވާބު ލިޔުމުން މަސައްކަތް ކޮށްފައިވާތީ ކަމަށް ދެކެވެއެވެ.

ދޭހަ 2ގެ 2ވަނަ ސުވާލު

ތިރީގައި އެ ވަނީ ދޭހަ 2ގެ 2ވަނަ ސުވާލާއި އެ ސުވާލަށް ދަރިވަރަކު ދީފައިވާ **ރަނގަޅު** ޖަވާބެކެވެ.

2. "މި ކޮޅިގަނޑުން ނެއްޓުމަށް ކުރެވުނު މަސައްކަތުން އެ ދުމަފިރިންނަށް އާދެވުނީ ދުވަހަކު ވެސް، އަޑުނާހާ، އަޖައިބެއް ފަދަ ރީތި މަންޒިލަކަށެވެ." (ފެހެމަގާލު 1) މި ޖުމުލައިގައިވާ، "ނެއްޓުން" މި ލަފުޒު ބޭނުންކޮށްފައި އެ ވަނީ ކޮން މާނައެއްގައި ހެއްޔެވެ؟

(2 މާކްސް)

ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު:

- އެ މީހުންނަށް ކުރިމަތިވީ އާފަތުން ސަލާމަތްވުމުގެ މާނައިގައެވެ.

މަތީގައި އެ ވާ، ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު ރަނގަޅެވެ. ދަރިވަރު ސުވާލަށް ޖަވާބު ދީފައި ވަނީ ސުވާލު ވަރަށް ރަނގަޅަށް ދޭހަވެގެންކަން، ޖަވާބުދީފައިވާ ގޮތުން ވަރަށް ރަނގަޅަށް ހާމަވެއެވެ.

ތިރީގައި އެ ވަނީ ދޭހަ 2ގެ 2ވަނަ ސުވާލަށް ދަރިވަރަކު ދީފައިވާ **ރަނގަޅު ނޫން** ޖަވާބެކެވެ.

ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު:

- "ކޮންމެވެސް ކަމެއްގައި ބުރި ސަލާމަތްވުމުގެ މާނައިގައެވެ."

މަތީގައި އެ ވާ، ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު ރަނގަޅެއް ނޫނެވެ. ދަރިވަރު ދީފައިވާ ޖަވާބަށް ބަލާ އިރު، ސުވާލު ރަނގަޅަށް ދޭހަ ވެފައެއް ނުވެއެވެ.

ދޭހަ 2ގެ 3ވަނަ ސުވާލު

މި ސުވާލަށް ޖަވާބުދިން ގިނަ ދަރިވަރުންގެ ޖަވާބު ރަނގަޅެވެ. ޖަވާބު ރަނގަޅުވީ ސުވާލުގައި ބުނާ ވާހަކަ ދަރިވަރަށް ރަނގަޅަށް ދޭހަވެގެން ޖަވާބު ދީފައި ވާތީއެވެ. މިގޮތުން މުސްކުޅި ކުޅިވަރާއި ކަސްރަތު ކުޅިވަރު ދަރިވަރުންނަށް އެނގުނުކަން ކުދިންގެ ޖަވާބުތަކުން ފާހަގަވިއެވެ.

ތިރީގައި އެ ވަނީ ދޭހަ 2ގެ 3ވަނަ ސުވާލާއި އެ ސުވާލަށް ދަރިވަރަކު ދީފައިވާ **ރަނގަޅު** ޖަވާބެކެވެ.

3. ދިވެހިން ކުޅެއުޅުން ކުޅިވަރުތަކަކީ ފޯރާނެ ވަރަށް ގާތް، ކުޅިވަރުތަކެއްކަން، އާންގެ ބަސްދީ ގަދުމުން އެނގެއެވެ. މި ކުޅިވަރުތަކުގެ ތަފާތުން މުސްކުޅި 2 ކުޅިވަރެއްގެ ނަމާއި، ކަސްރަތު 2 ކުޅިވަރެއްގެ ނަން ލިޔާށެވެ! ކުޅިވަރުތަކުގެ ނަން ލިޔާއިރު އެއީ ކޮން ބާވަތެއްގެ ކުޅިވަރެއްކަން އެނގޭ ގޮތަށެވެ.

(2 މާކްސް)

ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު:

- މުސްކުޅި ކުޅިވަރު : ފުރުކުޅުން / ކަރަމް ކުޅުން
- ކަސްރަތު ކުޅިވަރު : ދުވެލި ހިނގުން / ބޯޅަޖެހުން

ތިރީގައި އެ ވަނީ ދޭހަ 2ގެ 3ވަނަ ސުވާލަށް ދަރިވަރަކު ދީފައިވާ **ރަނގަޅު ނޫން** ޖަވާބެކެވެ.

ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު:

- ކަސްރަތު ކުޅިވަރު: ގަނޑުމިލާ / ފެންކުޅި
- ދުސްމީ: ބޯޅަމެލި ނަރުދުން / ކޮއްމާލި

މަތީގައިވާ ޖަވާބަށް ބަލާ އިރު، ދަރިވަރަށް ދީ ކުޅިވަރުގެ ތަފާތު ރަނގަޅަށް ދޭހަ ނުވާކަން ދަރިވަރުގެ ޖަވާބުން ހާމަވެއެވެ.

ދޭހަ 2ގެ 4ވަނަ ސުވާލު

އިމްތިޙާނުގައި ބައިވެރިވި ދަރިވަރުންގެ ތެރެއިން ގިނަ ދަރިވަރުން، މި ސުވާލަށް ފުރިހަމަ ޖަވާބު ދީފައިވެއެވެ. އެކަމަކު މި ސުވާލަށް ވަރަށް މަދު ދަރިވަރުންނަށް ސުވުރުއް ލިސް، ލިބިފައިވެއެވެ.

ތިރީގައި އެ ވަނީ ދޭހަ 2ގެ 4ވަނަ ސުވާލާއި އެ ސުވާލަށް ދަރިވަރަކު ދީފައިވާ **ރަނގަޅު** ޖަވާބެކެވެ.

4. ބޮޑުފުޅު، ރައްޔިތުންނަކީ ހިތިހާ ގޮތަކުން ވެސް، ވާހަސިލު ބައްޓަން އަންގައިދޭ ޖުމްލަ، 3 ވަނަ ޕެރެގްރާފުން ހޯދުމަށްފަހު، އެ ޖުމްލަ ލިޔުއްވާ!

(2 މާކްސް)

ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު:

- "ފެތުރެން ބޮޑުފުޅު މީހުން ސިފަކުރަނީ އެފަދަ ދުވަސްވެއް ނޫނީ ބަލިވީ ގޮތުގައެވެ."

ތިރީގައި އެ ވަނީ ދޭހަ 2ގެ 4ވަނަ ސުވާލަށް ދަރިވަރަކު ދީފައިވާ **ރަނގަޅު ނޫން** ޖަވާބެކެވެ.

ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު:

- "ފާހަގަކުރަން ދަރިވަރުން ގޮވައިގެން ބައްޓަފުން މަހަށް ދާއިރު، ކުޑަ އަންހެން ކުދިންނަށް މަންމަފުޅު އެކި ހުނަރުތައް ދަސްކޮށްދެއްވިއެވެ."

މަތީގައި ވާ ޖަވާބު ނުބައިވެފައި ވަނީ ސުވާލު ރަނގަޅަށް ދޭހަ ނުވެ ދަރިވަރު ޖަވާބުދީފައިވާތީއެވެ.

ޕޭޕަރ 2ގެ 5ވަނަ ސުވާލު

އިމްތިޙާނުގައި ބައިވެރިވި ދަރިވަރުންގެ ތެރެއިން ގިނަ ދަރިވަރުން، މި ސުވާލަށް ފުރިހަމަ ޖަވާބު ދެވިފައެއް ނުވެއެވެ. ގިނަ ދަރިވަރުންނަށް މި ސުވާލަށް ޖަވާބު ދެވިފައި ވަނީ ދެބައިކޮޅެވެ. މި ސުވާލަށް ސުމެއް ލިބުނު ދަރިވަރުން ތިބިކަން ވެސް ފާހަގަ ކުރެވުނެވެ.

ތިރީގައި އެ ވަނީ ޕޭޕަރ 2ގެ 5ވަނަ ސުވާލާއި އެ ސުވާލަށް ދަރިވަރަކު ދީފައިވާ **ރަނގަޅު** ޖަވާބެކެވެ.

5. ގޯތިގެ ފުރަތަމަ ދަރިފުޅު ވިހެއުމަށް ރާއްޖެ އިސްތިޢުދާދު ކުރުމުން ޕޭރަވަނީ ކޮންކަމެއް ކަމުދެވެ؟

(2 މާކުސް)

ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު:

- "އެތެރަވިރިން ރާއްޖެ ދެކެ ވާ ޝާހިބާއި ރާއްޖޭގެ މީހުން އުޅުމާއި ގުޅޭ އެތެރަވިރިންނަށް ކަމުދިޔަ މިންވަރު"

ތިރީގައި އެ ވަނީ ޕޭޕަރ 2 ގެ 5ވަނަ ސުވާލަށް ދަރިވަރަކު ދީފައިވާ **ރަނގަޅު ނޫން** ޖަވާބެކެވެ.

ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު:

- "އަމިއްލަ ގައުމުގައި އަމިއްލަ ގޮތަށް ކުރެވޭ އިހުސާސެއް ކުރެވޭކަން"

މަތީގައި އެ ވާ ޖަވާބަށް ބަލާ އިރު، އެ ޖަވާބު ނުބައިވެފައި ވަނީ ސުވާލު ރަނގަޅަށް ޕޭރަނުވެ ޖަވާބު ދީފައިވާތީއެވެ.

ޕޭޕަރ 2ގެ 6ވަނަ ސުވާލު

އިމްތިޙާނުގައި ބައިވެރިވި ދަރިވަރުންގެ ތެރެއިން ގިނަ ދަރިވަރުންނަށް، މި ސުވާލަށް ފުރިހަމަ ޖަވާބު ދެވިފައެއް ނުވެއެވެ. ގިނަ ދަރިވަރުންނަށް މި ސުވާލަށް ޖަވާބު ދެވިފައި ވަނީ ވަރަށް ދެބައިކޮޅެވެ. މި ސުވާލަށް ސުމެއް ލިބުނު ދަރިވަރުން ތިބިކަން ވެސް ފާހަގަ ކުރެވުނެވެ.

ތިރީގައި އެ ވަނީ ޕޭޕަރ 2ގެ 6ވަނަ ސުވާލާއި އެ ސުވާލަށް ދަރިވަރަކު ދީފައިވާ **ރަނގަޅު** ޖަވާބެކެވެ.

6. "ހީވޭ ހަމަ އެ ދުވަސް ހެން. ހީވޭ ހަމަ އެ މާޒީހެން." ފްރާންސްގެ މި ދެ ބަސްދުން ކިޔާދޭމީހާގެ ހިތުގައި އުފެއްދި އިހުސާސްތައް އަމިއްލަ އިބާރާތުން ބަޔާންކޮށްދީބަލާ!

(3 މާކުސް)

ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު:

- "އެ ޖަމާޢަތުގައި އޮތީ ދިވެހިންގެ އަމިއްލަވަންތަކަމާއި ޤާބިލުކަން އަދިވެސް ދިވެހިންގެ ތާރީޚުގައި އޮތްކަމާއި ދިވެހިންނަށް އަބަދުވެސް ވަރަށް އެއްބައިވަންތަކަން އޮންނަ އަދި ދެރަމާންނަށް ވެސް ކަމޭހިތާ އަޅައިލާ ބައެއްކަން"

ތިރީގައި އެ ވަނީ ދޮރަ 2ގެ 6ވަނަ ސުވާލާއި އެ ސުވާލަށް ދަރިވަރަކު ދީފައިވާ **ރަނގަޅު ނޫން** ޖަވާބެކެވެ.

ދަރިވަރުގެ ޖަވާބު:

- "ގޮތް އެންމެ ފުރަތަމަ ރާއްޖެ އައިސް ދިވެހިންނާ ބައްދަލުވެ ކުޅެވަރު ކުޅެ މަޖާކޮށް، ރާއްޖޭގައި އުޅި ރަށްރަށް ޖާރަތްތަކުރި ހަނދާން ހާލެގެން ދިރިހުރުމުގެ އިހުސާސްތަކެކެވެ. އޭރު ދިވެހިރާއްޖޭގައި އުޅުނު އެކި އެކި ރާއްޖޭގެ ރީތިކަން ފެނުމުގެ އިހުސާސްތައް ކާމިޔާބު ހިތްގައި އުފެއްދިއެވެ."

އިޚުތިސާރު

ދީފައިވާ ސުވާލަށް ފުރިހަމަ ޖަވާބު ދެވޭނީ ސުވާލު ރަނގަޅަށް ކިޔަވައިގެންނެވެ. ސުވާލަށް އަމާޒާ ގުޅޭ ޖަވާބު ނުދެވުނީ ސުވާލު ރަނގަޅަށް ނުކިޔާތީއެވެ. އެހެންކަމުން ސުވާލު ރަނގަޅަށް ކިޔަވައިގެން ޖަވާބު ދިނުމަށް އިލްތިމާސް ކުރަމެވެ.

02 ވަނަ ސުވާލު (ޚުލާޞާ)

ދީފައިވާ ޚުލާޞާއަކީ ތިމާޖެހިގެން ޚުލާޞާއަކަށްވާ އިރު ޚުލާޞާގެ ތިމަކީ " ތަޢުލީމީ ދާއިރާ ނިސްބަތާ ކުރިން، ވަޒީފާގެ މަސައްކަތަށް ޝަރުތުކަމަށް ކުރުކޮށްދިނުމުން ކަންތައްތަކެއް" މި ތިމާއެވެ. މި ތިމަން އެގްޒާމިނަރުން 11 ނުކުތާއެއް ފާހަގަކުރައްވައިފައިވެއެވެ. މީގެތެރެއިން 8 ނުކުތާއެއް ޚުލާޞާގައި ހިމެނެންޖެހޭ ކަމަށް އެގްޒާމިނަރުން ނިންމަވައިފައިވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން ނުކުތާތަކާއި ގުޅުވައިލައިގެން ރަނގަޅަށް އިބާރާތް ކުރުމަށް ވެސް މާރކްސް ކަނޑައަޅައިފައިވެއެވެ.

ޚުލާޞާއަށް ޖަވާބުދިން ދަރިވަރުންގެ ޖަވާބުތަކުން ފާހަގަވި މައްސަލަތައް

- ފަށާ ޖުމުލައާއި ނިންމާ ޖުމުލަ (ވަށާޖައްސާ) ނުގެނެސްވުން
- ނުކުތާތައް ގެންނަންވީ ތަރުތީބުގައި (އިބާރާތުގެ ހިންގުމުން) ގެނެސް ނުދެވުން
- ގެންނަންޖެހޭ ނުކުތާ ގެނެސްދީފައި ހުރުން
- ގުޅުވައިދޭ އަކުރުތައް ބޭނުންކޮށްގެން އަދިއްލަ އިބާރާތުން ގެނެސްދީފައި ނުވުން

ޚުލާސާގެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދިނުން ގިނަ ކުދިން މި ބައިން ވަރަށް ރަނގަޅު ނަތީޖާއެއް ހޯދިކަން ފާހަގަ ކުރެވުނެވެ. ނަމަވެސް ބައެއް ދަރިވަރުންނަށް ނުކުތާތައް ނަގަން ނޭނގުމާއި ނުކުތާތައް ނަގަން އެނގުނަސް ޖުމުލަތަކުން އަމިއްލަކޮށް އެކުން ބަޔާންކޮށް ކުރުކޮށްލިޔުން ކަންތައްތަކުގެ ބަދަލުކުރުމުގައި ޖުމުލަތަކުން އަމިއްލަބަހުން ކުރު ކަންތައްތަކުގެ ގޮތުގައި ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ހުރިކަންވެސް ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. އަދި ނުކުތާތައް ތަރުތީބުން ހުށަހަޅައިދީފައި ނުވާކަން ފަދަ ކަންތައް ވެސް ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ.

މިސާލަކަށް އެ ވަނީ ޚުލާސާގެ ގިނަ ނުކުތާތަކެއް ހިމަނައިގެން ރަނގަޅަށް އިބާރާތްކޮށްފައިވާ ޚުލާސާއެކެވެ.

"ތަޢުލީމީ ދާއިރާ ނިސްބަތާ ކުދިން ފަޚުރުވާ މުސްތަޤުބަލަކަށް ޓީމްތަކުން ކުރިއަރުވަމުންދާ ޕްރޮގްރާމުތަކެއްކަމަށެވެ. ތިން ދަރިވަރުން ގިނަ
ޕްރޮގްރާމުތަކާއި ރާވައި ސަޤާފީ ކުޅިވަރާއި ޓެސްޓުތަކާއި ދަރިވަރުންނަށް ހޯދައިދެވިއްޖެއެވެ. ކަސްރަތުކުރުމާއި ހުނަރުތަކާއި ފެންނަން
ހުރިހާ މުއްސަނދި ސިފަތަކާ ކަންކަން ކުރިއަށް ގެންދާ ގަވާއިދެއް ލާޒިމުކުރެއެވެ. މީގެ އިތުރުން
ބައިވެރިވުން ދުވަހުގެ ރޮނގުން ހުނަރު ދެއްކުން ޤާބިލުކޮށްފައިވެއެވެ. ޚާއްޞަ ތަމްރީނު މަސައްކަތްތަކުގެ
ހުނަރުތައް ޖިސްމާނީ ތަރައްޤީ ކުރުމަށް އަދި ސަޤާފީ ކުޅިވަރު ހިޔާލު ދަރިވަރުން ކޮށްދޭ ކަންތައްތަކެވެ
ދަރިވަރުން ފެށުމަށް ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކެވެ. ސަލާމަތް އަޅާނެ ކަންތަކުގެ ތަރައްޤީއަށް ވިސްނުމާއި މެދުވެރިވުން ވެއްޖެ
ގެއްލުންތަކަށް ވީފަރާތް ސަލާމަތް ހިމާޔަތް ކުރުވުމާއި ކަންކަން ބަލާ މަތިން ތަރައްޤީކުރުމަށް އެ ކަންކަން ކުރުމަށް ޝައުޤު
އުފެއްދުން ފަށާނެއެވެ."

މި ހުށަހެޅުމަށް ބަލާ އިތުރު ހުށަހެޅުމަށް ފާހަގަކުރާ ފަރާތްތަކެއް (ހުނަރުތައް ޖިސްމާނީ) ހުށަހެޅުމުގެ މިސާލު ދަސްކުރުމަށް ދަތިވެއެވެ. ފުރިހަމަ ފަރާތްތަކަށް ބާރުލި ގެއްލުންތަކަށް ދެކޮޅު ފަރާތްތަކުގެ ފުރިހަމަ ނުކުތާތައް ހޯދައިދެވިއްޖެއެވެ. އެގޮތުން އެކުލެވިފައިވާ ފުރިހަމަ ޚުލާސާއެއް ދަރިވަރުންނަށް ލިޔެވޭ މަސައްކަތް ބޭނުންކުރެވޭނެ ގޮތުން ސަލާމަތްވެވޭއެވެ. މީގެ އިތުރުން ހުށަހެޅުމަށް ފާހަގަކުރެވޭ ދަރިވަރު ގެއްލުންތަކަށް އެދި ޖިސްމާނީ ފެށޭ ދަސްކުރުމާއި ފުރިހަމަކުރާށެވެ. އެހެންކަމުން އެކުލެވިފައިވާ ނިޒާމުގެ މަސައްކަތް ދަރިވަރުންގެ މި ހުނަރު ދަސްކުރަމުންދެއެވެ.

މިސާލަކަށް މި ވަނީ ދަރިވަރަކު ކުރުކޮށްފައިވާ ވަރަށް **ދެރަ** ޚުލާސާއެކެވެ.

ތަޢުލީމީ ދާއިރާ ނިސްބަތާ ކުދިން ފަޚުރުވާ މުސްތަޤުބަލަކަށް ޓީމްތަކުގައި ގިނަގުނަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރިއަރުވަމުންދެއެވެ. މިގޮތުން
މުސްތަޤުބަލު އަދި ޖިސްމާނީ ފަދަ ކަމުގެ ކުޅިވަރުތަކާއި ހިންގާފަދަ ކުރިއަރާ ކަމެއްނޫން ޕްރޮގްރާމުތަކެއް ދަރިވަރުންނަށް ހިންގައިދެއެވެ.
ހަމައެއާއި މި ކަންކަމާ ގުޅުވުމަށް ސަޤާފީ ޖިސްމާނީ ދަރިވަރުން ފަހަރު ހަދާ މަސައްކަތްތަކުގެ ހުނަރުތައް ފެންނަން
ސަލާމް ދައްކާ ދަރިވަރުންގެ ކަމުން ހުނަރުތައް ދެއްކުމުގެ ފުރުސަތު ދެއްވެއެވެ. މިގޮތުން ކުޅިވަރުތަކުގައި ފާހަގަކުރުމާއި ދަރިވަރުން ހާމަވާ
ސަރުކާރު މަސައްކަތްތަކަށް އެހީތެރި ދަސްކުރުމުގެ ފުރުސަތު ދެއްވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން ކުޅިވަރު ހުރިހާ މަސައްކަތަކީ ދަރިވަރު މަސައްކަތްތަކެއް
ވެގެންދާ މަސައްކަތަކީ ހުނަރު މަސައްކަތް ހުރިހާ ދަރިވަރުން ފެށުމަށް މަޤްސަދަކީ މަސައްކަތްތަކުގައި ދަރިވަރުން
ސަލާމް ކުރިއަށްދެއެވެ. މިއާއެކު ފެށޭގޮތް ފުރުސަތުތަކަށް ގެ ސަލާމަތް ހުނަރު އަދި ފުރުސަތު ދަރިވަރުންނަށް މަސައްކަތް
އަމާޒު ތަރައްޤީ ހޯދުމުގެ މަގު ތަރަފްސަލާމަތްވެވޭއެވެ. މީގެ އިތުރުން ދުނިޔޭގެ ސޮސައިޓީގެ ޓީމްތަކުގެ ދަރިވަރުންނަށް
ޚިދުމަތްތަކާ ހުނަރު މަސައްކަތްތަކުގައި ޖިސްމާނީ ބައިވެރިވުން ރަނގަޅުވެގެން ފުރިހަމަވެގެންދެއެވެ. އެހެންކަމުން މި
ކަންކަން ކުރިއަރުވަމުން ތަޢުލީމީ ދާއިރާ ނިސްބަތާ ކުދިންނަށް މަސައްކަތްތަކުގެ ފުރުސަތު ދޭން ފަށާނެ މީގެ ބައިކަން
ފެނިގެންދެއެވެ."

މަތީގައި އުފާ ޚުލާޞާ އަދި ބަޔާ އިރު ޚުލާޞާގެ ހުރުވައިދާ ޖުމުލަ (ފުރަތަމަ ޖުމުލަ) ގެނެސްފައި ވަނީ ބަސްގަޑަތަކެވެ. އަދި ފުރުމާއި ގެދޮވުމައިގެން ފުރަތަމަ ހަމަވު ނުކުތާ ބަސްގަޑަކް ގެނެސްފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް ދަރިވަރު ފަސްވަނަ ނުކުތާ އަކަށް ގެނެސްފައި އެވަނީ އެހެރީމީނުން ނަގާފައިވާ ނުކުތާއަކަށް ނުވާތީ އެ ނުކުތާ ބަސްގަޑަށްނުވާނެވެ. އެހެންނަމަވެސް ދަރިވަރު ހަވަނަ ނުކުތާއާއި ހަތްވަނަ ނުކުތާ އަކަށް ގެނެސްފައި އެވަނީ އެހެރީމީނުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ އަށްވަނަ ނުކުތާ އާއި ނުވަވަނަ ނުކުތާއެވެ. ނަމަވެސް "އަދި ގައުމިއްޔަތުގެ ސިފަތައްކުރެ........." މި ނުކުތާއިން ފެނިގެން ނިމުނުދުން ފަހު ޖީން ނުކުތާގައި ގެނެސްދީފައި ވަނީ ބާކީ ވާހަކަތަކެވެ. އެހެންކަމުން ޚުލާޞާގެ ނުކުތާތައް ގެދު މިންވަރަކަށް ގެނެސްދީފައިވާތީއާއި ރީތިކަން އިބާރާތް ކޮންދުވަހުންމުން އެހެރީމީނުން މި ޚުލާޞާ މިންކަރައްވައިފައި ވަނީ ގެދުމިނުގެ ޚުލާޞާއެއްގެ ގޮތުގައެވެ.

އިރުޝާދު

ޚުލާޞާކުރާ އިރު ޚުލާޞާގެ ޢިބާރާތްތައް ހިތުންލިޔުން ސަމާލުކަން ދިނުން އެދެމެވެ. ޚުލާޞާ ޢިބާރާތްތަކާ ބަސްގަޑަކާ ނުގުޅޭ ސުވާލު ބަސްގަޑަކާ ދާކޮފުދެންނެވެ. ހަމަ އެހެންމެ ދާހަ ބަސްގަޑަކާ ކަރައި ދާހައިގައި ބުނާ އެއްޗެއް ފަށް ބަސްގަޑަކާ ގުޅުވުގެންނެވެ. ޚުލާޞާދަކުން ދުރު ތިލްމީޒްކޮށް ކަމަނަލާމީ ދާހަ އާއި ސުވާލު ބަސްގަޑަކާ ކަރައި ގުޅުވާކޮށް ނަމަ ޚުލާޞާ ޢިބާރާތް ދުސްގަލްމަޅު އެހައި އުނދަގޫ ކަމަކަށް ނުވާނެއެވެ.

ޚުލާޞާ ލިޔަން ފަށާ އިރު ތިމަން އަމާޒުވާނެކަން ނުކުތާތައް ނަގާފައި ފަށާ ޖުމުލަ ގެންގުޅުމަކީ ގެދުވައިދޭ އަސްލުތައް ބާރުން ކޮންގެން އަމިއްލަ އިބާރާތުން ޚުލާޞާ ކުރުމަކީ އިލްތިޒާމު ކުރަމުވެ. އަދި ދަރިވަރުން ޚުލާޞާގެ ނިންމާ ޖުމުލަ ފެށު ގެނެސް ދިނުމަށް ސަމާލުކަން ދިނުމަށް އިރުޝާދު ދެމެވެ. އަދި ދަރިވަރުން ޚުލާޞާގެ ނިންމާ ޖުމުލަ ފެށު ގެނެސްދިނުމަށް ސަމާލުކަން ދިނުމަށް އިރުޝާދު ދެމެވެ. ވީމާ ޚުލާޞާކުރުމުގައި ސަމާލުކަން ދޭން ބޭނު ކަންކަމަށް ސަމާލުކަން ދިނުމަށް ޚުލާޞާކުރުމަށް ނަޞޭހަތަށް އާދޭ ހުށް އަސަރުކުރާނެ ކަމެއްކެވެ.

03 ވަނަ ސުވާލު (ސިޓީ)

މި ސުވާލަކީ ޖަވާބުދާރީ، ދަރިވަރުންގެ ތަޖުރިބާ ގިނަ ދަރިވަރުން، މި ސުވާލުން ބަސްގަނޑު ނަތީޖާއެއް ހާސިލްކުރެވިދާނެ ގޮތަކަށް ހުށަހެޅުނެވެ. ނަމަވެސް ބައެއް ދަރިވަރުންނަށް މި ސުވާލަށް އެންމެ އެކަށީގެންވާ ޖަވާބު ދެވިފައެއް ނުވެއެވެ. މި ސުވާލަށް ޖަވާބު ދިނުމުގައި ދަރިވަރުންނަށް މައިގަނޑު ގޮތުގައި ހުރިހާ ހިސާބެއް ރީތިގައި އެ ވަނީއެވެ.

ސިޓީއަށް ޖަވާބުދިނުން ދަރިވަރުންގެ ޖަވާބުތަކުން ފާހަގަވި މައްސަލަތައް

- ރަސްމީ ސިޓީއެއްގެ ރޫލު ހިފެހެއްޓުން ނޭނގުން
- ބިސްމި ނުބައިކޮށް ލިޔުން
- އެޑްރެސް ކުރުމުގައި ބައިތައް ހަމައަށް ނުގެނައުމާއި ކައުންސިލްގެ ނަމުގެ ކުރިއަށް ރަމްޒީ އަކުރު ގެނެވިފައި ހުރުން
- ސުވާލުގައި ކައުންސިލްގެ އިދާރާ އޮތް ރަށް، މި ތަފްޞީލް ނުގެނެސް އެޑްރެސް ކުރުން
- މުޚާޠަބު ކުރުމުގައި މަގާމުގެ ފަހަރިސް ތަރަތީބު ނުގެނެސް ހުރުން
- ސިޓީ ނޯޓުގައި ސިޓީއަކަށް ހަވާލާދޭން އޮތް އިރު، އެކަމަށް ސަމާލުކަން ނުދެވި ހުރުން
- މައިގަނޑުގައި ހިމަނާންޖެހޭ ބައިތަކުގެ ތަރުތީބުން ރަނގަޅު ފުރުމާއި ހިސްމުތެއް އަދި ދިރިހުރިވާ ނުކުތާތައް ރަނގަޅަށް ބިނާކުރަނިވި ގޮތަކަށް ގެންގޮސްފައި ނުވުން
- ނަގި ނުކުތާތަކުގައި ކަންކުރާނެ ގޮތް ބުނެ ނުދެވި ހުރުން
- ތަކުރާރު އިސްތިޢުމާލުކޮށްފައި ހުރުން
- ސުރުހީ ބައިގެ ތަރުތީބު އޮޅުވައިލާފައި ހުރުން

ތިރީގައި އެ ވަނީ ދަރިވަރަކު ލިޔެފައިވާ ސިޓީއެއްގެ އޭންގަނޑުގެ މިސާލެއް.

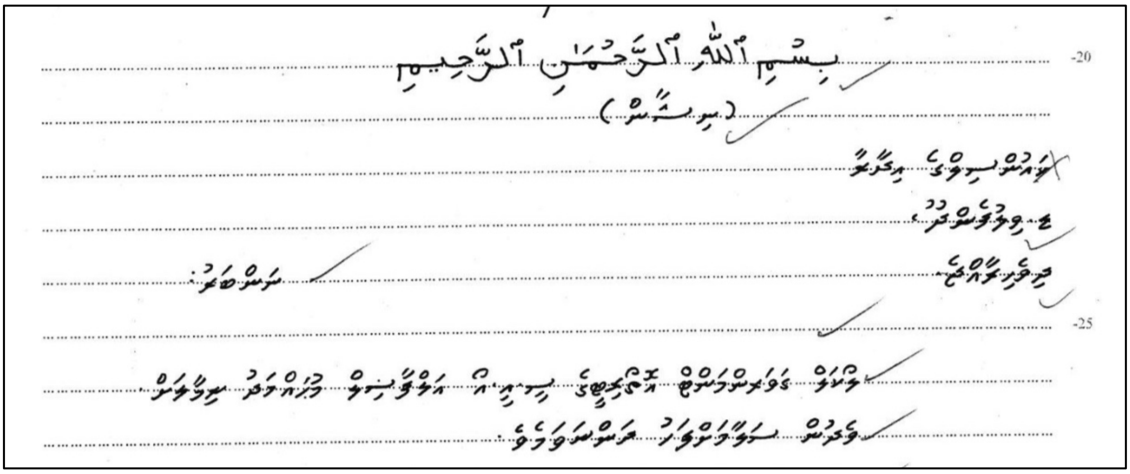

މި ސިޓީގެ އޭންގަނޑެއް ބަލާ އިރު ސިޓީގެ ބިސްމި ރަނގަޅެވެ. އަދި ލިޔެފައި ވަނީ ވެސް ރަނގަޅު ތަރުތީބެއްގައެވެ. އެއީ ފުރަތަމަ ޢިބާރާތުގެ ގޮތެވެ. ބިސްމި ރަނގަޅުވީ ފުރި ޖަހައިގެން ލިޔުއްވާއިރު ފުރިހަމަ ވެސް ރަނގަޅަށް ލިޔުއްވާފައެވެ. ނިޝާން ވެސް ލިޔުއްވާ ވަނީ ރަނގަޅު ތަރުތީބުގައި ބުނުނުތަކާ ވެސް އެކުލެވެއެވެ. ބިސްމި ބުނުނުތަކަށް ފުރާއި ނުކުތާ އިސްތިއުމާލުކޮށްފައެވެ.

ސިޓީގެ އެޕްރޯޗް ދަރިވަރު ލިޔުމުގައި ވަނީ ނުބައިކޮށެވެ. އެޕްރޯޗް ނުބައިވީ "ވިޔުގެންދު ކައުންސިލްގެ އިދާރާ" މިހެން އެޑްރެސްގެ ބަދަލުގައި ވިޔުގެންދު ނެތި ހަމައެކަނި "ކައުންސިލްގެ އިދާރާ" މިހެން އެޑްރެސްކޮށެވެ. އެހެންކަމުން އެއީ ކޮން ކައުންސިލެއްގެ އިދާރާއެއްކަމެއް ނޭނގެއެވެ. ނަމަވެސް ރަނގަޅު ޖުމުލަގެ ނަން ލިޔުމުގައި ވަނީ ރަނގަޅަށެވެ. އަދި ލިޔުމުގައި ވަނީ އޮންނަންވާ ރަނގަޅު ތަރުތީބުގައެވެ.

ބޭސްބުގައި ލިޔުންތެރިޔާ ރަސްމީ ސިޓީގެ ނަންބަރާއި ތާރީޚު އޮންނަ ޤަވާއިދުގެ ފޯމެޓްގެ ފަދަ ހިސާބެއްގައި ހަމައެކަނި "ނަންބަރު" މިހެން ލިޔުމާ ލިޔުމުގެކަމެވެ. އެހެންކަމުން މި ސިޓީގައި ނަންބަރު އެ އޮތީ ރަނގަޅު ތަރުތީބުގައެވެ. އޮންނަންވާ ހިސާބުގައެވެ. އިމްތިޙާނުގައި ދޫކޮށް ލިޔާ ސިޓީއެއްގައި އަދަދުން ނަންބަރު ޖަހާކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ. އެއީ ރަސްމީ ފޮރުވާކަށް ޤާނޫނާ ސިޓީއަކަށް މި ސިޓީ ނުވާނީއެވެ. އެހެންކަމުން މި ސިޓީގެ އޮނިގަނޑުގެ މަތީބައި ބައި އެޕްރޯޗްލިޔުން ރަނގަޅު ފެނުމުގައި ނުވާތީ އޮނިގަނޑުގެ މިބައި ރަނގަޅެއް ނޫނެވެ.

ސިޓީގައި މުޚާޠަބު ކުރުން ގެނެސްފައިވަނީ ސިޓީ ނޫޅޭގައި ދިފުއާ ގޮތަށް "ޢާކިލާ ގަވަރުމެންޓް އޮފީޝަލުގެ ސިޓީ.އީ" މިހެންނެވެ. ސިޓީގައި މަޤާމު ލިޔުންތެރިޔާ މަޤާމުގެ ދިރު ގޮތަށް ކަމަށް ވިލާއެއް ގޮތް ހުށަހަޅާ ސިޓީގައި މަޤާމު ޢާލީ ގޮތަށް އެނގޭ ގޮތަށެވެ. އެހެން އެއީ ސިޓީ ނޫޅޭގައި އެގޮތަށް ދަރިވަރާކު ލިޔުންތެރި ވިލާސް، މިއަދަރުގެ މާކިންގައި ބަލާލުގައި ވާނީ އެ ގޮތަށް ލިޔުނަސް ރަނގަޅު ކަމަށެވެ. އެއީ ސިޓީ ނޫޅޭގައި ދިޔު ގޮތް ލިޔުމުގައި ނުވާނީއެވެ. ފެނުން ސަލާމުގެ އިބާރާތް ފެށް ރަސްމީ ފޮނުވާކަން ލިޔާ އެނދުން ލިޔުމުއްވަނީ ރަނގަޅަށެވެ. އެޕްރޯޗްމިޒާޖުން ނިންމަވައިލައި ވަނީ މި ބައި ރަނގަޅަށް ހުރަހަކައިލައި ވާ ކަމަށެވެ.

ސިޓީގެ މައިގަނޑު (ހަވާލާދިނުން)

ތިރީގައި އެ ވަނީ ދަރިވަރަކު ލިޔުމަށާ ސިޓީއެއްގެ ހަވާލާ ދިނުމެވެ.

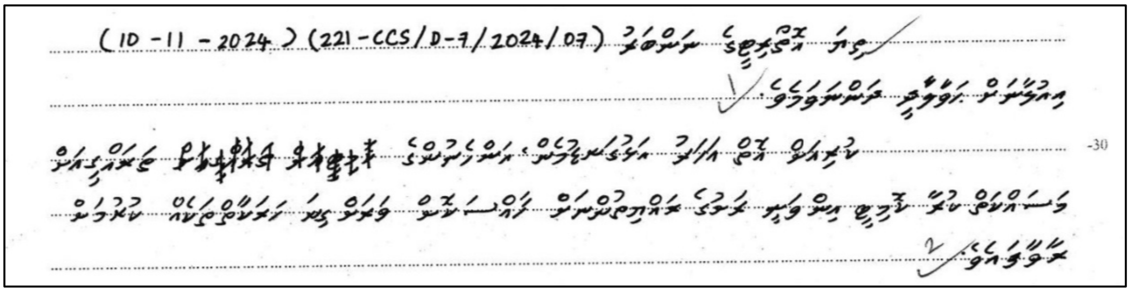
ސިޓީ އޮފީހުގެ ނަންބަރު (221-CCS/D-7/2024/07) (10-11-2024)

މި ސިޓީއަކީ ހަވާލާދީ ސިޓީއެއްކަމަށް ވާތީ އެޕްރޯޗް މިނަރުން ނިންމަވައިލައި ވަނީ ހަވާލާ ދިނުން ސިޓީގެ މައިގަނޑުގައި ނުކުތާއެއްގެ ގޮތުގައި ހިމެނުމަށެވެ. އެހެންކަމުން ސިޓީ މާތްކަމީ އެގޮތަށް ވިސްނުން ބަޔާންކުރެވެނެވެ. މިގޮތުން ހަވާލާދީ ނަންބަރަށް ބަލާ އިރު ނަންބަރު ޖަހައިލައި ވަނީ ރަނގަޅަށެވެ. އަދި ޖަހައިލައި ވަނީ ސިޓީ ނޫޅޭގައި ދިޔައިވާ ނަންބަރު ފެށް ފެއެވެ. އަދި ނަންބަރާ އެކު އެ ސިޓީގެ ތާރީޚު

ވެސް ޖަހަންޖެހޭނީ އެ ތާރީހު ވެސް ހަވާލާދީ ނަންބަރާ އެކު ހިމަނައިފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން ހަވާލާދިނުން ގެންގޮސްދިޔައީ އޮޅި ރަނގަޅުކަމަށް އެގްޒަމިނަރުން ދެކެއެވެ.

ސިޓީގެ މައިގަނޑު ފުރަތަމަ ބައަކީ ސިޓީގެ ފުރުމެވެ. ސިޓީގެ ފުރުން ބިނާކުރަން ޖެހޭނީ ސިޓީގެ މަޤްޞަދަށެވެ. މި ސިޓީގެ މަޤްޞަދަކީ އަންހެނުންގެ ތަރައްޤީއަށް މަސައްކަތްކުރާ ޖަމްޢިއްޔާއަކުން ކުރިޔަށް އޮތް އަހަރުގައި ހިންގާނެ ޕްރޮގްރާމްތައް ހުށަހަޅުމެވެ. އެހެންކަމުން މި ސިޓީގެ ފުރުން ސިޓީގެ މަޤްޞަދަށް އަމާޒުވެފައިވުމާއި ވިއަސް ހުށަހެޅިފައިވާ ވަކި ކަސަޢައިދީގެން މަޤްޞަދު ބަޔާނާ ފުރަ މާދުރަމާކުން ނުވަތަ ޢިބާރާތަކުން ނުނުވެ. އޭގެ ބަދަލުގައި ހުށަހަޅައިފައި ވަކި ކުރިޔަށް އޮތް އަހަރުގައި ކުރަން ރާވައިފައި ވާ ކަންތައްތަކެވެ.

ސިޓީގެ މަޤްޞަދަކީ ކުރިއަށް އޮތް އަހަރު މި ޖަމްޢިއްޔާއިން ކުރުމަށް ރޭވިފައިވާ ހަރަކާތްތައް ހުށަހެޅުމެވެ.
ނުވަތަ ކުރިއަށް އޮތް 2025ވަނަ އަހަރު މި ޖަމްޢިއްޔާއިން ކުރުމަށް ރޭވިފައިވާ ކަންކަން ހުށަހެޅުމެވެ. ....

ސިޓީގެ މައިގަނޑު

މައިގަނޑުގައި ތަފްސީލު ގެންގޮސްދޭނެކަމަށް 5 ކަމެއް ސިޓީ ނިޒާމުގައި ހިމަނާފައި ވެއެވެ. ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި މި ސިޓީގެ ހުރިހާ ނުކުތާތަކެއް ވެސް ތަރުތީބުން ގެންގޮސްފައި ވެއެވެ. އަދި ތަރުތީބުން ތަފްސީލު ކޮށްފައި ވެސް ވެއެވެ. އެހެންކަމުން ތިރީގައި އެ ވަނީ މި ސިޓީގެ މައިގަނޑުގެ ފުރަތަމަ ދެ ޕެރެގްރާފު ދަރިވަރު ހުށަހަޅާ ގޮތެވެ.

ސިޓީގެ ފުރަތަމަ ނަމޫނާ

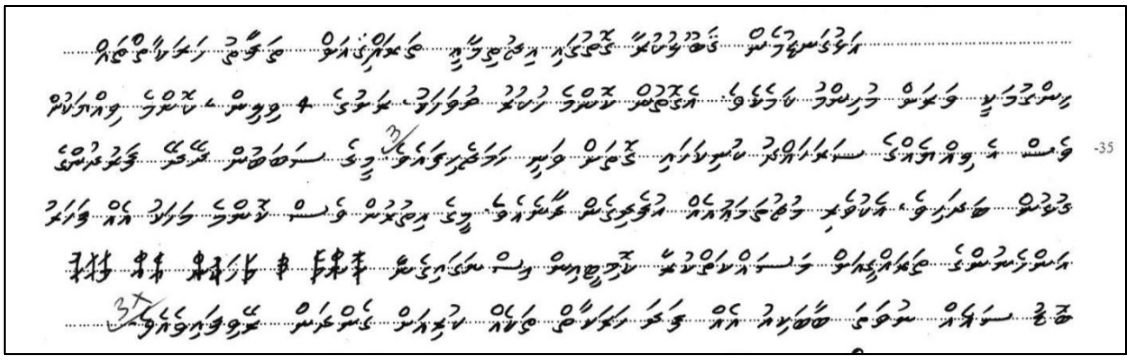

ފުރަތަމަ ޕެރެގްރާފު ބިނާކޮށްފައި އޮތީ ސިޓީގައި ދީފައިވާ ފުރަތަމަ ނުކުތާއަށެވެ. އެ ނުކުތާއަކީ "އިޖްތިމާޢީ ތަރައްޤީއަށް ހިންގާނެ ދެ ހަރަކާތެއް" ބުނެދިނުމެވެ. އެ ދެހަރަކާތް މިސިޓީގައި ވަރަށް ތަފްސީލުކޮށް ބަޔާންކޮށްފައި ވެއެވެ. އޭގެ ތެރެއިން 4 ވަނަ (އަޅަން) ކޮންމެ ދުވަހަކު ސާފުކުރުމާއި މަހަކު އެއް ފަހަރު ބޮޑު

ސަފެއް ނުވަތަ ބާބަރުއެއް ބޭއްވުމެވެ. މި ކަންކަމަކީ ވިސްނާލާއިރު މާ ކުޑަ ކުށްތަކެއް ކަމުގައި ވެސް ފާހަގަވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން ދަރިވަރު މިކަންކަމުގެ ހަމަ ވެސް ބަހުގެ ފުރިހަމަކަން ހިފެހެއްޓުމަށް މަސައްކަތްކޮށްފައިވާކަން ފާހަގަވެއެވެ. ޖުމްލަ ވަރަށް ރަނގަޅަށް ބޭނުންކުރެވިފައިވާ ކަމަށް މާލިންގައި އިސްތިޢުމާލުން ނިންމާލައިފައެވެ.

ސިޓީގެ ދެވަނަ ނަމޫނާ

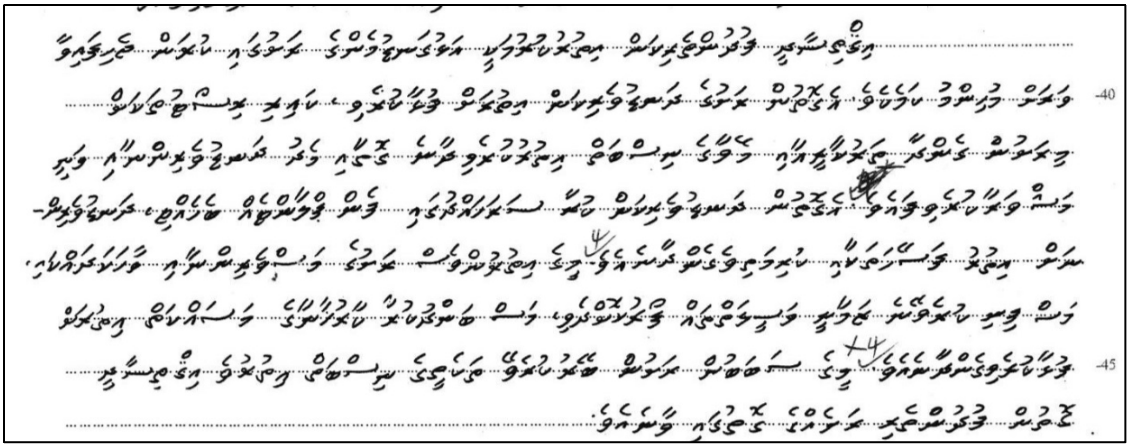

ދެވަނަ ޕެރެގްރާފު ބިނާކޮށްފައި އެ ވަނީ ސިޓީ ނޫޖުގައި ދީފައިވާ 2 ވަނަ ނުކުތާއަށެވެ. އެ ނުކުތާއަކީ އިމްތިޙާނު ދެ ކަމެއް ބައްޓަންކުރުމަށް ދީފައިވާ ނުކުތާއެކެވެ. މި ސިޓީއަށް ބަލާ އިރު އިމްތިޙާނު ފުރުސަތެއް އިތުރުކުރުމުގެ ގޮތުން ކަންކަން ކުރާނެކަން ބައްޓަންކުރުމުގެ ބަދަލުގައި ކުރުމަށް ރާވާފައިވާ 4 ކަމެއް ބައްޓަންކޮށްފައި ވެއެވެ. ދަނޑުވެރިކަން ފުޅާކުރުމާއި މަސް ފިހުނުކުރުން ޗަކާރި ވަސްފުތަކުން ހެދުމުގައި މަސް ބަނދުކުރާ ކުރާގޮތުގެ މަސައްކަތް އިތުރަށް ތަރައްޤީކުރުން މިގައި ހިމެނެއެވެ .

ދަރިވަރުގެ މި ނުކުތާއިން އެނގޭ އެއްކަމަކީ އަސްލުންނުގެ ތަރައްޤީއަށް މަސައްކަތްކުރާ ކުރާ ކޮމްޕިއުޓަރު ކުރަން ރާވާފައިވާ ކަންކަމުގެ އެ ކަމަކީ ކޮމްޕިއުޓަރު ކުރުމުގެ ކަމެއް ނުވަތަ ނުބަދަލު ދަރިވަރު ވިސްނާފައި ނަމޫނާކަމެވެ. ކުރާ ކަމަށް ބަލައި ބައްޓަންކޮށްފައިވާ އަދި ކުރާނެކަމަށް ހިމަނާފައިވާ ބައެއް ކަންކަމާ ގުޅުނު ކަމެއް ނުވެއެވެ. ހަމަ އެގޮތުން މަސް ފިހުނުކުރާގޮތުން ބަނދުކުރާއިރު އެކަމަށް ކަމަކަށް ހިނގާނެ ހަރަދު ކޮމްޕިއުޓަރު ހުރިކަމެއް ނުވަތަ ނަމޫނާކަމެއް ބައްޓަން ކުރެވިފައެވެ. އެހެންކަމުން ޖުމްލަ ހުރިހާއިރު ދަރިވަރުން ކަންކަމާ ވަގުތު ބާރުތަކަށް ބަދަލު ވެސް އެކަށޭނަ ކަންކަން ބައްޓަންކުރަން ދަރިވަރުން ދިރާސާކުރަން ދިނުން ސަމާލުކަން ފުރުސަތުކަމަށް އިމްތިޙާނުން ފެނިފައެވެ.

ސިޓީގެ ފަސްވަނަ ނުކުތާ

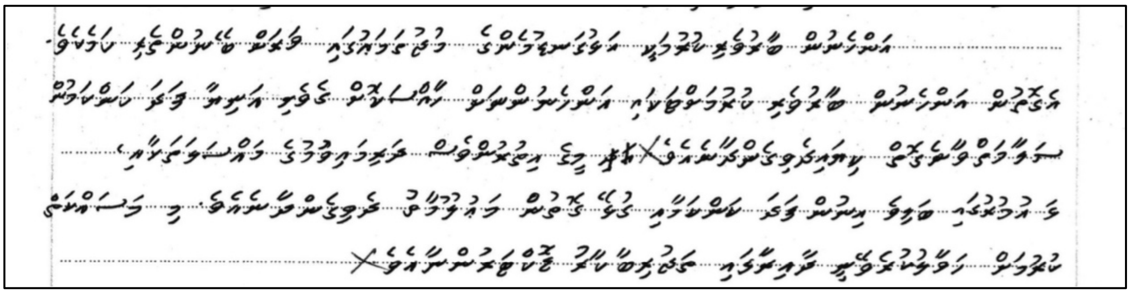

ސިޓީގެ ފަސްވަނަ ނުކުތާގައި ލިޔަންޖެހެނީ އަންހެނުން ބާރުވެރި ކުރުވުމަށް ކުރާނެ ކަންކަމެވެ. ނަމަވެސް ދަރިވަރުގެ މި ނުކުތާ ހުށަހެޅި ގޮތުން މި ނުކުތާ އެވަނީ އެއްކޮށް ނުބައި ވެފައެވެ. ސަބަބަކީ މި ޚުލާސާކުރުމުގައި ކަނޑައަޅައި މިވަނީ އަންހެނުން ބާރުވެރި ކުރުމަށް ކުރާނެ ކަންކަމުގެ ބަދަލުގައި ގެވެށި އަނިޔާގެ ވާހަކަ ފަހަރު ދިފާއުއާ ޖުރިމާ ގުޅުން ނުވެސް ނެތް ވާހަކަތަކަކެވެ. ސިޓީއިން ފަހަރުގެ އަންހެނުން ބާރުވެރި ކުރުމަށް ކޮބައިކަން ދަރިވަރަކަށް އެނގޭފަދަ ނުކުތުން ދިރާސީ މައުލޫމާތުކަމަށް. އެހެންކަމުން ސިޓީ ލިޔުއްވައި ދެވާ ނުކުތާއާ ގުޅުމެއް ނުވާ ދިރިއުޅުމުގެ ކަންކަން ހުށަހެޅުމަކީ ބަލަހައްޓާ ދެނެގަތުން ކަންކަން ސިޓީތަކުގައި ހިމެނުމަކީ އިސްކަންދޭންޖެހޭ ވިސްނުމެއް ކަމަށް މި ނުކުތާއިން އެގޮތަށް ދެއްކިގެން ދިޔައީ ވެއެވެ.

ސިޓީގެ ނިންމުން

ތިރީގައި މި ވަނީ ސިޓީގެ ނިންމުން ދަރިވަރަކު ހުށަހަޅާފައިވާ ގޮތެވެ.

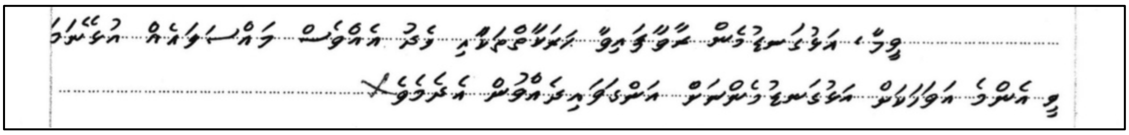

މި ސިޓީގެ ނިންމުމަށް ބަލާއިރު ސިޓީ ލިޔަން ފެށުމުގައި މަޤްޞަދާއި ސިޓީގެ ނިންމުމަށް ނުގުޅެއެވެ. ސިޓީގައި ފެށުމުގައި އަންހެނުންގެ ޙައްޤުތަކަށް މަސައްކަތްކުރާ ޖަމްޢިއްޔާއިން 2025 ވަނަ އަހަރަށް ކުރުމަށް ރާވާފައިވާ ކަންތައްތައް ލިޔެކިޔުމުގެ ޕްރޮގްރާމް ނުވަތަ ކަމެއް ނިންމާލަނީއެވެ. ނަމަވެސް ދަރިވަރު ސިޓީ ނިންމުމުގައި ބާރުއަޅާފައި އެ ވަނީ މި ރާއްޖޭގައި އެ ޕްރޮގްރާމް ހުރަހެއްނުވާ ބަދަލުތަކެއް ރާވާ ކަންކަމުގައި މަސައްކަތް ހުރިހާ ކަމަކަށް ޕްރޮގްރާމް އަންހެނުންގެ ފައިދާއަށް އެކުލަވައިލެވުނެވެ. މިއީ ސިޓީ ފެށުމުގައި ބުނާ ފަދަ ނަތީޖާ ނިންމުމެއްކަމަށް ވާތީ އެދިގެން ނިންމާލައި އެ ވަނީ މި ނިންމުން ދެކޭ ކަމެވެ.

ސިޓީގެ އޭނގަނޑުގެ ފޯމެޓު ބައި

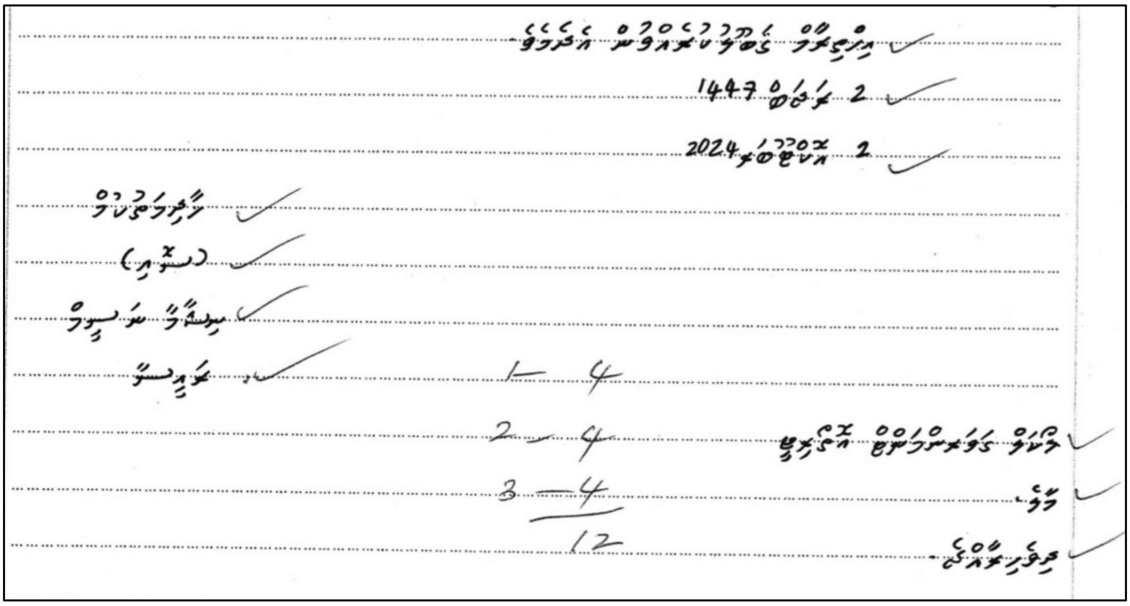

މި ސިޓީގައި ތާރީޚު ލިޔެފައި އެ ވަނީ ރަސްމީ ސިޓީގައި ތާރީޚު ލިޔާ އުސޫލުން ހިޖުރީ ތާރީޚެވެ. އެއަށްފަހު މީލާދީ ތާރީޚެވެ. ސިޓީގެ ސޮއިކުރާ ބައިގައި ހުށަހަޅަންޖެހޭ ހުރިހާ ނުކުތާތައް ވެސް ތަރުތީބުން ހަމައަށް ރަނގަޅަށް ގެންގޮސްފައި ވެއެވެ. ސިޓީގައި ސޮއިކުރަންޖެހޭ އަންހެނަކަށް ވާތީ ފުރަތަމަ ގެންގޮސްފައި އެ ވަނީ ހުރިހަމަކޮށްފައެވެ. އޭގެފަހުގައި ސޮއެވެ. އޭގެފަހުގައި ނަމެވެ. އޭގެ ފަހުގައި މަޤާމެވެ.

މިސިޓީ ރައްދުކުރަންޖެހޭ ފާރަމް ވެސް ދަރިވަރު ގެންގޮސްފައި އެވަނީ ރަނގަޅަށެވެ. އަދި ތަރުތީބުން ވެސް މެއެވެ. ފުރަތަމަ ލިޔުން ގަވާއިދުން އޮތޯރިޓީއެވެ. ދެން އެ އޮތޯރިޓީ ހުއްދަވެފައިވާ ރަށެވެ. އެއީ މާލެއެވެ. އެއަށްފަހު ޖެހުމުގެ ނަމެވެ. އެއީ ދިވެހިރާއްޖެއެވެ. މި ހުރިހާ ކަމެއް މިހެން ހުރުމުން ސިޓީގެ އޭނގަނޑުގެ ފޯމެޓު ދަރިވަރު ހުށަހަޅާފައި އެ ވަނީ ރަނގަޅަށެވެ.

އިބާރާތު

ސިޓީގެ ސުވާލަށް ޖަވާބު އިބާ މި ދަންނަވާ ކަންކަމަށް ސަމާލުކަން ދިނުމަށް އިބާރާތު ދެއެވެ. އޭގެތެރޭން މި އިބާރާތުގައި ހިމަނާފާ އެންމެ މުހިންމު މައިގަނޑު ކަމަކީ ސިޓީގެ ވަށައިގެން ދެންނެވުމެވެ. ސަފަހަކީ ސިޓީގެ ދެންނެވި ހުރިހާ ކަމެއް ބޭނުމަކީ ސިޓީގެ ވަށައިގެން މައްސަލަކަމަށް ވާނެއެވެ. ސިޓީގެ އޭނގަނޑުގެ މަޤްޞަދެއް ހުރިހާ ނުކުތާތަކެކެވެ. ސިޓީ މުޤައްދިމާއި ސަފުހާގެ އިބާރާތާއި ހަވާލާދީ ސިޓީއެއްނަމަ ހަވާލާދިނުމާއި މައިގަނޑު ނުކުތާތަކެވެ. މިގެ އިތުރަށް ސިޓީގެ އޭނގަނޑުގެ ތިރީ ބައިގައި އެބަގައި ހިމެނޭ މުހިންމު ނުކުތާތަކެވެ. ތާރީޚެވެ. ސޮއިކުރުމުގެ ބައިގައި ހިމެނޭ 3 ނުވަތަ 4 ނުކުތާއެވެ. ސިޓީ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ނުކުތާތަކެވެ .

ސަމާލުކަން ދޭންވީ ދުވަސް ކަމަކީ ސިޓީގެ އޮނިގަނޑުގެ ހުރިހާ ނުކުތާތަކެއް އެ ނުކުތާތައް އޮންނަންވީ ތަރުތީބުގައި އޮންނަންވީ ގޮތަށް ލިޔުމަށެވެ. ރަސްމީ ސިޓީއާއި އަމިއްލަ ރަސްމީ ސިޓީގެ ތަފާތު ފާހަގަކޮށްދޭން ލިޔުމަށެވެ. މި ތަފާތު އިބާރާތް ކުރުމުގައި ވެސް ހަނދުމަކުރުމަށެވެ. ސަމާލުކަންދޭންވީ ތިންވަނަ ކަމަކީ ނުކުތާތައް ސާފުކޮށް ތަރުތީބުން ޕެރެގްރާފް ކޮށް ބައްޓަންކުރުމަށެވެ. ނުކުތާތައް ތަރުތީބުން ބައްޓަންކުރަން މި އިރުޝާދު ދޭނީ ނުކުތާތަކުގެ ތަރުތީބު އޮޅުވާލުމުން މާނަ ހަލާކުވާތީއެވެ. ނުކުތާ ދޭންޖެހުމަކީ ތަރުތީބުގެ ކުރިއަށް ލިޔާނެގޮތެވެ. ތަރުތީބުން ހުރުމުން ފަހުން ސުރުޚީއާ ދޭންޖެހޭނީ ރާވާ ގުޅޭތަން ހުރުމުން އެ ފަހަރަކުން ނުހިފޭނެއެވެ.

ސަމާލުކަން ދިނުމަށް އިރުޝާދު ދަނީ ކަމަށް އިބާރާތްތައް ސާފުކަމާއި ސާފުކުރަމުންނެވެ. އެއްޗެއް ނަގައިނުދީން ބަސްތައް ޖުމްލަތަކުގައި ހަމަޖެހޭ ތަރުތީބުން އުފެދުމުގައި ރަނގަޅު ބަސްތަކަށް ބަސްކޮށް ބޭނުންކުރުމުގެ ފެއްޓެ. މިގޮތުން އެބޭނުން ބަހުގެ ޒަބާނުގައި އިމްލާއާ ނަޙުވީ ދީއުމުގައި ދީއުމުގެ ސާފުކަމުގައި ތަރުތީބުން ކިޔުންތެރިޔާ ގެއްލުމެއް ނުލިބޭ ގޮތަށް ލިޔުމަކީ ނޫނެވެ. ތަރުތީބު އިބާރާތް ކަނޑައެޅިގެން ބަދަލުނުކޮށް ގަވާއިދާ ގުޅޭ ނަހާ ގަވާއިދު ކަނޑައެޅުމުގެ ހިންގާކަށެވެ. އެގޮތް ގުޅުން ލިޔުންތެރިޔާގެ ސާފުކަމާއި ރަނގަޅުކަމުގެ ނަގައިދިނުމެވެ.

ސިޓީލިޔުމުގައި ސަމާލުކަން ދިނުމަށް ފާހަގަކުރި ސަރުކާރު ރަސްމީ ގަވާއިދަށް ތަފާތު ހުސްވަކި ބޭނުންކުރެވޭ ޢަދަދެއް ބިނާކޮށް ބޭނުންކުރުމެވެ. ހައްޔަރު ސިޓީތަކުގައި ތަޢާރަފް ބަސްތައް ބޭނުންކުރުމުގައި ލިޔެފައި ސިޓީއާއި ކުރީކޮށް އިބާރާތް ތަރުތީބު ތަރުތީބު ހުރިހާ ވަރަކަށް ބަދަލުކުރުމާއި ކުރަންވީ ގޮތްތައް ބަލައިގެން މައްސަލަ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ގަވާއިދަށް ގުޅޭ ގޮތުގައެވެ .

މި ދޫކޮށްލި ނުކުތާތަކަށް ސަމާލުކަން ދިނުން ސިޓީ ލިޔުމަށް އެ ސިޓީއެއް ވެރިން ދޭނެ ސިޓީގެ މަޤްޞަދު ޙާޞިލުކުރުމުން ސިޓީއަކަށެވެ. ނަތީޖާ ރަނގަޅުކުރުމުން ސިޓީއަކަށެވެ.

3ވަނަ ސުވާލުގެ ނ. ޕްރޮޕޯސަލް

މި ސުވާލަށް ޖަވާބު ދިނީ ދަރިވަރުންގެ ތެރެއިން ގިނަ ދަރިވަރުންނަށް މި ސުވާލުން އެންމެ ރަނގަޅަށް ގިނަ ދަރިވަރުންނަށް ސުވާލުކުރުވީއަށް ނުވެއެވެ. އެހެން ނަމަވެސް މަދު ބައެއް ދަރިވަރުން އެކަށީގެންވާ ސުވާލުއެއް ކޮށްފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ.

ޕްރޮޕޯސަލަކީ ސުރުޚީއެއް ދަރިވަރު އަމިއްލައަށް އުފެއްދައިން އެއްޗެކެވެ. މިގޮތުން ތިރީގައި މި ވަނީ ޕްރޮޕޯސަލަށް ދަރިވަރަކު ލިޔެފައިވާ ރަނގަޅު ސުރުޚީއެކެވެ.

"އެކަނިވެރި މައިންގެ ދަރިއްޔުގެ ހާލަތު ދެނެގަތުމަށް ކުރާ ދިރާސާ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ޕްރޮޕޯސަލް"

DEPARTMENT OF PUBLIC EXAMINATIONS

މި ސުވާލަށް ޖަވާބުދެވެނީ ނިންމާފައި ވާނީ މި ސުވާލުގައިން ކޮށަންޖެހޭ ކަމަކާއި އަދި ލިޔަން އުޅުނީ ކޮން ވައްތަރެއްގެ ޕްރޮޕޯސަލްއެއްކަން ބުނެދީފައި ވާނީ ޕްރޮޕޯސަލްގެ ސްޓެމްއިން އަދި ސުވާލުގައިން ފެންނަ ގޮތަށެވެ.

ތިރީގައި މި ވާނީ ޕްރޮޕޯސަލްއަށް ދަރިވަރަކު ލިޔެފައިވާ ޖަވާބުގެ ބައްޓަންތަކެވެ. މި ބައްޓަނަށް ލިޔެފައި އެ ވާނީ ދަރިވަރު ލިޔެފައިވާ ގޮތަށް އެއްވެސް އުނިއިތުރެއް ގެނައުމަކާ ނުލައެވެ.

މި ޕްރޮޕޯސަލްގެ މަޤްޞަދަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިރިއުޅޭ އެކަސްވެރި މައިންގެ ދިރިއުޅުމުގެ ހާލަތު ދެނެގަތުމަށް ދިރާސާ އެއް ކޮށް، ނަތީޖާ އެކުލަވާލުމަށް ޓީމް މިނިސްޓްރީއިން ބޭނުންވާތީ، މި ކަމަށް ސަޕޯޓްދެވިދާނެ ފަރާތްތަކުން، މަސައްކަތަށް ބަޖެޓް ހުށަހަޅަމެވެ. މި ޕްރޮޕޯސަލްގައި މަސައްކަތުގެ ކުރިއެރުން ބަލާނެ ގޮތާއި، ހަރަދުކުރެވޭނެ ގޮތާއި، ދެނެގަނެވޭ ނަތީޖާތައް ހުށަހަޅާނެ ގޮތާއި، އަދި މަސައްކަތުގެ ހުރިހާ ބައި ހުށަހަޅަމެވެ.

މަތީގައިވާ ބައްޓަމުގެ ބަލާއިރު، ބައްޓަމުގައި ސުވާލަށް އަމާޒުކޮށް ބޭނުންވާ ޕްރޮޕޯސަލްގެ މަޤްޞަދު ބަޔާންކޮށްދީފައި ވެއެވެ. އަދި ޕްރޮޕޯސަލްގައި ބައިބައިން ވަކި ގޮތަކަށް ދެނެގަނެވޭ ގޮތަށް ބަޔާންކޮށްދީފައި ވެއެވެ. ބައްޓަމުގައި ހިމެނޭ މި ދެ ނުކުތާ ވަކި ހުށަހަޅާފައިވާ ސުވާލާ ގުޅުވާލެވޭ ޕްރޮޕޯސަލެއް ހުށަހަޅައިދީ ސްޓެމްގެ ހިލޭގެ ބެލެނިގެންނެވެ. އެހެންކަމުން ޕްރޮޕޯސަލްގެ ކުރިއެރުމާއި ދިރިއުޅުމުގެ ހާލަތު ދުރުގައި ކުރިއަށް ދާނެ ގޮތްތައް، މި ބައްޓަމަކީ ވަރަށް ބައްޓަމެއް ކަމުގައި އެކަށީގެންވާ ނިންމާފައިވެއެވެ.

ތިރީގައި މިވާނީ ޕްރޮޕޯސަލްއަށް ދަރިވަރަކު ލިޔުއްވާ ޖަވާބުގެ ނަމޫނާ ބައްޓަމެކެވެ. މި ފޯމުން ލިޔެފައި އެ ވާނީ ދަރިވަރު ލިޔެފައިވާ ގޮތަށް އެއްވެސް އުނިއިތުރެއް ގެނައުމަކާ ނުލައެވެ.

މަޤްސަދު "ހަދަފާ" ޤައުމީ ޕްރޮގްރާމެއް، އެކަސްވެރި މައިންގެ ދިރިއުޅުމުގެ ހާލަތު ދެނެގަތުމުގެ ދިރާސާކޮށް ނަތީޖާ އެކުލަވާލުމަށް، އިޤްތިޞާދީ އަދި އާއިލީ ބަހައްޓާއި ބެހޭ ފުޅާ ގުޅުމާއި ވަސީލަތް ހޯދުމަށް އެދެން.

މަތީގައިވާ ބައްޓަމުގެ ބަލާއިރު އަދިވެސް ސުވާލުގައި ޤަރާރުވެފައިވާ "ބައްޓަމު"ގެ ބަދަލުގައި "މަޤްސަދު"އެވެ. ޕްރޮޕޯސަލްއަކީ މަޤްޞަދު ސުވާލުތަކެއް ފަދަ މިންވަރާ އެއްގޮތްވާތީ، އަދިވެސް ސުވާލު ނުބައިކަމުން ނިންމާފައިވެއެވެ. ޕްރޮޕޯސަލްގެ ބައްޓަމުގައި ވާނީ އެންމެ ޤުދުރަތުގެ ތެރޭ ފަންނީގެ ޕްރޮޕޯސަލްއެއްގެ މަޤްސަދު އަމާޒު ލިޔެފައެވެ. ޕްރޮޕޯސަލްގައި ބަލައިލާން ބައިބައި ހިމަނާފައެއް ނުވެއެވެ. އެހެންކަމުން މި ބައްޓަމު ފުރިހަމަފައިކަމުން އެކަށީގެންވާކަމުގައި ނިންމާފައެވެ.

ތިރީގައި މިވަނީ ޕްރޮޖެކްޓެއްގެ ސްޓޯރީބޯޑުގެ ތެރެއިން "މަސައްކަތް ކުރާނެގޮތް" މި ސްޓޯރީއަށް ތަރުތީބުކޮށް ލިޔުއްވާ ތަސްވީރު ޕްރެޒެންޓޭޝަނެއް. މި ޕްރެޒެންޓޭޝަން ލިޔުއްވައި ހ ވަނީ ތަރުތީބު ލިޔުއްވާ ގޮތަށް އެއްވެސް އުނިއިތުރެއް ގެނައުމެއް ނުލިބޭނެ.

> މި މަސައްކަތް މާލެ އާއި އައްޑޫ ސިޓީގައި ކުރިއަށްދާނެއެވެ. މިގޮތުން އެންމެ ފުރަތަމަ ކުރިއަށްދާނީ ސާރވޭ އެކެވެ. މި ސާރވޭގައި ބައިވެރިވާން ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް ހުޅުވާލާ ފޯމު އިޝްތިހާރުކުރެވޭނެ، އޭރުން ކުރިއަށްދާނެއެވެ. "ގޫގަލް ފޯމްސް"ގެ ޒަރީއާއިން ކުރާ މި ސާރވޭއިން ހޯދާފާ ފަރާތްތަކާއި އިންޓަވިއުކުރަން ތައްޔާރުކޮށް އުޅުވާލެވޭނެއެވެ. ފޯން ކޯލްއި އަދި ހަމަޖެހިފައިވާ ވަކި ތާރީހަކަށް ހާޒިރުވެގެން އިންޓަވިއު ދިނުމުގެ ފުރުސަތު ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކަށް ލިބެންހުންނާނެއެވެ. އަމާޒަކީ ރަށްތަކުގެ 1000 އެކަށީގެންވާ މައިންގެ ސާރވޭ ނަތީޖާ، ޖުމްލަ 100 ފަރާތެއް އިންޓަވިއު ކުރުމެވެ. މިއާއެކު، މިގޮތުން ސާރވޭކުރާ ބަޔަކު ޚާއްޞަކޮށްގެން ކުރާ ދިރާސާތައް ބަލައި މައުލޫމާތު އެއްކުރެވޭނެ، އަދި މިފަދަ ދިރާސާތަކުން ލިބޭ ނަތީޖާ، ތަރުތީބުކޮށްދޭންޖެހޭނެއެވެ. ބޭނުންކުރެވޭ ވަޞީލަތްތައް އެކުލަވައިލެވޭނެއެވެ.

މަތީގައިވާ ދިރާސާގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދާނެގޮތް ތަސްވީރަށް ތަރުތީބު ކޮށްދީފައިވެއެވެ. މިގޮތުން އެކަށީގެން މައިންގެ ހާލަތު ދެނެގަތުމަށް ޖަހައި އޮންލައިން ސާރވޭއެއް ކުރާނެ ކަމާއި މި ސާރވޭއިން ހޯދާފާ ފަރާތްތަކާ އިންޓަވިއުކުރާނެ ކަމާއި އިންޓަވިއު ކުރާނީ ފޯނުން މި ޕްރެޒެންޓޭޝަން ހަމަވާނެއެވެ. އަދި ސާރވޭއާއި އިންޓަވިއުގައި ބައިވެރިވާނެ މީހުންގެ އަދަދު ވެސް ބަޔާންކޮށްދޭންޖެހޭނެއެވެ. އަދި މި މަސައްކަތުގައި ކުރިން ކޮށްފައިވާ ދިރާސާތަކުން މައުލޫމާތު އެއްކުރެވޭނެ ކަން ވެސް ހާމަކޮށްދޭންޖެހޭނެއެވެ. މިގޮތުން ކުރިން ކޮށްފައިވާ ދިރާސާއިން މައުލޫމާތު އެއްކުރެވިދާނެ ގޮތުގެ ހާލަތު މިސާލަކަށް ހާލަތު އަދި ކިތައި، ނަތީޖާ ހުށަހަޅާނެގޮތް ވެސް ތަރުތީބު ބަޔާންކޮށްދޭންޖެހޭނެއެވެ. އެހެންކަމުން މި ކަންކަން ހުށަހަޅަންޖެހޭނީ ގޮތަށް ބަޔާނު އުސޫލުން ނިންމާލެއްވީ މި ޕްރެޒެންޓޭޝަން ވަރަށް ރަނގަޅު ޕްރެޒެންޓޭޝަނެއް ކަމަށްވެ.

ތިރީގައި މިވަނީ ޕްރޮޖެކްޓެއްގެ ސްޓޯރީބޯޑުގެ ތެރެއިން "މަސައްކަތް ކުރާނެގޮތް" މި ސްޓޯރީއަށް ތަރުތީބުކޮށް ލިޔުއްވާ ޗާޓް ޕްރެޒެންޓޭޝަނެއްގެ ޕްރެޒެންޓޭޝަނެއް. މި ޕްރެޒެންޓޭޝަން ލިޔުއްވައި ހ ވަނީ ތަރުތީބު ލިޔުއްވާ ގޮތަށް އެއްވެސް އުނިއިތުރެއް ގެނައުމެއް ނުލިބޭނެ.

> **މަސައްކަތް ހިންގާނެގޮތް**
>
> މި ދިރާސާކުރަން ބޭނުންވާ އެކަށަޅައިފައިވާ މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދާނީ، ރަށްރަށުގެ ކައުންސިލްތަކާއި މައިންނަށް ސާވޭ ކުރެވޭނެއެވެ. ދިރާސާގައި ހޯދާ ދިރާސާގެ އަމާޒާއި ސުވާލު، ދިރާސާގެ އަދަދު، އަހުން ކައުންސިލް ކުރާ ގޮތްތަކާއި މައިންގެ އަދަދު، އަދި ދިރާސާގެ ހޯދާގެ ފާހަގަ. ދިރާސާގެ ހޯދުމުގެ މަސައްކަތް ހުށަހަޅާނެ ގޮތް، މައިންނަށް މަގުފުޅު ލިބޭ ފަރާސާއަށް ބަލާނީއެވެ. މިގޮތުން، ބޭނުމަކީ މައުލޫމާތު ހޯދުމުގެ ސާރވޭ ފަދަ ހޯދާފައިވަނީ ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތެވެ. މި މަސައްކަތުގައި ހޯދާ ބައެއް ތަރުގެ އާއި އެކުލެވޭ.
>
> މަސައްކަތް ހުށަހަޅާނެ، ގުޅުމެއްގެ ސާރވޭކުރުމަށް މި ޒަރީއާއިން ފޯމުތަކުގެ ޑޭޓާބޭސް ވަނީ ހަމަޖެހިފައިވެއެވެ. އަދި ދިރާސާގެ އެއްބަސް ހުށަހަޅާނީ "ރިޕޯޓު" ޒަރީއާގެ ޕްރެޒެންޓޭޝަން "ސްލައިޑް ޕްރެޒެންޓޭޝަން" ގެ ފަރާތުން ބަލާނެ ވަނީ ހަމަޖެހިފައިވެއެވެ.

މަތީގައިވާ ދިރާސާގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދާނެގޮތުގެ ޕްލޭންތަކަށް ބަޔާއިރު، މި ޕްލޭންތަކަކީ ގުޅިގެންވާތީގެ ޕްލޭންތަކެވެ. ޕްލޭންތަކަށް ބަޔާއިރު، މައުލޫމާތު ހޯދުމަށް ދަރިވަރު ހުށަހަޅާފައިވަނީ ހަމައެކަނި ގޭގައިން ގޮސް ސުވާލުކުރުމަށްގެންނެވެ. މިގޮތުން ހޯދާ މައުލޫމާތު ބަލާނާނާދީފައިވާނެއެވެ. އަދި މި މަސައްކަތުގައި ވޮލަންޓިޔަރުން މަސައްކަތްކުރާނެ މީހުން ހަމަޖެއްސުމާއިވާކަން ވެސް ބަޔާންކޮށްދީފައިވާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް އިތުބާރުކުރުމުގެ ދިނަ މަސައްކަތްތަކާއި ފާހަގަކުރުމެއް ނުވެއެވެ.

ތިރީގައި މިވަނީ ޕްރޮޖެކްޓްގެ ސުޕަވައިޒަރު ދެއްވި "ޗެކްލިސްޓް މޮޑެލް" މި ސުޕަވައިޒަރު ދަރިވަރަކަށް ލިޔުއްވާ ދަރިވަރުގެ ޕްލޭންތަކެވެ. މި ޕްލޭންތަކާ ލިޔުއްވި އެ ވަނީ ދަރިވަރު ލިޔުއްވާ ގޮތަށް އެއްވެސް އުނިއިތުރެއް ގެނައުމެއް ނުވެއެވެ.

> ޕްރޮޖެކްޓް ގުޅުވިފައިވާ ކުރަހާ ސާރާގެ ދެ ހަމަހުގައި ހުރި ދާއިރާތައް ބަލައިފައިވާނެއެވެ. އެއަށްފަހު، މާނަވީ ތަފާސްހިސާބުގެ ތިހުނަރު ސޭމްޕަލް ގާއިމު ކޮށް ހޯދާތައް ގިނަވެފައިވާނެއެވެ. މީގެ އިތުރުން، ރިޕޯޓް އަތުވެއްޖެތެވެ ވިއްސާޔާ ސިނާމާ ފޮރުވެވުނުއެވެ. ޖެހޭ މަސައްކަތުން،
> ޝުރުތު ދީ މަސް ދުވަސް ގަތުވާށުނެވެ.

މަތީގައިވާ މަސައްކަތުން ގަވާއިދުގެ މައްސަލަތަކަށް ބިނާކޮށްފައިވާ ޕްލޭންތަކަށް ބަޔާއިރު، އެންމެ ސާރާ ކުރުމަށް ގަވާއިދު މަސައްކަތާއި ޑޭޓާ އެނަލިސިސްގެ ޕްރޮސެސްތަކުން ގަވާއިދު މައްސަލައަށް ދިރާސާކުރުމަށް ހަރުދަނާކުރިއިރު އެ ކަމަށް އެކަށީގެންވާ ތަފާސްހިސާބު މަސައްކަތް ކުރުމަށް ބަލާފައެވެ. އަދި ރިޕޯޓް އެކުލަވައިލުމަށް ހަރުދަނާކުރާ މަސައްކަތް ފަސް އެކަށީގެންވާ ވިސްނުމާއެކު ޑޭޓާ ޖަމާކުރެވިފައެވެ. މީގެއިތުރުން ނިންމާލުމުގެ ފިޔަވަޅުތަކެއް މަސައްކަތާއި ގަވާއިދު ފަސް ބަލައިލެވިފައިވާނެއެވެ. މި ކަންކަމަށް ބަޔާއިރު، މި ޕްލޭންތަކަށް ފަސް ތަނަވަސް ޕްލޭންތަކާއި ކަމަށް އެކަށީގެންވާ ނިންމާލެވިފައެވެ.

ތިރީގައި މިވަނީ ޕްރޮޖެކްޓްގެ ސުޕަވައިޒަރު ދެއްވި "ޗެކްލިސްޓް މޮޑެލް" މި ސުޕަވައިޒަރު ދަރިވަރަކަށް ލިޔުއްވާ ގުޅިގެންވާ ޕްލޭންތަކެވެ. މި ޕްލޭންތަކާ ލިޔުއްވި އެ ވަނީ ދަރިވަރު ލިޔުއްވާ ގޮތަށް އެއްވެސް އުނިއިތުރެއް ގެނައުމެއް ނުވެއެވެ.

> **ޗެކްލިސްޓް މޮޑެލް:**
> މި ރިޕޯޓަށް ބަދަލުވާ ދިރާސާކުރުމަށް ޖާގަ ދެވިފައިވާ ދަށްދަރަޖާގެ އެއްކުރެވުނު މައުލޫމާތުތައް ކުރުން ދިރާސާކުރުމަށް އުފެދި
> 2 މަސް ޗެކްލިސްޓްކުރުން ތަފާސްހިސާބެވެ. ދިރާސާކުރާ ނިންމުމަށްފަހު ރިޕޯޓް އެކުލަވައިލުމަށް 2 ހަފްތާ ޗެކްލިސްޓެވެ.
> އެހެންކަމުން މި ރިޕޯޓް އެކުލަވާލުމަށް 2 މަހާ 2 ހަފްތާ ނަގާނެއެވެ.

މަތީގައިވާ ޕްލޭންތަކަކީ ގުޅިގެންކުރެވިފައިވާ ގުޅިގެންވާ ޕްލޭންތަކެއްގެ ތެރޭގައެވެ. މިގޮތުން މި ޕްލޭންތަކުގައި މައުލޫމާތު އެއްކުރުމަށް ޗެކްލިސްޓް މޮޑެލަށް ބަލައިލުމުގައިވާ 2 ކަމަކަށެވެ. ޖުމުލަ ތަފާސްހިސާބުގައި ޗެކްލިސްޓް މޮޑެލު ބޭނުންކުރެވޭނެއެވެ. އިތުރަށް ބަލާގޮތުގައި ބިނާއި މި ދިރާސާގައި މައުލޫމާތު ހޯދުމަށް އެކިއެކި

ކަންކަމަށް ހޭދަވާން މުއްދަތާއި ލިބޭ މައުލޫމާތުތައް ސާފުކޮށް، އެނގޭގޮތަށްކުރުމަށް ހޭދަވާން މުއްދަތުތައް އިތުރުކުރެވިދާނެ ކަމަށް ދެކެމެވެ.

ތިރީގައި މިވަނީ ޕްރޮޕޯސަލްގެ ސެކްޝަންތަކުގެ ތެރެއިން "ފަންނީ އެހީތެރިކަން ހޯދުމުގެ ބޭނުން" މި ސެކްޝަނަށް ދަރިވަރަކު ލިޔުއްވާފައިވާ ޖަވާބުގެ ފުރިހަމަކޮށްފައެވެ. މި ފުރިހަމަކޮށްދީ ލިޔުއްވައި އެ ވަނީ ދަރިވަރު ލިޔުއްވާފައިވާ ގޮތަށް އެއްވެސް **އުނިއިތުރެއް ގެނައުމަކާ ނުލައެވެ.**

ސާރކް އާއި އިންޖިނީރުގެ ސުވާލުތަކުގެ ކަނޑައެޅުމަށް ކޮލެޖުގައި "ސޯޝަލް ސައިންސަސް" ކިޔާ ދަރިވަރުންގެ އެހީތެރިކަން ބޭނުންވާނެއެވެ. ހަމައެހެންމެ، މި ދަރިވަރުންނާއި އެކު ޝަރީޢަތުގެ ފަރާތްތަކަށް ފުރުޞަތު ދިނުމަށް އިންޖިނިއަރީ ކުރުމުގެ މަސައްކަތްތަކުގެ މަސައްކަތް ހަވާލުކުރެވޭނެއެވެ. މީގެ އިތުރުން، ޙައްޤުގެ ކޮންމެ އަތޮޅެއް މަސައްކަތް ކުރުމުގައި ތަފާތު ހޭދަވާނެ ގޮތް ދަރިވަރުންގެ އެހީތެރިވެދޭނެއެވެ. ސޯޝަލް ސައިންސް ކިޔަވައިދޭ ދަރިވަރުން ބައިވެރިވާނެއެވެ.

މީގެއިތުރަށް ފަންނީ އެހީތެރިކަން ހޯދުމުގެ ބޭނުމަކީ އިތުރު، މި ޕްރޮޖެކްޓުގައި ފަންނީ ތަޖުރިބާ ހުރި ފަރާތްތަކާއި އެ ފަރާތްތަކުގެ ބޭނުންކުރާނެގޮތުން ފަންނީ ތަޖުރިބާ ހުރި ކޮލިޖްތަކުން ބޭނުންކުރެވިދާނެއެވެ. އަދި ހަމަޖެހިގެން ދަރިވަރުންގެ ތެރެއިން މި ދިރާސާކުރަން ގެންދާނީ ކޮންމެ އަތޮޅެއްގެ ވެސް ފުރަތަމަ ފެށުމެއް ވެސް ހަމަޖެހިފައިވެއެވެ. މި ބައި އިތުރަށް ފުރިހަމަކުރަން ބޭނުންވާ ހަމައެކަނި ދިރާސާތަކުން ދިރާސާކުރާނެ ފާއިތުވި ފަންނީ ބޭނުން އިތުރުކުރެވިދާނެއެވެ. މި ޕްރޮޖެކްޓުގައި އިންޖިނިއަރުކުރުމުގައި ބޭނުން ކުރުމަށް ނިންމާފައިވާ ސޯޝަލް ސައިންސްގެ މާއްދާ ކިޔާވާ ދަރިވަރުންނަށް ވެސް ދިރާސާކުރަން މި އިންޖިނިއަރުތަކުގައި ބައިވެރިކުރުވި ނަމަ، މިއަށް ވެސް ހަރުދަނާކަން ކުރެވިދާނެ ކަމަށް ދެކެމެވެ. އެހެންނަމަވެސް ޖުމުލަކޮށް ބަލާ އިރު މި ޕްރޮޖެކްޓާ ވެސް ތަރައްޤީ ޕްރޮޖެކްޓްކަމާއި، އެގޮތުން ނިންމާފައިވާ މިއީ ތަރައްޤީ ޕްރޮޖެކްޓެއް ކަމަށެވެ.

ތިރީގައި މިވަނީ ޕްރޮޕޯސަލްގެ ސެކްޝަންތަކުގެ ތެރެއިން "ހަރަދާ އަގު" މި ސެކްޝަނަށް ދަރިވަރަކު ލިޔުއްވާފައިވާ ޖަވާބެވެ. މި ޖަވާބު ލިޔުއްވައި އެ ވަނީ ދަރިވަރު ލިޔުއްވާފައިވާ ގޮތަށް އެއްވެސް **އުނިއިތުރެއް ގެނައުމަކާ ނުލައެވެ.**

މަސައްކަތްތަކުގައި ބޭނުންވާ އަމަލީ އަދި ފަންނީ އެހީތެރިކަން ދޭއާއި ދަރިވަރުންގެ އުޖޫރައާއި ގޮތުގައި ހަރަދާވާ އަގަކީ 50000 ރުފިޔާއެވެ. ހަމައެހެންމެ މި މަސައްކަތްތަކުގައި ކުރަންޖެހޭ ދަތުރުފަތުރުތަކަށް ކަނޑައެޅިފައި އަގަކީ 10000 ރުފިޔާއެވެ. މީގެ އިތުރުން ދިރާސާގެ ނަތީޖާ އެކުލަވާލުމަށް ބޭނުންވާ ފަންނީއާއިގެ އާލާތްތަކާއި ލިޔުމަށްތަކުގެ ބޭނުންކުރުމަށް 5000 ރުފިޔާ ހަރަދުވާނެއެވެ. އެހެންކަމުން މަސައްކަތަށް ހަރަދާވާ ޖުމުލަ އަގަކީ -/75000 (ހަތްދިހަ ފަސް ހާސް) ރުފިޔާއެވެ.

މަތީގައިވާ ޕްރޮގްރާމަށް ބަލާ އިރު، މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި އަގެއް ކަނޑައަޅާފައިވަނީ 3 ކަމެއްގެ މައްޗަށެވެ. އަދި ޖުމުލަ އަގެއް ވެސް ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ. މިއީން ކޮންމެ ބައެއް ވެސް ހުށަހަޅައިދީފައިވަނީ ބިޒްނަސް ޕްރޮޕޯސަލްއެއްގެ އަދުގެ ބައި ހުށަހަޅައިދޭންޖެހޭ ގާތް ހިފަހައްޓައިބައި، އެ ސްޓެޕިލް ބޭނުންކޮށްގެންނެވެ. އެހެންކަމުން މި ޕްރޮގްރާމަކީ ވެސް ރަނގަޅު ޕްރޮގްރާމްއެއްގެ ގޮތުގައި އެގްޒަމިނަރުން ނިންމާފައި ވެއެވެ. ވަރަށް ފުރިހަމަ ޕްރޮގްރާމަކަށް ހެދުމަށް ބަޖެޓާއި ރިސްކް އެޅިބުލުން ފަދަ ބައިތަކަށް އަގެއް ކަނޑައެޅިދާނެ ކަމަށް ދެކެމެވެ.

ތިރީގައި މިވަނީ ޕްރޮޕޯސަލްގެ ސްޓްރަކްޗަރގެ ތެރެއިން "ހުރަހަގާ އަދު" މި ސްޓްރަކްޗަރއަށް ދަރިވަރަކު ލިޔުއްވާ ދެ ޕްރޮގްރާމްއެކެވެ. މި ޕްރޮގްރާމް ލިޔުއްވި އެ ވަނީ ދަރިވަރަކު ލިޔުއްވާ ގޮތަށް އެއްވެސް އުނިއިތުރެއް ގެނައުމެއް ނެތިއެވެ.

ހަރަދު ހަރަދު ކުރުމަށް އެންމެ ބޮޑަށް އޮންނާނީ ދުއްވާ އުޅަނދުތަކުގެ ޕްލޭންތަކަށް އަދި މިގޮ ދަތުރަށް "ސޮލާރޕެނަލްގެ ފެލުންސަސް"ގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ތަކެތިވަން އެއްބަސްވެފައިވަނީ ފައިދާ ދޭނެވެ. މިހާރު ކަމުން 20،000 ރުފިޔާގެ އަދަދަކަށް އެބަ އެރުމެވެ.

މަތީގައިވާ މަސައްކަތްތަކުގެ އަދުގެ ޕްރޮގްރާމްގެ ބަޔާއިރު، ސްޓްރަކްޗަރގައި ދަރަވަރު ޖާގަފައިވަނީ "ހަރަދު" މިގޮތަށް މިއީ ފަންޑިންގެ ޕްރޮޕޯސަލްގައި ސްޓްރަކް ލިޔުމުގެ ބައިތަކަށާއި މި ސްޓްރަކް ނުބައި ކަމުގައި ނިންމިއެވެ. މި ޕްރޮގްރާމަށް ބަލާއިރު މި ދިރާސާކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ބޭނުންވާ ކަންތައްތަކެއް ކަނޑައަޅައި އެ ކަންތައްތަކަށް އަގެއް ކަނޑައެޅިފައެއް ނުވެއެވެ. އެހެންކަމުން އެގްޒަމިނަރުން ނިންމާފައިވަނީ މިއީ ވަރަށް ދެރަ ޕްރޮގްރާމެއް ކަމަށެވެ.

ތިރީގައި މިވަނީ ޕްރޮޕޯސަލްއަށް ދަރިވަރަކު ލިޔުއްވާ ރަނގަޅު ނިންމުމެކެވެ. މި ނިންމުން ލިޔުއްވި އެ ވަނީ ދަރިވަރަކު ލިޔުއްވާ ގޮތަށް އެއްވެސް އުނިއިތުރެއް ގެނައުމެއް ނެތިއެވެ.

މިދިރާ ދިރާސާއިން ކުރުވިކަމީ އެކަނިވެރި މައިންގެ ބޭނުންތައް ދެނެގަން އެ މުހާތިރުތައް ފުއްދޭނެ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތައް ބައްޓަންކުރުމުގައި ލިބިގެންދާ ފައިދާ ފުރުސަތުތަކެވެ. އެހެންކަމުން، އަދިގަނޑެއްގެ ޤަވައިދު "ހަރަދާ" ޤަވާއިދާއަކީ އަންހެނުންގެ ހައްގުތައް، ހައްސަކޮށް އެކަނިވެރި މައިންގެ ހައްގުތަކަށް ވާޖިބުތަކާ މިދިރާ މަސައްކަތްތަކުގެ ހިންގުމުގައި 15 އަހަރުގެ ތަޖުރިބާގެ އަލީގައި ތިބި ބަހައްކަންވުމެވެ، މި ޕްރޮޕޯސަލްގައިވާ ކަންކަމަށް ރިއާއަތްކަން، މި ދިރާސާގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ފުރުސަތު އަދިގަނޑެއްގެ ދައްވުމަށް އެދި ހުރަހަގުމެވެ.

މަތީގައިވާ ނިންމުމަށް ބަލާއިރު، ނިންމުމުގައި ހިމަނަންޖެހޭ 3 ކަންތައްކަން ވެސް ދަރިވަރު ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މިގޮތުން އެ ދިރާސާކުރުމުން ނުކުންނާނެ ނަތީޖާ ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި "ހަރަދާ"

ޖަމްޢިއްޔާގެ ތަޖުރިބާ ނުވަތަ އެހެނި މަސައްކަތްތަކުގައި އެ ފަރާތުގެ ގާބިލުކަން ފެނޭ ހާމަކޮށްދިނުމެވެ. މިގޮތުން ޕްރޮޖެކްޓްގައި ކޮންކަމަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް މަސައްކަތްކުރަން އެބަ ހުށަހަޅައި ފެނޭ ވަރެވެ. އެހެންކަމުން ބަޖެޓްގެ ތަފްޞީލު ކޮންމެ ރިޢާޔަތްކޮށް މަސައްކަތް ނިންމާ ޤަވާޢިދު ތަރުތީބުކޮށް ޕްރޮޖެކްޓްގެ ޚަރަދު ޕްރޮޕޯޒަލްތަކުގައެވެ.

ތިރީގައި މިވަނީ ޕްރޮޖެކްޓްއަށް ދަރިވަރަކު ލިޔުއްވާ ދޫޙާ ނިންމުމުގެ ބަޔަކެވެ. މި ނިންމުން ލިޔުއްވާ އެ ވަނީ ދަރިވަރު ލިޔުއްވާ ގޮތަށް އެއްވެސް އުނިއިތުރެއް ގެނައުމެއް ނުކުރެވެ.

ނިންމުން
މި ދިރާސާ އަކަނބިރި މަހުގެ ދިރިއުޅުމުގެ ހާލަތު ބަލަދުވެފައިވަނީ ފަސޭހައާއި ނުލައެވެ. އަދި ގެއްލުމެއް މިފަދަ ކަންކަމުގެ މަސައްކަތްކުރާ ބައެއް ކަންކަމާ ބެހޭގޮތުން، އަދި ގެއްލުމަށް މި ދިރާސާކުރިއަށް ގެނދިއުމަށް ފުރުސަތު ބޭނުމެވެ.

މަތީގައިވާ ނިންމުމަށް ބަލާއިރު، ނިންމުމުގައި ހިމަނަންޖެހޭ ކަންތައްތަކަށް ބަލާ އިރު އެ ދިރާސާކުރުމުން ނުކުންނަ ނަތީޖާ ރަނގަޅަށް ހުށަހަޅާދީފައެއް ނުވެއެވެ. އަދި އުމީދުގެ ތަޖުރިބާ ފެނޭ ފުރިހަމަޔަށް ބެހެއްޓިފައެއް ނުވެއެވެ. މިގޮތުން އަދި އުމީދުގެ ތަޖުރިބާ ފެނޭ ބޭނުމެއްކަމެވެ ވަރަށް ބޮޑު ކަމެއްވެ. މިގޮތުން ޕްރޮޖެކްޓްގައިވާ ކަންކަމުން ރިޢާޔަތްކޮށްފައި ނުވާތީ މަސައްކަތުން އެބަ ހުށަހަޅައިފައެއް ނުލޭ ޕްރޮޖެކްޓްގެ ސްޓެޕްސް ފުރިހަމަ ގޮތަށެވެ. އެހެންކަމުން ބާރުތަކެއްގެ ކޮންމެ ރިޢާޔަތްތަކެއް އެތްޖުމުލަކޮށް ނިންމާފައިވާތީ މިއީ ތަރި ނިންމުމެއް ކަމަށެވެ.

އިރުޝާދު

އިލްމީކަމުގައި ޕްރޮޖެކްޓް ލިޔުން ދަރިވަރުންގެ ތެރޭގައި ދިނީ ދަރިވަރުންނަށް ޕްރޮޖެކްޓްގެ ބައިތަކުގައި ގެނެސް ޕްރޮޖެކްޓްގެ މަޤްސަދު ޖުމުލަ ބެޖެހޭ ޕްރޮޖެކްޓްއެއްގެ ސްޓެޕްތައް އެނގޭ ފުރިހަމައަށް ހިފެހެއްޓިފައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. އަދި މައުގަނޑުގެ ޕްރޮޖެކްޓްގެ ހުނަރުތަކައިދިނުމުގައި ދިރާސާ މައުޟޫއާއި ދިރާސާކުރާކަމާ ގުޅޭނޭ އެކިއެކި ހުނަރުތަކާއި ޕްރޮޖެކްޓް ހުނަރުތަކައިދިނުމުގައި ގިނަ ދަރިވަރުން އެނގޭ ފުރިހަމައަށް ޖަވާބުދީފައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. މިގޮތުން އިލްމީކަމުގައި ޕްރޮޖެކްޓް ލިޔުން ދަރިވަރުންގެ ތެރޭގައި ދިނީ ދަރިވަރުންނަށް މަސައްކަތަށް އަދި ޕްރޮޖެކްޓްގައި އެކިއެކި ކަންކަން އަމަލީ ކަސްރަތުކުރުމުގެ ބަދަލުގައި ހުރި އެ ކަންކަމަށް ދެނެގަތުމުގެ ފުރުސަތު ލިބިދޭން ޖެހޭ. އަދިވެސް ސުވާލު ފެނޭ "އަމަލު" ޖުމުލާގެ ބަދަލުގައި "ބަޖެޓް" ނުވަތަ "ހަރަދު" ޖަހާފައި ހުރިކަން ފެނޭ ފާހަގަކުރެވުނެވެ. އެހެންވީމާ، އެ ގޮތަށް ލިޔުމުން ފަހުގެ ޕްރޮޖެކްޓްގެ ސްޓެޕްތައް ފުރިހަމަ ގޮތަކަށް ދަރިވަރުން ސަމާލުކަން ދޭންޖެހެނީއެވެ. މިގޮތުން ބައެއް ކުދިންގެ ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގައި އަދި ޕްރޮޖެކްޓް

ނިންމާލާ އިރު، ޖުމުލަ އަގު ގެންނަންވީ ބައިގައި ބިޒްނަސް ޕްރޮޕޯސަލްގައި ގެންނަންޖެހޭ ގޮތަށް ޖުމުލަ އަގެއް ހުށަހަޅައިދީފައިވާ އިރު، ޖުމުލަ އަދަދު ޗާސަރައަކުރުން ބުކުލެޓުގައި ނުލިޔެ ހުރިކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ.

ޖުމުލަގޮތެއްގައި ބަލާއިރު ގިނަ ދަރިވަރުންނަށް ޕްރޮޕޯސަލްގެ ސްޓައިލް ބިޒްނަސް ޕްރޮޕޯސަލްގައި ހުށަހަޅަންޖެހޭ ގޮތަށް ސްޓައިލް ހިފެހެއްޓުމުގައި ދަތިތަކެއް ހުރިކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. މި ކަން ބޮޑަށް ފާހަގަކުރެވިގެން ދިޔައީ ތަޢާރަފާއި ނިންމާ ޕެރެގްރާފުންނެވެ. އެހެންވީމާ، މިއީ އިތުރަށް ސަމާލުކަންދޭންޖެހޭ ކަމެކެވެ.